

Karan 41

Karamɔɔdenw ka jɛgɛ camanba mina Yesu baraka ra
 Yesu ka kunatoɔɔɛ dɔ kenɛya
 Yesu ka ciraden tan ni fla nyanawoloma
 Luc 5:1-11; 6:12-16

ALA TA KUMA

Ayiwa, lon dɔ, Yesu tun lɔnin bɛ Zenesareti bada ra.

Jama tun bɛ a kɛɛ fɛ ka a lamini fan bɛɛ ra;
 o tun bɛ Ala ta Kuma lamenna.

Ka Yesu to waajuri ra, a ka kurun fla ye jida ra.

Jɛgɛminabagaw tun bɔra o kurun kɔnɔ ka na kɛ o ta jɔw ko ye jida ra.
 Yesu donna kurun kelen kɔnɔ, o tun ye Simɔn ta kurun le ye.

Yesu ko Simɔn ma ko:

"Simɔn, kurun gbara ji ɛɛ ma dɔɔnin ka a mabɔ mɔgɔw ra."

Simɔn ka kurun gbara ji ɛɛ ma.

Yesu sigira kurun kɔnɔ ka to ka mɔgɔw karan. (Luc 5:1-3)

Ayiwa, Yesu nana ban mɔgɔw karan na wagati min na,

a ko Simɔn ma ko:

"Simɔn, kurun gbara dun yɔrɔ ra ka aw ta jɔw firi ka jɛgɛ mina."

Simɔn ko Yesu ma ko: "An karamɔɔɔ,

an ka su kuru bɛɛ kɛ jɛgɛ nyini na, an ma foyi sɔrɔ.

Nka i ta kuma kosɔn, ne bɛna jɔ firi tuun."

Ayiwa, o ka jɔw firi minke, o ka jɛgɛ camanba mina fɔ o ta jɔw k'a kɛ tige ye.

A ma na nya, o tɔnnyɔgɔn minw tun bɛ kurun tɔ kelen kɔnɔ,

o ka olugu wele ko o ye na o demɛ ni o ta kurun ye.

Olugu nana ni kurun ye. O ka kurun fla bɛɛ fa jɛgɛ ra fɔ

kurunw tun bɛ nyini ka jigi ji jukɔrɔ.

Simɔn Piyeri ka o ye minke, a ka a kinbirigban Yesu kɔrɔ k'a fɔ ko:

"Matigi, I mabɔ ne ra, sabu ne ye jurumuntɔ le ye!"

O tun ka jɛgɛ caman min mina, o ko tun ka jatige bla

Simɔn ni a tɔnnyɔgɔnw bɛɛ ra.

Zebede dence fla minw tun bɛ ni Piyeri ye, Yakuba ni Yuhana,

olugu fana ja tun tigera o cogo kelen na.

Nka Yesu ko Simɔn ma ko: "I kana siran. I tun bɛ jɛgɛ le mina,

nka k'a damina bi ra, i bɛna mɔgɔw le sɔrɔ ka o kɛ Ala ta ye." (5:4-10)

Ayiwa, o nana se jida ra tuma min na, Simɔn ni a tɔnnyɔgɔnw

ka kurun ni a kɔnɔfenw bɛɛ to yi ka tugu Yesu kɔ. (5:11)

Lon dɔ, Yesu tun bɛ Galile mara dugu dɔ ra. A bɛna ni kunatoɔɔɛ dɔ ye;

o ɛɛ ta kuna tun ka jugu kosɛbɛ.

A ka Yesu ye minke, a nana a kinbirigban Yesu sen kɔrɔ

ka a nya biri dugu ma, ka Yesu daari k'a gbeleya ko:

"Matigi, ni i bɛ sɔn, i bɛ se ka ne kenɛya, janko ne ye saninya."

Yesu ka a boro la ce kan k'a fo a ye ko:

"Ne sonna, i ye keneyara."

O yorɔnin bee, ce ta kuna keneyara.

O ko Yesu k'a fo a ye ko: "I kana a fo mago si ye.

Taga i yere yira sarakalasebaga ra.

Ala ka saraka min fo cira Musa ye sariya ra,

i ye o bo i ta saninyari koson, janko k'a yira bee ra ko i keneyara."

Nka hali k'a soro Yesu k'a fo ce ye ko a kana o kuma fo mago si ye,

o n'a ta bee, do le tun be farara Yesu togo jensennin kan.

Mago caman tun be nana a fe ka na a ta kuma men,

ani minw tun man kene, janko olugu ye keneyara soro.

Nka Yesu tagara kongo konso yoro do ra a kelen na

ka taga Ala daari. (5:12-16)

Ayiwa, lon do, Yesu tagara yelen kurun do kan ka Ala daari.

A ka su bee ke Ala daari ra.

Dugu nana gbe minke, a ka a ta karamogodenw wele,

ka na mago tan ni fla nyanawoloma o ra,

ka olugu wele ko ciradenw.

O ciraden tan ni fla, folo tun ye Simoɔn ye;

Yesu ka do fara Simoɔn togo kan ka a wele ko Piyeri;

ka Piyeri dogoce Andere gban o ra;

ka Yakuba gban o ra, ka Yuhana gban o ra,

ka Filipe gban o ra, ka Baritelemi gban o ra,

ka Matiyu gban o ra, ka Toma gban o ra,

ka Alife dence Yakuba gban o ra;

ka Simoɔn togo do were gban o ra, o be o wele ko Zeloti;

ka Yakuba dence Zude gban o ra.

A laban kera Zudasi Sikariyoti ye;

ale le nana ke Yesu janfabaga ye. (6:12-16)

ALA TA KUMA

Nyininkaliw:

- Mun na jama tun be Yesu kere fe ka a lamini fan bee ra? (O tun b'a fe ka Ala ta kuma lamen.)
- Yesu ka mun fo Simoɔn ye ni a nana ban magow karan na wagati min na? (Simoɔn, kurun gbara dun yoro ra ka aw ta jaw firi ka jerge mina.)
- Simoɔn ka mun jaabi? (An karamogo, an ka su kuru bee ke jerge nyini na, an ma foyi soro. Nka i ta kuma koson, ne bena jo firi tuun.)
- Mun kera? (O ka jaw firi minke, o ka jerge camanba mina fo o ta jaw k'a ke tige ye. O ka kurun fla bee fa jerge ra.)
- Ni Simoɔn ka ye ko kurun fla bee fa jerge ra, a ka mun ke? (A ka a kinbirigban Yesu koru k'a fo ko: Matigi, i mabo ne ra, sabu ne ye jurumunto le ye.)
- Yesu sonna ko Simon ye kinbirigban a koru wa? (}nhon.)
- Ko Yesu sonna ko Simon ye kinbirigban a koru, o be an karan mun le ra Yesu yere ta cogoya ra? Yesu ye jon ye? (Yesu ye Ala ye.)

- Mun na Simōn jusu kasira Yesu nya kōrō? (Yesu saninyanin lo ani a terennin lo fana.)
- Simōn, Yakuba, ni Yuhana ka mun ke? (O ka o ta kurunw ni o kōnōfenw bēe to yi ka tugu Yesu kō.)
- Mun kera ni kunatoce ka Yesu daari k'a keneya tuma min na? (Yesu ka a boro la ce kan k'a fō a ye ko: Ne sōnna, i ye keneya.)
- Mōgō be se ka kunatoce keneya ni a be kuma dōrōn ye wa? (Ayi.)
- Ala be se ka kunatoce keneya ni a be kuma dōrōn ye wa? (Jnhōn.)
- Ko Yesu tun be se ka kunatoce keneya ni a be kuma dōrōn ye, o be an karan mun le ra Yesu yere ta cogoya ra? (Yesu ye Ala ye. Yesu ye Sebēetigi ye.)
- Mun na Yesu tagara kongo kōnō yōrō dō ra a kelen na? (Ka taga Ala daari.)
- Yesu ka cew jōli woloma ka ke a ciradenw ye? (Tan ni fla.)

Karan 42

Yesu ka talen min la simankise ko ra
Marc 4:1-20

ALA TA KUMA

O kɔ fɛ, Yesu tagara bada ra tuun. Mɔgɔ caman nana lajen a kɔrɔ.

A ka kɛ o karan ye. Jama nana bonya,
fɔ a donna ka a sigi kurun dɔ kɔnɔ ka i mabɔ mɔgɔw ra dɔɔnin.
Jaman bɛɛ tora gbele kan bada ra.

A ka o karan fen caman na ni talenw ye.

A k'a fɔ o ye a ta karan na ko:

"Aw ye nin mɛn kɔsɛbɛ:
sɛnɛkɛbaga dɔ le bɔra ka taga siman seri a ta foro ra.
A seriri kɛtɔ, simankise dɔw ben benna sirada ra.
Kɔnɔw nana o bɛɛ kunu kunu.
Siman dɔw benyɔrɔ tagara kanya farayɔrɔw ma.
O yɔrɔ bɔgɔmugu tun man ca.
O siman falenna joona joona,
sabu o ma don dugukolo ra ka se yɔrɔ jan.
O kosɔn tere nana bɔ minkɛ, o bɛɛ ja jara,
sabu o lilinw ma tagayɔrɔ sɔrɔ dugukolo jukɔrɔ.
Simankise dɔw benyɔrɔ tagara kanya #aniyɔrɔw ma.
Siman wurira minkɛ, #ani fana wurira ka o degu,
fɔ o si ma se ka den kɛ.
Ayiwa, simankise dɔw benyɔrɔw kanyana dugukolo nyumanw ma.
O simanw nyana kɔsɛbɛ. O kisɛ kelen dɔw ka den bisaba kɛ,
dɔw ka den biwɔrɔ kɛ, dɔw ka den kɛmɛ yɛrɛ kɛ."

O kɔ fɛ Yesu k'a fɔ o ye ko: "Ni mɔgɔ min b'a fɛ ka nin kow faamu,
o ye jija ka o kumaw lamɛn." (Marc 4:1-9)

Yesu banna a kumaw bɛɛ fɔ ra tuma min na,
a ni a ta karamɔgɔden tan ni fla ni mɔgɔ dɔw bɔra jama kɔrɔ.

Ka o to o dan na, olugu ka a nyininka talenw kɔrɔ ra.

Yesu k'a fɔ o ye ko: "Aw minw bɛ ne lamɛn,
Ala ta Masaya gundow lɔnniya dira aw le ma;
nka minw banna Ala ta Masaya kumaw ma,
gundow bɛna dogo olugu ma. O le kosɔn

'O flɛri kɛtɔ b'a flɛ,
nka o tɛna a lɔn;
o menni kɛtɔ b'a mɛn fana,
nka o tɛna a faamu;
ni o tɛ o tun bɛna yɛlɛma ka kɔsɛgi Ala ma
ka o ta jurumunw yafa sɔrɔ.'" (4:10-12)

Yesu k'a fɔ o ye tuun ko: "Ni aw ma nin kuma kɔrɔman kɔrɔ lɔn,
o tuma na aw bɛna kuma kɔrɔman tɔw kɔrɔ lɔn cogo di?"

Senekébaga be i n'a fɔ mɔgɔ min be Ala ta Kuma serira.

Simankise minw ben benna sirada ra,

o kɔrɔ ye mɔgɔ minw be Ala ta Kuma men,
nka o yɔrɔnin be Setana bena ka na a bɔ o kɔnɔ.

O cogo ra fana simankise minw benyɔrɔ kanyana farayɔrɔw ma,

o kɔrɔ ye mɔgɔ minw be Ala ta Kuma men,
ka sɔn o kumaw ma jooona ni ninsɔndiya ye,
nka o kuma te don o kɔnɔ kosebe i n'a fɔ yirililin
ka kan ka don dugukolo ra cogo min na.

O mɔgɔw ta miiriya yelema man gbo.

O kosɔn ni sege ko dɔ sera o ma,
walama ni mɔgɔw ka o tɔrɔ Ala ta Kuma kosɔn,
o be ke sababu ye ka o kunnacen o yɔrɔnin be.

O cogo ra fana simankise minw benyɔrɔ kanyana #aniyɔrɔw ma,

o kɔrɔ ye mɔgɔ minw be Ala ta Kuma men,
nka dununya hami kow be don o jusu ra;
o ta miiri be be taga naforo fe. Fen suguya be lɔgɔ be o sɔrɔ.
O miiriya camanw be Ala ta Kuma bari, a te foyi nya.

Ayiwa, simankise minw benyɔrɔ kanyana dugukolo nyuman ma,

aw ye o kɔrɔ lamɛn: O ye mɔgɔ minw be Ala ta Kuma men,
ka sɔn a ma, ka la a ra ni o jusukun be ye;
o mɔgɔw le be Ala sago ke.

O be i n'a fɔ simankise min be den bisaba ke,

walama min be den biwɔrɔ ke, wala min be den keme ke." (4:13-20)

ALA TA KUMA

Nyininkaliw:

- Yesu k'a fɔ ko senekébaga ka mun ke? (A bɔra ka taga siman seri a ta foro ra.)
- Mun kera ni senekébaga ta simankise ye? (Min ben benna sirada ra, kɔnɔw nana o be kunu kunu. Min benyɔrɔ tagara kanya farayɔrɔw ma, o siman falenna jooona jooona nka tere nana bɔ minke, o be ja jara. Simankise min benyɔrɔ tagara kanya #aniyɔrɔw ma, siman wurira minke, #ani fana wurira ka o degu fɔ o si ma se ka den ke. Simankise min benyɔrɔw kanyana dugukolo nyumanw ma, o siman nyana kosebe.)
- Karamɔgɔden ka Yesu ta ko famu wa? (Ayi.)
- Senekébaga ye jɔn ye? (Mɔgɔ min be Ala ta Kuma serira.)
- Simankise ye mun ye? (Mɔgɔ min be Ala ta Kuma men.)
- Jɔn b'a fe ka Ala ta Kuma bɔ o kɔnɔ? (Setana.)
- Mun na, Setana ta baara ye mun ye? (Setana be kere ke ni Ala ye ani ka Ala sago bla.)
- Setana be se ka Ala ta Kuma bɔ mɔgɔ kɔnɔ cogo di? (Setana ye faninyafɔbaga ye ani janfanden. Sabu a be se ka faninyafɔ mɔgɔ ye Ala sira ko ra.)
- Mun na mɔgɔw ta miiriya yelema man gbo? (Ni sege ko dɔ sera o ma walama ni mɔgɔw ka o tɔrɔ Ala ta Kuma kosɔn.)
- Mɔgɔw be se ka o tɔrɔ Ala ta Kuma kosɔn cogo di? (O be se k'a fɔ ko ni o be sɔn ka Ala ta Kuma lamɛn, o ka kan ka bɔ o sɔmɔgɔw ra.)

- @aniyɔɔw kɔɔ ye mun ye? (Dununya hami kow be don o jusu ra; o ta miiriya beɛ be taga naforo fe. Fen suguya beɛ lɔgɔ be o sorɔ.)
- Simankise minw benyɔɔ kanyana dugukolo nyuman na, o kɔɔ ye mun ye? (Mɔgɔ minw be Ala ta Kuma men, ka sɔn a ma, ka la a ra ni o jusukun beɛ ye; o mɔgɔw le be Ala sago ke.)
- Yesu ko mɔgɔ minw Ala ta Kuma lamɛn, o beɛ bɛna sɔn ka la Ala ta Kuma ra wa? (Ayi.)
- Mun na Ala ka a ta kuma di an na? (Ka Ala ta sariyaw ni a ta kolatigeni lɔn.)

Karan 43

Yesu ka jinaw gben k'a bɔ cɛ dɔ ra
Marc 5:1-20

ALA TA KUMA

Ayiwa, Yesu ni a ta karamɔgɔdenw sera ba kɔ fɛ,

O yɔrɔ tun ye Gerasakaw ta mara ye.

O jigira ka bɔ kurun kɔnɔ yɔrɔ min na dɔrɔn,

cɛ jinatɔ dɔ bɔra kaburulo ra ka na Yesu kunben.

O cɛ tun tagara to kaburulo ra a kelen na yi, kabakuruw cɛ ma.

Mɔgɔ si tun te se ka a siri tuun; a tun bɛ juru suguya bɛɛ tige,

hali ni a tun kera nɛgɛjɔrɔkɔ le ye.

Tuma caman na, o k'a mina ka nɛgɛ don a sen na, k'a siri ni nɛgɛjɔrɔkɔ ye.

Nka a tun bɛ o nɛgɛw kari kari ka nɛgɛjɔrɔkɔw fana tige.

Mɔgɔ bɛɛ nana dɛɛɛ a kɔrɔ k'a ye k'a to yi.

Su ni tere o cɛ tun bɛ yaala yaala kaburulo ra ani kuruw kan.

A tun bɛ kule ci ka a yɛɛ mandimi ni kabakuruw ye. (Marc 5:1-5)

K'a to o ra, a tora yɔrɔ jan ka Yesu ye, a borira ka na kinbirigban a kɔrɔ,

ka pɛrɛn ko: "Mun le bɛ ne ni i cɛ, Yesu,

Den min bɔra Ala Kɔrɔtaninba ra?

Ne bɛ i daari, i ye a kɛ Ala kosɔn i kana ne tɔrɔ."

A tun bɛ o fɔra, sabu Yesu tun kumana jina fɛ ko a ye bɔ cɛ ra.

Yesu ka a nyininka ko: "I tɔgɔ bɛ di?"

A ka Yesu jaabi ko: "Ne tɔgɔ ye ko Jama ba, sabu an ka ca."

Ayiwa, o jinaw ka Yesu daari ko:

"Sabari, i kana an gben ka bɔ yan mara ra." (5:6-10)

O kera k'a sɔrɔ lɛkuru ba dɔ tun bɛ domuni kera kuru kɛrɛ fɛ.

Jinaw ka Yesu daari k'a fɔ a ye ko:

"An bla ka taga nin lɛw cɛ ma, janko an ye don olugu kɔnɔ."

Yesu sɔnna. O yɔrɔnin bɛɛ jinaw bɔra cɛ ra ka taga don lɛw ra.

O kera minke, lɛw bɛɛ girinna ka jigi kuru jigijigi fɛ ka taga ben baji ra.

O bɛɛ fagara ji ra. O tun bɛ le waga fla bɔ. (5:11-13)

A kera ten minke, lɛgbenbagaw borira ka taga o ko kibaro fɔ

dugukɔnɔmɔgɔw ni dugudafɛmɔgɔw bɛɛ ye.

Mɔgɔw nana o kow flɛ.

O sera Yesu kɔrɔ minke, o k'a ye ko jina caman tun bɛ cɛ mina,

o cɛ siginin bɛ, derege bɛ a kan na,

a nyamalɔra. Mɔgɔw bɛɛ siranna. (5:14-15)

Ayiwa, o ko tun kera minw nya na, olugu tora ka o lakari mɔgɔw ye,

jinaw bɔra cɛ ra cogo min na

ani o tagara don lɛw ra cogo min na fana.

Mɔgɔw ka o kuma men minke, o wurira ka kɛ Yesu daari ye

ko a ye taga ka bɔ olugu ta mara ra. (5:16-17)

Ka Yesu dontɔ to kurun kɔnɔ,

ɔɛ jinato kɔrɔ ka Yesu daari ko ni a bɛ sɔn ale bɛ taga ni a ye.

Nka Yesu ma sɔn; a k'a fɔ a ye ko: "Taga so kɔnɔ i ta somɔgɔw fɛ,
Matigi Ala ka min kɛ i ye ani a makarira i ra cogo min na,
i ye o bɛɛ lakari o ye."

Cɛ tagara; Yesu ka a kenɛya cogo min na,

a ka o kibaro jensen o mara dugu tan bɛɛ kɔnɔ;

O yɔrɔ tɔgɔ ye ko Dekapɔli. Mɔgɔ bɛɛ kabakoyara. (5:18-20)

ALA TA KUMA

Nyininkaliw:

- Mun kɛra ni Yesu ni a ta karamɔgɔdenw jigira ka bɔ kurun kɔnɔ? (Cɛ jinato dɔ bɔra kaburulo ra ka na Yesu kunbɛn.)
- Cɛ jinato tun ye mun le kɛ? (A tagara to kaburulo ra a kelen na yi, kabakuruw ɔɛ ma. Mɔgɔ si tun tɛ se ka a siri tuun. A tun bɛ kule ci ka a yɛrɛ mandimi ni kabakuruw ye.)
- Jinaw kuntigi ye jɔn ye? (Setana.)
- Jinaw ka nin ɔɛ demɛ ka hera sɔrɔ a jusukunna wa? (Ayi.) O bɛ an karan mun le ra Setana ko ra? (Setana bɛ kɛrɛ kɛ ni Ala ye ani Ala saga kama.)
- Jinaw ka mun fɔ Yesu ye? (Sabari, i kana an gbɛn ka bɔ yan mara ra.)
- Jinaw tun b'a lɔn ko Yesu ta fanga ka bon ka tɛmɛ o ta kan wa? (}nhɔn.)
- Jinaw tun b'a lɔn ko o ka kan ka Yesu kan lamɛn wa? (}nhɔn.)
- Ko Yesu ka fanga sɔrɔ min tɛmɛna jinaw ta kan, o bɛ an karan mun le ra Yesu yɛrɛ ta cogoya ra? (Yesu ye Ala ye.)
- Yesu ka jinaw ci ka taga min? (O donna lɛw ra.)
- Mun kɛra lɛw ra? (Lɛw bɛɛ girinna ka jigi kuru jigijigi fɛ ka taga ben baji ra. O bɛɛ fagara ji ra.)
- I bɛ mun le miiri, mun na jinaw ka lɛw faga? (Setana bɛ adamadenw kɔninya. O b'a fɛ ka a ta fanga yira mɔgɔw ra.)
- Mun na dugukɔnɔmɔgɔw wurira ka kɛ Yesu daari ye ko a ye taga ka bɔ olugu ta mara ra? (O siranna.)
- I bɛ mun le miiri, hali bi, mɔgɔ dɔw bɛɛ minw bɛ siran ni o bɛ Yesu tɔgɔ mɛn wa? (}nhɔn.) Mun na? (O tɛ sɔn ka la Yesu ra.)
- Yesu sɔnna ka taga wa? (}nhɔn.)
- Jinato kɔrɔ tun b'a fɛ ka mun kɛ? (A tun b'a fɛ ka taga ni Yesu ye.)
- Yesu ka ɔɛ jaabi cogo di? (Taga so kɔnɔ i ta sɔmɔgɔw fɛ. Matigi Ala ka min kɛ i ye ani a makarira i ra cogo min na, i ye o bɛɛ lakari o ye.)
- Cɛ ka mun kɛ? (A ka o kibaro jensen o yɔrɔ mara dugu tan bɛɛ kɔnɔ. Mɔgɔ bɛɛ kabakoyara.)

Karan 44

Yesu tɔɔ bɔra Galile mara ra
Matthieu 4:23-5:1-12, 43-48; 7:13-29

ALA TA KUMA

Yesu tun be taga Galile fan bee ra. A tun be mɔɔw karan karansow kɔɔ,
ka Ala ta Masaya Kibaro Diman ko waajuri ke mɔɔw ye,
ka mɔɔw keneya ka bɔ o ta banaw ni o ta tɔɔw ra.
Yesu tɔɔ tun bɔra yɔɔ bee ka se fɔ Siri jamana ra.

O tun bena ni banabagatɔw bee ye a fe, ani tɔɔw tun be minw na,
ani jinatɔw, ani kirikirisiyentɔw, ani muruguw;
o tun bena ni olugu bee ye a fe. A tun be o bee keneya.
Jama ba tun be a kɔ. (4:23-25)

Yesu ka jama ye minke, a yelenna ka sigi kuru dɔ kan.
A ta karamɔɔdenw ka gbara a kɔɔ. A ka ke o karan ye. A ko:
“Minw k’a lɔn ko ni Ala te, se te o ye, olugu bena jigimafa sɔɔ
sabu olugu ninyɔɔ bena ke Ala ta Masaya ra.

Minw jusu kasinin lo, olugu bena jigimafa sɔɔ,
sabu Ala bena o jusu saaro.

Minw sabarinin be, olugu bena jigimafa sɔɔ,
sabu Ala bena dugukolo di o ma cen ye.

Minw be terenninya fe i ko mɔɔw be domuni ni ji fe cogo min,
olugu bena jigimafa sɔɔ, sabu o bena terenninya sɔɔ.

Minw be makari o mɔɔnyɔɔw na, olugu bena jigimafa sɔɔ,
sabu Ala bena makari o ra fana.

Minw jusu saninyanin lo, olugu bena jigimafa sɔɔ,
sabu o bena Ala ye.

Minw be hera don o ni o mɔɔnyɔɔw ce, olugu bena jigimafa sɔɔ,
sabu o bena wele ko Ala ta denw.

Minw be tɔɔw ra mɔɔw boro, sabu o be Ala sago ke,
olugu bena jigimafa sɔɔ, sabu o nin bena ke Ala ta Masaya ra.”

Yesu ko: “Ni mɔɔw be aw neni, ka aw tɔɔw,
ka kojugu suguya bee la aw kan, ne tɔɔw kosɔn,
aw bena jigimafa sɔɔ. Aw ye nyagari ka ninsɔndiya,
sabu aw ta baraji bena bonya lahara.

Sabu cira minw tɛmɛna aw nya fɛ,
o ka olugu fana tɔɔɔ ten le.” (5:1-12)

“Aw derira k’a mɛn ko a fɔra ko: ‘I ka kan ka i kanubagaw
kanu ka i juguw kɔninya.’

Nka ne ko: aw ye aw juguw kanu.

Minw bɛ kuma jugu fɔ aw ma, aw ye dugawu kɛ olugu ye
aw ye konyman kɛ aw kɔninyabagaw ye. (5:43-44)

“Minw bɛ aw minako juguya ka aw tɔɔɔ, aw ye Ala daari olugu ye.
Ni aw bɛ o kɛ, o le bɛna aw kɛ aw Fa Ala ta denw yɛrɛ ye,
o min bɛ sankolo ra; sabu ale le bɛ tere bɔ mɔɔɔ jugu kan,
ka a bɔ mɔɔɔ nyumanw kan. A bɛ sanji ben mɔɔɔw terenninw ye,
ka a ben mɔɔɔ terenbariw ye.” (5:44-45)

“Ni o tɛ, ni aw bɛ aw kanubagaw dɔɔɔn le kanu,
aw bɛna mun baraji wɛrɛ le sɔɔɔ o ra? Ninsaraminabagaw bɛ
o le kɛ fana. Ni aw bɛ aw balemaw dɔɔɔn le fɔ, o tɛ ko ba ye.
Sabu minw tɛ Ala ko jate, olugu bɛ o le kɛ fana.
O ra aw ye dafa fɛn bɛɛ ra i n’a fɔ aw Fa Ala min bɛ sankolo ra,
ale dafanin lo cogo min na.” (5:46-48)

“Aw ye don da fitini le fɛ sabu da min bɛ mɔɔɔ ladon halakiyɔɔɔ ra,
o ye daba le ye, a sira fana ka bon, mɔɔɔ caman fana bɛ tɛmɛ o le fɛ.
Nka da min bɛ mɔɔɔ ladon nyanamanya ra, o da ka dɔɔɔ, a sira fana
gbɛndenin lo; mɔɔɔ minw b’a sɔɔɔ, olugu man ca.” (7:13-14)

“Aw ye aw yɛrɛ kɔɔɔsi cira faninyafɔbagaw ra. O bɛ o yɛrɛw kɛ i ko
sagadenninw ka na aw fɛ, k’a kɛ i n’a fɔ o man jugu,
k’a sɔɔɔ wara cɛnriɛbagaw lo. Aw bɛna o lɔn
o kɛwalew le fɛ, i n’a fɔ yiri bɛ lɔn a den fɛ cogo min.”

“Yiri nyuman bɛɛ bɛ den nyuman le kɛ fana,
nka yiri jugu bɛ den jugu le kɛ.
Yiri nyuman tɛ se ka den jugu kɛ, yiri jugu fana tɛ se ka den nyuman
kɛ. Ni yiri o yiri fana tɛ den nyuman kɛ, o bɛ tige ka firi ta ra.
O ra, aw bɛ se ka cira naninyafɔbagaw lɔn o kɛwalew le fɛ,
i ko yiri bɛ lɔn a den fɛ cogo min.” (7:15-20)

“Mɔɔɔ minw bɛɛ b’a fɔra ne ma ko: ‘Matigi, Matigi,’
a ma fɔ ko olugu bɛɛ le bɛna don Ala ta Masaya ra jagboya ra de.
Ne Fa min bɛ sankolo ra, mɔɔɔ min bɛ o sago kɛ,
o tigi le bɛ don Ala ta Masaya ra.
Lahara lɔlon na mɔɔɔ caman bɛna kɛ a fɔ ye ne ma ko:
‘Matigi, Matigi, ele ma kuma don an da ra k’a fɔ mɔɔɔw ye wa?
An ma jinaw gbɛn k’a bɔ mɔɔɔw ra ele tɔɔɔ le ra wa?’

An ma kabako caman ke ele tɔɔ le ra wa?”

“O tuma ne bena a fɔ o mɔɔw ye beɛ nya na ko: ‘Ne ma aw lɔn fiyewu; aw kojogukebagaw, aw ye bɔ ne kɔɔ de!’” (7:21-23)

“Ayiwa, mɔɔ o mɔɔ ka nin kumaw men, ka a sira tagama, o tigi be i n’a fɔ ce hakiritigi min ka a ta bon lɔ fara kan. Sanji benna, jiwoyow nana, fɔnyɔ wurira ka ke bon kan, nka a ma ben; sabu a lɔnin be fara le kan.”

“Nka mɔɔ o mɔɔ be nin kumaw lamɛn ni a tɛ a sira tagama, o tigi be i n’a fɔ ce naloman min ka a ta bon lɔ kenken kan. Sanji benna minke, jiwoyow nana don a kɔɔ, fɔnyɔ wurira ka ke a kan, bon benna fɔ ka a bencogo juguya.”

Ayiwa, Yesu banna nin kumaw ra tuma min, a ta karan ka jama kun mina, fɔ ka o beɛ kabakoya. Sabu Yesu tun be mɔɔw karan ni baraka ye, a tun t’a ke i ko o ta sariya karamɔɔ b’a ke cogo min. (7:24-29)

ALA TA KUMA

Nyininkaliw:

- Mun na Yesu tɔɔ tun bɔra yɔɔ beɛ? (Sabu a tun be mɔɔw karan karansow kɔɔ, ka Ala ta Masaya Kibaro Diman ko waajuri ke mɔɔw ye, ka banabagatɔw ni jinatɔw beɛ kenɛya.)
- Mun na mɔɔ ka kan ka nyagari ka ninsɛndiya ni mɔɔw be o neni k’o tɔɔw Yesu tɔɔ kosɔn? (Sabu o ta baraji bena bonya lahara. Cira minw temena o nya fe, o ka olugu fana tɔɔw ten le.)
- Yesu k’a fɔ ko an ka kan ka an juguw kɔninya wa? (Ayi.) A ka mun fɔ? (Aw ye aw juguw kanu. Minw be kuma jugu fɔ aw ma, aw ye dugawu ke olugu ye aw ye konyuman ke aw kɔninyabagaw ye.)
- Ka konyuman ke an kɔninyabagaw ye, o ka gbɛɛ wala o man gbɛɛ? (A ka gbɛɛ.) Mun na? (Nin mɔɔ be kojugu ke an na, an b’a fe ka kojugu ke o ra fana.)
- Da fitini ni daba ye mun ye? (Da fitini, o ye da min be mɔɔw ladon nyanamanya ra. Daba, o ye da min be mɔɔw ladon halakiyɔɔ ra.)
- Mɔɔ caman be teme da fitini le fe wa? (Ayi.) Mɔɔ caman be teme daba le fe wa? (ɔnhɔn.)
- Mun na Yesu k’a fɔ ko sira min be mɔɔw ladon nyanamanya ra, k’o ye fitini ye? (Mɔɔw minw b’a fe ka don nyanamanya ra, o ka kan ka Ala ta kolatigeni ke, ka la Yesu ra. Mɔɔw caman tɛ sɔn ka la Yesu ra.)
- An be se ka cira faninyafɔbagaw lɔn cogo di? (O kewalew le fe, i n’a fɔ yiri be lɔn a den fe cogo min.)
- Cira faninyafɔbagaw ra, o be gbara mɔɔw ra cogo di? (O be o yerew ke i ko sagadenninw ka na aw fe, k’a ke i n’a fɔ o man jugu.)
- Mɔɔw minw beɛ b’a fɔra Yesu ma ko: “Matigi, Matigi,” olugu beɛ le bena don Ala ta Masaya ra wa? (Ayi.)
- ɔn bena don Ala ta Masaya ra? (Mɔɔw min be Ala ta sago ke.)

- Ala sago ye mun ye? (Ko mɔgɔw bɛ Ala ta sariyaw mara ani o bɛ Ala ta kolatigeni kɛ.)
- An bɛ se ka Ala ta sariyaw mara tuma bɛɛ? (Ayi.)
- O bɛ an karan mun le ra adamadenw ko ra? (Adamadenw ye jurumunkelaw ye.)
- Ni mɔgɔ bɛɛ ye jurumunkelaw ye, Ala ka kan ka mun kɛ janko mɔgɔw bɛ don Ala ta masaya ra? (Ala ka kan ka an saninya.)
- Jennyɔgɔnya fɔlɔ, Izirayelimɔgɔw tun ka mun kɛ ka o saninya? (O ka saraka di.)

Karan 45

Yesu be Nikodemu karanna
Yuhana ka min fo Yesu ko ra
Jean 3

ALA TA KUMA

Ayiwa Farisiw ra ce do tun be yi, a togo ye ko Nikodemu;
Yahudiyaw ta nyamogo do le tun ye.

Lon do su fe ale le tagara Yesu fe ka taga a fo a ye ko:
"An karamogo, an koni k'a lon jate ko Ala le ka i ci ka na an karan.
Sabu i be kabako minw kera nin ye,
mogo te se ka o nyogon ke ni Ala te ni a tigi ye."

Nka Yesu ka a jaabi ko: "Can ra, ne b'a fo i ye ko
ni mogo min ma woro kura ye,
o tigi te se ka don Ala ta Masaya ra fiyewu."

Nikodemu ko a ma ko: "Han! Ni mogo korora,
a be se ka kasegi a bamuso konogogo di ka woro kura ye?"

Yesu ka a jaabi ko: "Can ra, ne b'a fo i ye ko
ni mogo min ma woro ji ni Ala Nin Saninman baraka ra,
o tigi te se ka don Ala ta Masaya ra.
Sabu mogo min worora adamaden baraka ra,
adamadenya cogo le be ke o ra.
Nka ni min worora Ala Nin Saninman baraka ra,
Nin Saninman cogo le be o tigi ra.
Ayiwa ne k'a fo i ye minke ko aw ye woro kura ye,
o kana i kononoban. I m'a ye, fonyo be taga yoro min ka di a ye,
i be a mankan men, nka i te a boyoro lon, i te a tagayoro lon fana.
Mogo min worora Ala Nin Saninman baraka ra, o tigi be ten le." (3:1-8)

Ayiwa Nikodemu ko Yesu ma ko: "O kow be se ka ke cogo di sa?"

Yesu ka a jaabi ko: "Ele min ye Izirayeli karamogoba ye,
ele te o kow lon wa?"

O ko Yesu ko a ma ko: "Ne b'a fo i ye can ra, an ka min lon, an be o le fo;
an be min ye, an be ke o le seere ye fana.

Nka aw t'a fe ka son an ta seereya ma.

Ko minw be kera dununya ra yan, ni ne be o fra aw ye,
aw ma se ka la o ra.

Ko minw be kera sankolo ra, ni ne ka o fo aw ye sisan o,
aw bena la o ra cogo di?

Mogo si ma yelen ka taga sankolo konogogo k'a ye,
m'a fo min jigira ka bo sankolo ra;

Min kera Adamaden ye, ale le be o ye." (3:9-13)

"Ayiwa, folofolo cira Musa ka siranega ta ka a lalaga
ka a ke sa bisigi ye, ka yiri do turu ka o sa korota
ka a dulon o ra mogow ce ma kongokolon konogogo.

O cogo ra, jagboya lo, Min kera Adamaden ye
 o bena kɔrɔta ten fana, janko ni mɔɔ o mɔɔ ka la a ra,
 o tigi ye nyanamanya sɔrɔ, nyanamanya min tɛ ban.
 Sabu Ala ka dununyamɔɔw kanu haali
 fɔ Den kelenpe min bɔra Ala ra, a ka o di ka a ke saraka ye,
 janko ni mɔɔ o mɔɔ ka la o Den na,
 o tigi kana taga halaki lahara,
 nka o tigi ye nyanamanya banbari sɔrɔ.
 O Den min bɔra Ala ra, Ala ma o ci dununya ra
 ka na kiti ben mɔɔw kan, nka a ka a ci le,
 janko dununyamɔɔw ye kisi a baraka ra." (3:14-17)

"Ni mɔɔ min ka la a ra, Ala tɛna kiti ben o tigi kan;
 nka ni mɔɔ min ma la a ra, kiti benna o tigi kan ka ban;
 sabu Den kelenpe min bɔra Ala ra, a ma la o ra.
 O kiti kun le ye nin ye: Ala ta kenɛyeelen nana dununya ra,
 nka mɔɔw ta kɛwale juguya fɛ, o ka dibi fisaya ni kenɛyeelen ye.
 Sabu mɔɔ o mɔɔ bɛ kojugu ke, Ala ta kenɛyeelen man di o tigi ye.
 A tɛ sɔn ka bɔ kenɛ kan fana, sabu a bɛ siran ko
 mɔɔw kana na bɔ a ta kɛwalejuguw kɔrɔ ma.
 Nka mɔɔ min bɛ can kan, o tigi bɛ a ta kow ke kenɛ kan,
 janko bɛɛ ye a ye ka a lɔn ko a bɛ tagama Ala ta sira le kan." (3:18-21)

O kow kɔ fɛ Yesu ni a ta karamɔɔɔdenw bɔra dugu kɔnɔ
 ka na to Zude mara yɔrɔ dɔ ra.
 A tora ni o ye ka wagati dama ke, ka ke mɔɔw batize ye.
 O y'a sɔrɔ Yuhana tun bɛ mɔɔw batizera yɔrɔ dɔ ra,
 sabu ji caman tun bɛ o yɔrɔ ra,
 mɔɔw tun bena a fɛ ka na batize. (3:22-24)

Yuhana ta karamɔɔɔdenw tagara Yuhana ye k'a fɔ ko:
 "An karamɔɔ, i ni cɛ min tun bɛ nyɔɔɔn fɛ Zuriden ba kɔ,
 ni i kumana a ko ra, a fle nin ye, a bɛ mɔɔw batizera sisan.
 Bɛɛ fana bɛ tagara ale le kɔ."
 Yuhana ka o jaabi ko: "Ni Ala ma fɛn min di mɔɔ ma, a bɛ se ka o sɔrɔ wa?
 Alugu yɛrɛ ye ne seere ye ko ne k'a fɔ aw ye ko:
 'Ala ka Kisibaga min layiri ta ko ne tɛ o ye.
 Ala ka ne ci ka na a nya fɛ dɔrɔn."
 O kow kɔ Yuhana ka kuma kɔrɔman dɔ fɔ; a ko:
 "Kɔnyɔcɛ ta le bɛ kɔnyɔmuso ye.
 Kɔnyɔcɛ terice kɔni lɔnin bɛ yi dɔrɔn;
 ni a ka kɔnyɔcɛ kumakan mɛn,
 a bɛ nyagari kosebe kɔnyɔcɛ ta kumakan kosɔn.
 Ne ta nyagari bɛ o nyɔɔɔn le ye; o nyagari bonyana fɔ ka se a dan na.
 Jagboya lo dɔ ye fara ale ta bonya le kan sisan;
 ne le ka kan ka dɔɔya. (3:25-30)

"Sabu min bɔra Ala ra, o le be bɛɛ kunna;
nka min sɔrɔra dununya ra yan, o ye dununya ta le ye,
a fana be dununya ta konyaw le fɔ.
Nka sigiya t'a ra, min bɔra san fɛ, o le be bɛɛ kunna.
Ala ka min ci, ale le be se ka Ala ta Kuma fɔ mɔgɔw ye,
sabu Ala be Nin Saninman di a ma hakeya min na, dan tɛ o ra.
Den min bɔra Ala ra, Fa Ala be o kanu,
o kosɔn a ka fɛn bɛɛ se bagaya di a ma.
Ni mɔgɔ min ka la o Dence ra, o tigi be nyanamanya sɔrɔ,
nyanamanya min tɛ ban; nka ni mɔgɔ min banna,
a ma sɔn o Dence ra, o tigi tɛna o nyanamanya sɔrɔ,
nka a be Ala ta kiti tɔrɔ le makɔnɔna." (3:31-36)

ALA TA KUMA

Nyininkaliw:

- Nikodemu tun ye jɔn ye? (Farisiw. Yahudiyaw ta nyamɔgɔ dɔ lo.)
- I be mun le miiri, mun na Nikodemu tagara Yesu fɛ su fɛ? (A t'a fɛ ko mɔgɔ dɔw b'a lɔn ko a be kuma ni Yesu ye.)
- Yesu ka mun fɔ Nikodemu ye ko a ka kan ka mun kɛ ka don Ala ta Masaya ra? (A ka kan ka woro kura ye.)
- Nikodemu ka Yesu ta kuma famu wa? (Ayi.)
- Yesu k'a fɔ ko mɔgɔ tɛ se ka don Ala ta Masaya ra, ni mɔgɔ ma woro ji ni mun? (Ala Nin Saninman baraka ra.)
- Yesu ka fɔ ko cira Musa ka siranɛge ta ka a lalaga ka a kɛ sa bisigi ye. Mun kɛra nin ko kɔnɔ? (Izirayelimɔgɔw tun be kongokolo kɔnɔ. O ka Musa ni Ala kɔrɔfɔ. Ala ka sa ci o cɛma. Minw ka o nya kɔrɔta ka sa bisigi fle, o ma sa.)
- Mun na Yesu k'a fɔ ko Min kɛra Adamaden ye, o bɛna kɔrɔta ten fana? A ka kan ka kɛ kɔrɔta fɛn ye mun kosɔn? (Janko ni mɔgɔ o mɔgɔ ka la a ra, o tigi ye nyanamanya sɔrɔ, nyanamanya min tɛ ban.)
- Mun na Ala ka a Den kelenpe min bɔra Ala ra, Ala k'a ci dununya ra? (Sabu Ala ka dununyamɔgɔw kanu haali fɔ Den kelenpe min bɔra Ala ra, a ka o di ka a kɛ saraka ye, janko ni mɔgɔ o mɔgɔ ka la o Den na, o tigi kana taga halaki lahara, nka o tigi ye nyanamanya banbari sɔrɔ.)
- Yesu k'a fɔ ko sira bɛɛ ka don Ala ta Masaya ra wa? (Ayi.)
- Mun kɛra ni mɔgɔ min ma la a ra? (Kiti benna o tigi kan ka ban; sabu Den kelenpe min bɔra Ala ra, a ma la o ra.)
- Mun na Yesu k'a fɔ ko mɔgɔw ka dibi fisaya ni kɛnɛyeelen ye? (Mɔgɔw ta kewale juguya fɛ. O tɛ sɔn ka bɔ kɛnɛ kan fana, sabu a be siran ko mɔgɔw kana na bɔ a ta kewalejuguw kɔrɔ ma.)
- O be an karan mun le ra adamadenw ko ra? O ye jurumunkɛlaw ye wa? (Adamadenw ye jurumunkɛlaw ye.)
- Mun na Yesu ka fɔ ko a ye kɛnɛyeelen ye? (Sabu mɔgɔ min be gbara a ra, o b'a lɔn k'o ye jurumunkɛla ye. Yesu saninyanin lo ani a terennin lo fana.)
- Jɔnw bɛna gbara kɛnɛyeelen ra? (Mɔgɔ min be can kan, o tigi be a ta kow kɛ kɛnɛ kan, janko bɛɛ ye a ye ka a lɔn ko a be tagama Ala ta sira le kan.)

- Yuhana k'a fɔ ko Yesu bɔra min? (Ala ra. Min bɔra san fɛ.)
- Yuhana k'a fɔ ko mɔgɔ juman bɛna nyanamanya min tɛ ban sɔrɔ? (Ni mɔgɔ min ka la o Dence ra, o tigi bɛ nyanamanya sɔrɔ, nyanamanya min tɛ ban.)
- Yuhana k'a fɔ ko mɔgɔ juman tena nyanamanya min tɛ ban sɔrɔ? (Mɔgɔ min banna, a ma sɔn o Dence ra, o tigi tena o nyanamanya sɔrɔ, nka a bɛ Ala ta kiti tɔrɔ le makɔnɔna.)

Karan 46

Yuhana ka a ta karamɔɔɔdenw ci Yesu fe
 Yesu ka fɔnyɔ ba lalɔ baji kan
 Matthieu 11:2-13, 27-30; Luc 8:22-25

Yuhana Batizerikebaga ka masace Herodi kɔrɔfɔ sabu Herodi ka a fadence muso mina ka ke a yere ta muso ye. Masace Herodi ka Yuhana bla kasobon na a ta kɔrɔfɔri kosɔn. (Luc 3:19-20)

ALA TA KUMA

Yesu tun be o ko minw kera, Yuhana Batizerikebaga tora kasobon na yi ka ke o men ye mɔɔɔw fe.
 A ka a ta karamɔɔɔdenw ci Yesu fe,
 ko o ye taga a nyininka ko Kisibaga min ko fɔra ko a be na,
 ko ale lo wa, ko walama dɔ were le bena ke a ye?

Karamɔɔɔdenw tagara o fɔ Yesu ye. Yesu ka o jaabi. A ko:

“Aw be kuma minw menna, ani aw be ko minw ketɔ yera, aw ye taga o lakari Yuhana ye. Aw ye taga a fɔ a ye ko fiyentɔw be yeri kera, senkelenw be tagamana k’a nya, kunatɔw be keneyara, torogbelenw be menni kera, mɔɔɔ saninw be kununa ka bɔ saya ra, Kibaro Diman be fɔra fagantanw ye fana. Ni mɔɔɔ min ma sigiya ne ta ko ra, o tigi jigimafara. (Mat 11:2-6)

Yuhana Batizerikebaga ta ciradenw sekɔra ka taga minke,
 Yesu kumana jama fe Yuhana ko ra. A ko o ma ko:

“Aw tun tagara kongo kɔnɔ minke o, aw tagara bin gbansan le ye fɔnyɔ be a lamagara wa? N’ y’a lɔn a ma ke o ye de!”

“Ayiwa, ne be aw nyininka: aw tagara mun le ye kongo kɔnɔ sa? Ala ta cira te wa? Can lo, cira lo. A yere ka bon ka teme cira kan.

“Sabu min fɔra Ala ta Kuma ra ko Ala Ko:

‘A fle, ne be ne ta ciraden ci ka taga i nya fe ka i ta sira laben i ye,’
 o ciraden min ko fɔra, o ye Yuhana le ye.
 Can ra ne b’a fɔ aw ye ko muso si ma den woro fɔlɔ
 min be Yuhana Batizerikebaga bɔ.

O n’a ta bee, Ala ta Masaya ra, bee ra fitini ka bon ni Yuhana ye.
 K’a damina Yuhana Batizerikebaga ta wagati ra fɔ ka na se sisan ma,
 Ala ta Masaya ko kera fanga ko le ye; minw be jija, olugu le b’a sɔrɔ.

Ciraw bee, ani cira Musa ta sariya kitabu,
 o bee kumana Ala ta Masaya ko ra fɔ ka na se
 Yuhana Batizerikebaga ta wagati ma.” (11:7-13)

Yesu ko mɔɔɔw ma ko: “Ne Fa ka fen bee labla ne ye.

Mɔɔ si tɛ ne lɔn ni Fa Ala tɛ,
 mɔɔ si fana tɛ ne Fa Ala lɔn ni ne tɛ, ne min bɔra Ala ra.
 Ni ne ko ne b'a yira minw na, olugu le fana b'a lɔn."

O kɔ Yesu ko mɔɔw ma tuun ko:

"Aw minw sɛgenin lo, ani aw minw desenin be aw ta doni kɔɔ,
 aw ye na ne fɛ, ne bɛna laganfiya di aw ma.
 Aw ye baara kɛ ne ye, k'a to ne ye aw karan.
 Ne sabarinin bɛ, ne ta ko fana ka mɔɔ.
 Ni aw ka na ne fɛ, aw nin bɛna laganfiya.
 Ne ta baara kɛ ka di, aw fana tɛna dɛsɛ ne ta doni kɔɔ." (11:27-30)

Lon dɔ Yesu ko a ta karamɔɔɔdenw ma ko o ye taga ba nya dɔ kan.
 O donna kurun dɔ kɔɔ ka taga.

Ka o taga to, Yesu sunɔɔra.
 Dɔɔnin kera, fɔnyɔ ba dɔ barara ka wuri ji kan.
 Fɔnyɔ tun bɛ ji serira ka don kurun kɔɔ.

Ji caya kojugu kurun kɔɔ, kurun tun bɛ nyini ka jigi ni o ye ji jukɔɔ.
 A ma nya, karamɔɔɔden dɔw gbarara Yesu ra ka a lakunu.
 O ko: "Matigi, Matigi, an bɛ sara ji ra dɛ!"

Yesu wurira ka sɔngɔ fɔnyɔ ni ji ra;
 fɔnyɔ ni ji malara, mankan bɛɛ banna.
 O kɔ, Yesu ko a ta karamɔɔɔdenw ma ko:
 "Aw ko ko aw lara ne ra ten le kɛ?"

Karamɔɔɔdenw siranna, ka kabakoya fɔ o ka kɛ a fɔ ye nyɔɔɔn ye ko:
 "Ee! Nin cɛ ye mɔɔ suguya juman le ye tuun?
 Hali fɔnyɔ ni ji, o bɛɛ bɛ a kan mɛn." (Luc 8:22-25)

ALA TA KUMA

Nyininkaliw:

- Yuhana Batizerikɛbaga tun bɛ min ni a ka a ta karamɔɔɔdenw ci Yesu fɛ?
 (Kasobon na.)
- Yuhana ka a ta karamɔɔɔdenw ci Yesu fɛ ka mun nyininka a fɛ? (Ko Kisibaga
 min ko fɔra ko a bɛ na, ko ale lo wa, ko walama dɔ wɛrɛ le bɛna kɛ a ye?)
- Yesu ka mun jaabi? (Aw bɛ kuma minw mɛnna ani aw bɛ ko minw ketɔ yera, aw
 ye taga o lakari Yuhana ye.)
- Yuhana Batizerikɛbaga ka Yesu lɔn a ta batizeri lon na wa? (}nhɔn.)
- Yuhana ka mun fɔ a ta karamɔɔɔdenw ye fɔlɔ ni o k'a fɔ a ye ko mɔɔ bɛɛ tagara
 Yesu fɛ? (Ko Yuhana ka kan ka dogoya.)
- I bɛ mun le miiri, mun na a ka a ta karamɔɔɔdenw ci Yesu fɛ ka nyininka ni a ye
 Kisibaga ye? (A bɛ kasobon na. A jusu bɛ kasi. A b'a fɛ a jusu ka saaro.)

- Yesu ka mun fɔ Yuhana Batizerikebaga ko ra? (Cira lo. A yere ka bon ka teme cira kan.)
- Mun kera ni Yesu ni a ta karamɔɔɔdenw donna kurun dɔ kɔnɔ ka taga? (Ka o tagatɔ to, Yesu sunɔɔɔra. Dɔɔnin kera, fɔnyɔ ba dɔ barara ka wuri ji kan. Fɔnyɔ tun be ji serira ka don kurun kɔnɔ.)
- Mun na karamɔɔɔdenw siranna? (Ji caya kojugu kurun kɔnɔ, kurun tun be nyini ka jigi ni o ye ji jukɔɔɔ.)
- O ka mun ke? (O ka Yesu lakunu.)
- Yesu ka mun ke? (A sɔngɔra fɔnyɔ ni ji ra.)
- Mun kera? (Fɔnyɔ ni ji malara, mankan bee banna.)
- Ko fɔnyɔ ni ji, o bee be Yesu kan men, o be an karan mun le ra Yesu yere ta cogoya ra? (Yesu ye Ala ye.)
- Yesu ta karamɔɔɔdenw, o ka Yesu yere ta cogoya famu wa? (Ayi.)

Karan 47

Yuhana Batizerikebaga faga cogo
 Yesu ka domuni di jama ma
 Marc 6:14-29; Jean 6:1-15

ALA TA KUMA

Ayiwa fɔɔ, masace Herodi le tun k'a fɔ ko o ye Yuhana mina ka a siri k'a bla kaso ra. Masace tun ka o ke a fadence Filipe ta muso le kosɔn; o muso tɔgɔ tun ye ko Herodiyadi. Masace tun ka o muso mina a ce ra ka a furu. O le kosɔn Yuhana tun k'a fɔ a ye ko:
 "Ka i fadence nyanaman muso mina a ra ka a furu, o ma ben."

O kuma kosɔn Herodi ta muso, Herodiyadi, a tun dimina Yuhana kɔrɔ.
 A tun be Yuhana faga cogo nyinina yere. Nka ale yere tun te se, sabu masace tun be siranna Yuhanna nya, ka a bonya;
 a tun k'a lon ko Yuhana ye mɔgɔ terennin le ye, ani mɔgɔ saninman.

A tun be Yuhana kɔrɔsi ka nya fana. Ni a tun ka Yuhana ta kuma men, a hakiri tun be nyagami;
 o n'a ta bee o kumaw tun ka di a ye. (Marc 6:17-20)

Ka o to o ra, Herodiyadi sagonan lon do nana se.
 O kera masace worolon kunben ye. Masace ka nyanagbe ba do laben a jennyɔgɔnw ni sorasi kuntigiw ni Galile mɔgɔbabaw ye.
 Ka mɔgɔw lajennin to nyanagbe ra, masace tun ka Herodiyadi furu ni denmusonin min ye, o nana don ka don ke.
 A ko diyara masace ni mɔgɔw bee ye.
 Masace k'a fɔ sungurunin ye ko:
 "I be fen o fen fe, a fɔ, ne b'a di i ma."
 Herodi ka i kari sungurunin ye ko ni a ka fen o fen daari ale fe,
 ale b'a di a ma, ko hali ni a kera ale ta jamana yere tarance ye.

Sungurunin bɔra kene ma minke, a ka a bamuso nyinka ko:
 "Ne ka kan ka mun le daari?"

A bamuso ka a jaabi ko:
 "A fɔ ko a ye Yuhana Batizerikebaga kunkolo di i ma." (6:21-24)

O yɔrɔnin bee sungurunin teliyara ka don masace fe k'a fɔ a ye ko:
 "Ne b'a fe i ye Yuhana Batizerikebaga kunkolo tige ka a bla minan do kɔnɔ, ka a di ne ma sisan."

O kuma ka masace nyanasisi kosebe; nka i n'a fɔ a tun ka i kari mɔgɔ weleninw bee nya na, a tun te se ka ban sungurunin ta kuma ma tuun. (6:25-26)

O yɔrɔnin bee a ka a ta kuntigebaga do ci ko a ye taga Yuhana kunkolo tige ka na ni a ye.
 O ce tagara kasobon kɔnɔ ka taga Yuhana kunkolo tige,

ka a bla minan dɔ kɔnɔ ka na a di sungurunin ma.
Sungurunin tagara a di a bamuso ma. (6:27-28)

Yuhana fagara o cogo le ra.
Yuhana ta karamɔɔɔdenw ka a faga ko mɛn minke,
o nana a ta ka taga a su don. (Marc 6:29)

O wagati ra, Yesu tɔɔɔ bɔra fan bɛɛ ra; mɔɔɔ bɛɛ tun bɛ a ko fɔ.
Masace Herodi ka Yesu kibaro mɛn minke, a ko:
"Ne ka Yuhana Batizerikeɔbaga min faga, o le kununa ka bɔ saya ra;
o le kosɔn seɔɔɔɔɔɔɔ b'a fɛ ka kabakow ke."

Mɔɔɔ dɔw tun b'a bisigira ko cira Eli min tun temena kakɔrɔko ale lo;
dɔw fana tun b'a bisigira ko cira minw temena kakɔrɔ
ko olugu ra kelen le kununa. Nka masace ka o kow mɛn minke, a ko:
"Ne ka Yuhana min kun tige, ale le kununa." (Marc 6:14-16)

Ayiwa, o kow kɔ, Yesu tagara Galile ba kɔ fɛ.
Jama tun tugunin bɛ a kɔ, sabu a tun bɛ kabako minw kera
ka banabagatɔw kenɛya, o tun bɛ o yera.
O sera ba kɔ fɛ minke, Yesu ni a ta karamɔɔɔdenw yelenna
kongori dɔ kan ka sigi yi.
O y'a sɔrɔ Yahudiyaw ta Jɔnyaban Nyanagbɛ wagati
tun bɛ nyini ka se. (Jean 6:1-4)

Ka o siginin to yi, Yesu ka fleri kɛ ka a ye ko jama ba dɔ bɛ nana ale fɛ.
A ko Filipe ma ko: "An bena domuni santa sɔrɔ
yɔrɔ juman le nin jama ye?"

Yesu tun ka o fɔ ka Filipe kɛ k'a flɛ le; ni o tɛ, a tun bena min kɛ,
a yɛɛ tun ka o lɔn cɔ.

Filipe ka a jaabi ko: "Ni an b'a fɛ ko o bɛɛ ye dɔɔnɔn dɔɔnɔn le sɔrɔ,
hali ni baarden dɔ ta karo seegi sara wari le ka don domuni na,
a tena foyi si nya o ma."

Ka o to o kuma ra, Yesu ta karamɔɔɔden min tɔɔɔ ye ko Andere,
Simɔn Piyeri dɔɔɔɔɔ, ale ko: "Cɛdennin dɔ bɛ yan,
burukara looru ni jɛɛɛ fla bɛ a fɛ;
nka o bɛ mun le nya nin jama ba nin ma?"

Ayiwa Yesu ko o le ra ko karamɔɔɔdenw ye mɔɔɔw sigi sigi dugu ma.
Bin misen tun ka ca o yɔrɔ ra. Mɔɔɔw ka sigi sigi.
Cɛw tun bɛ mɔɔɔ waga looru bɔ.

Yesu ka o buruw ta ka baraka la Ala ye
A ka a di ko o ye a taran taran mɔɔɔw ra;
jɛɛɛ fana ta kera ten.
Bɛɛ ka a sɔrɔ fɔ ka wasa.

Mɔɔɔw ka domuni kɛ ka fa tuma min,
Yesu ko karamɔɔɔdenw ma ko:

"Aw ye burukunkurun tɔw cɛ, janko dɔ kana cɛn."

O ka o burukunkurunw cɛ ka segi tan ni fla fa o ra;
mɔgɔw ka domuni kɛ burukara looru ra,
min tora, o le kɛra o ye. (Jean 6:5-13)

O mɔgɔw ka Yesu ta kabako kɛnin ye ten minkɛ, o ko:

"Can ra, a tun fɔra ko cira min ka kan ka na dununya ra,
nin yereyere lo." (6:14)

Yesu nana a lɔn minkɛ ko o b'a fɛ ka ale mina fanga ra
ka a kɛ o ta masace ye, a bɔra o cɛ ma
ka sekɔ ka taga kongori dɔ kan a kelen na. (6:15)

ALA TA KUMA

Nyininkaliw:

- Mun na masace ka Yuhana Batizerikebaga bla kaso ra? (Yuhana tun k'a fɔ a ye ko: "Ka i fadence nyanaman muso mina a ra ka a furu, o ma ben.")
- Herodi ka mun miiri Yuhana ko ra? (A tun be siranna Yuhanna nya, ka a bonya; a tun k'a lɔn kɔ Yuhana ye mɔgɔ terennin le ye, ani mɔgɔ saninman.)
- Ni Herodi tun ka Yuhana ta kuma men, mun kera ni a ye? (A hakiri tun be nyagami; o n'a ta bɛɛ, o kumaw tun ka di a ye.)
- I be mun le miiri, mun na Herodi hakiri tun be nyagami Yuhana ta kuma kosɔn? (A k'a lɔn ko a ye jurumunkelaw ye.)
- Mun na Herodi sɔnna ka Yuhana faga? (A tun ka i kari mɔgɔ weleninw bɛɛ nya na, a tun tɛ se ka ban sungurunin ta kuma ma tuun.)
- Sungurunin ka a bamuso sago kɛ. Sungurunin ka jurumun kɛ wa? (}nhɔn.) Mun na? (A yere ka kan ka latigi ko a tena kojugu kɛ.)
- I be mun le miiri, mun na Yesu ma Yuhana Batizerikebaga kisi? (Ko Yuhana kisi, o tun tɛ Ala sago ye.)
- Ni masace Herodi ka Yesu kibaro men minkɛ, a ka mun miiri? (Ko Yuhana Batizerikebaga, o le kununa ka bɔ saya ra.)
- Mun na Yesu tun tɛ se ka taga sigi kongo kɔnɔ a kelen na? (Jama tun tugunin be a kɔ, sabu a tun be kabako minw kera ka banabagatɔw kɛneya, o tun be o yera.)
- I be mun le miiri, mun na Andere nana Yesu fɛ ni cedennin ye k'a ta domuni di a ma? (Lannaya b'a ra. A tun b'a lɔn ko Yesu tun be se ka kabako kɛ.)
- Yesu ka mun kɛ sani a ka buruw di a karamɔgɔden ma? (A ka o buruw ta ka baraka la Ala ye.)
- Mɔgɔw bɛɛ ka domuni kɛ wa? (Mɔgɔw bɛɛ ka domuni kɛ ka fa.)
- O ka o burukunkurunw cɛ ka segi jɔli fa? (Tan ni fla.)
- Yesu tun be se ka o kabako kɛ cogo di? (Yesu ye Ala ye.)
- Mɔgɔw ka kabako ye tuma min, o b'a fɛ ka mun kɛ ni Yesu ye? (O b'a fɛ ka ale mina fanga ra ka a kɛ o ta masace ye.)
- I be mun le miiri, mun na Yesu ma sɔn ka kɛ o ta masace ye? (O tɛ Ala sago ye.)

Karan 48

Domunifen min be nyanamanya di
Yuhana 6:15-70

ALA TA KUMA

Yesu nana a lɔn minke ko o b'a fe ka ale mina fanga ra ka a ke
o ta masace ye, a bɔra o ce ma ka seko ka taga kongori
do kan a kelen na. Wulada nana se minke, karamogodenw
tagara bada ra. O y'a soro hali bi Yesu tun ma na o fe folo.
O ka kurun do ta ka ke ba tige ye ka taga Kaperinahumu. Su nana ko.
Ka o to ji kan, fonyo ba do nana wuri ka ke ji lamaga ye kosebe.
O ka kilo looru walama woro ke ji kan wagati min na,
o ka Yesu tagamato ye ji kan, a be gbarara o ta kurun na; o bee ja tigera.
Yesu ko o ma ko: "Aw kana siran, ne Yesu lo."
O ninsondiyara, o tun b'a fe a ye don kurun kono olugu fe;
nka o tun be tagara yoro min na, o yoronin kelen bee
o ka a ye ko o sera yi ka ban. (Yuh 6:15-21)

Dugu nana gbe tuma min, jama min tun be ba nya do kan,
olugu k'a koro k'a ye ko kurun kelen le tun be yi.
O ka a lɔn fana ko Yesu ma don o kurun na ni a ta karamogodenw ye,
nka, ko karamogodenw doron le donna kurun na ka taga.
O y'a soro kurun dow tun nana ka bo Tiberiyadi dugu ra;
Matigi Yesu tun ka baraka la Ala ye ka buru taran taran
jama ra yoro min na, o tun lonin lo o yoro koro.
Ayiwa jama nana a ye ko Yesu te yi, a ta karamogodenw
fana te yi minke, olugu yere donna o kurunw kono
ka taga Kaperinahumu Yesu nyini yoro ra. (6:22-24)

O tagara Yesu ye ba ko fe minke, o k'a fo a ye ko: "An karamogo, i sera yan
wagati juman le ra?"
Yesu ka o jaabi ko: "Ne b'a fo aw ye can ra ko aw ka kabako minw ye,
aw te ne nyinina o koson de; aw ka domuni min ke ka fa de,
ne nyini kun le be o ye aw fe.
Ayiwa domunifen min be se ka cen, aw kana baara ke o koson;
domunifen min te cen, ni a be nyanamanya banbari di fana,
aw ye baara ke o le koson.
Min kera Adamaden ye ale le ye o domuni dibaga ye,
sabu Fa Ala ka a ta fanga tagamasiyen la ale le kan." (6:25-27)

O ka Yesu nyininka ko: "An ka kan ka mun le ke ka Ala sago ke?" (6:28)

Yesu ka o jaabi, k'a fo o ye ko: "Ala be min nyini aw fe,
o ye ko ale Ala ka mogo min ci, aw ye la o ra." (6:29)

O ko Yesu ma ko: "Ele do, ele bena kabako juman le ke k'a yira an na,

min be se ka a to an ye la i ra?

Ala ka domunifen di an faw ma kongokolon kɔnɔ k'a bɔ san fe,
o k'a domu. A sebera Ala ta Kitabu ra ko:

'A ka domuni bɔ sankolo ra k'a di o ma ko o ye a domu.'" (6:30-31)

Yesu ko o ma tuun ko: "Can ra ne b'a fɔ aw ye ko domuni min bɔra san fe
ka a di aw ma, cira Musa le ma o di de;
ne Face le be domuni nyanaman di k'a bɔ sankolo ra.
Sabu min jigira ka bɔ sankolo ra, o le ye Ala ta domunifen ye,
a be min di ka nyanamanya nyuman di dununyamɔgɔw ma."

O ko Yesu ma ko: "An karamɔgɔ, ke o domuni di ye an ma wagati be ke."

Yesu ko o ma ko: "Domunifen min be nyanamanya di, ne le ye o ye;
ni mɔgɔ min nana ne fe, kɔngɔ tena o tigi sɔrɔ tuun fiyewu;
ni mɔgɔ min lara ne ra, minlɔgɔ tena o tigi sɔrɔ tuun fiyewu.
Ne k'a fɔ aw ye; aw ka ne ye fana; o n'a ta be, aw ma la ne ra. (6:32-36)

"Ni ne Fa ka mɔgɔ o mɔgɔ ke ne ta ye, o be be na ne fe;
ni mɔgɔ o mɔgɔ nana ne fe, ne tena o tigi gben fiyewu.
Sabu ne ma na ka bɔ sankolo ra ka na ne yere sago ke;
min ka ne ci, ne nana o sago le ke.

Min ka ne ci, o sago fle nin ye ko: ale ka mɔgɔ o mɔgɔ di ne ma
ko o si kana tunu; ani ko dununya labanlon na fana,
ne ye o tigi lakunu ka a bɔ saya ra.

Sabu ne Fa sago ye ko ni mɔgɔ o mɔgɔ ka Dence ye ka la a ra,
o tigi be nyanamanya banbari sɔrɔ, dununya labanlon na fana,
ne be na o tigi kunu ka a bɔ saya ra." (6:37-40)

"Ne b'a fɔ aw ye can ra ko ni mɔgɔ min lara ne ra,
o tigi be nyanamanya banbari sɔrɔ.
Domuni min be nyanamanya di mɔgɔw ma, ne le be o ye.
Fɔɔɔɔ aw bemaw ka domunifen dɔ domu kongokolon kɔnɔ,
nka o n'a ta be saya nana se o be ma;
nka domunifen min jigira ka bɔ sankolo ra, ni mɔgɔ min ka o domu,
o tigi be na nyanamanya sɔrɔ, nyanamanya min te ban."

"Ne ye domunifen nyanaman le ye, min jigira ka bɔ san na.
Ni mɔgɔ min ka o domu, o tigi be na nyanamanya nyuman sɔrɔ,
min te ban. Ne be domuni min di, o ye ne yere farisogo le ye.
Ne b'a di saraka ye, janko dununyamɔgɔw ye nyanamanya
nyuman sɔrɔ." (6:47-51)

Yesu ka o fɔ minke, Yahudiyaw dimina a kɔrɔ; sɔsɔri ka wuri o ni nyɔgɔn ce.
O ko: "Ce nin b'a fe ka a yere sogo di an ma le, an ye a domu wa?" (6:52)

Yesu k'a fɔ o ye ko: "Ne b'a fɔ aw ye can ra ko Min kera Adamaden ye,
ko ni aw ma o sogo domu ka a jori min,

aw tena nyanamanya nyuman sɔɔ.

Nka ni mɔɔ min ka ne sogo dumu ka ne jori min fana,
nyanamanya bɛ o tigi fɛ, nyanamanya min tɛ ban;
dununya labanlon na, ne bɛna o tigi kunu k'a bɔ saya ra
ka nyanamanya di o tigi ma, nyanamanya min tɛ ban. (6:53-54)

Ayiwa, Yesu ka o kuma fɔ ten minke, karamɔɔɔden caman ko:

“Nin kuma ka gbɛlen dɛ! Jɔn bɛ se ka sɔn nin ma?”

Yesu k'a lon ko o bɛ o kow le #unu#ununa; a ko a ta karamɔɔɔdenw ma ko:

“Nin kuma digira aw fana ra wa? O tuma Min kɛra Adamaden ye,
ni aw nana o yɛlentɔ ye ka taga a bɔyɔɔ kɔɔ ra do,
aw bɛna mun le fɔ o ra sa?”

Ala Nin le bɛ mɔɔ nyanamanya; ni o tɛ, mɔɔ yɛrɛ baraka tɛ se ka foyi kɛ;
ne ka kuma min fɔ aw ye, Ala Nin, ani nyanamanya bɛ sɔɔ
o kuma le ra. Nka dɔw bɛ aw ra, olugu ma la o ra.”

Ayiwa Yesu ka o fɔ sabu kabini a damina ra, minw tun ma la ale ra,
a tun ka olugu lon; min tun bɛna a janfa fana, a tun ka o lon.

Yesu ka dɔ fara a ta kuma kan tuun, ko:

“O le kosɔn ne k'a fɔ aw ye ko mɔɔ si tɛ se ka na ne fɛ,
ni Fa Ala ma o se di o tigi ma.”

Ka a ta o lon ma a ta karamɔɔɔden caman bɔra a ko;
o ma sɔn ka gban a kɔ tuun.

Yesu ko a ta karamɔɔɔden tan ni fla ma ko:

“Aw do, aw fana t'a fɛ ka bɔ ne kɔ wa?”

Simɔn Piyeri ka a jaabi ko: “Matigi, an bɛna taga jɔn le fɛ tuun?”

Nyanamanya min tɛ ban, o kuma bɛ ele le fɛ. An lara i ra;
sisan an fana k'a lon ko Den Saninman min bɔra Ala ra ko ele lo.”

Yesu k'a fɔ o ye ko: “Ne le ma alugu mɔɔ tan ni fla woloma wa?”

K'a sɔɔ kelen bɛ aw ra, o ye Setana mɔɔ ye.”

Yesu tun bɛ Zudasi le ma, Simɔn Sikariyɔti dence; ale tun bɛna Yesu janfa
k'a sɔɔ a tun ye karamɔɔɔden tan ni fla dɔ le ye. (6:60-71)

ALA TA KUMA

Nyininkaliw:

- Karamɔɔɔdenw ka mun ke ni wulada nana se minke ani Yesu tun ma na o fɛ fɔɔ?
- (O ka kurun dɔ ta ka kɛ ba tige ye.)
- Ka o ka kilo looru walama wɔɔɔ kɛ ji kan wagati min na ani su kɔra, mun kɛra?
- (O ka Yesu tagamatɔ ye ji kan.)
- Karamɔɔɔdenw siranna wa? (}nhɔn.)
- Ko Yesu bɛ se ka tagama ji kan, o bɛ an karan mun le ra Yesu yɛrɛ ta cogoya ra?
- (Yesu ye Ala ye.)
- Yesu ka mun fɔ jama ye ko o tun b'a fɛ ka mun sɔɔ ale fɛ? (Domuni.)
- Yesu k'a fɔ o ye ko o ka kan ka baara kɛ ka domuni juman sɔɔ? (Domuni min tɛ
cɛn, ni a bɛ nyanamanya banbari di fana.)

- Ni mɔgɔw ka Yesu nyininka ko: “An ka kan ka mun le ke ka Ala sago ke?”, Yesu ka mun fɔ o ye? (Ala be min nyini aw fe, o ye ko ale Ala ka mɔgɔ min ci, aw ye la o ra.)
- Yesu k’a fɔ ko domunifen min be nyanamany di, o ye jon ye? (Yesu.)
- Ni mɔgɔ o mɔgɔ nana Yesu fe, Yesu bena o tigi son wa? (}nhɔn.)
- Yesu bena mun ke dununya labanlon na ni mɔgɔw ye, Ala ka minw di a ma? (A bena o lakunu ka bɔ saya ra.)
- Yesu k’a fɔ ko a Fa Ala ta sago ye ko mɔgɔ o mɔgɔ ka Dence ye ko o ka kan ka la a ra wa? (}nhɔn.) I n’a fɔ o tigi min be la Yesu ra, a be nyanamanya banbari sɔrɔ, a be na mun le sɔrɔ dununya labanlon na? (Ala bena o lakunu k’a bɔ saya ra.)
- Ni Yesu ka fɔ ko “Ne be domuni min di, o ye ne yere farisogo le ye. Ne b’a di saraka ye, janko dununyamɔgɔw ye nyanamanya nyuman sɔrɔ,” Yahudiyaw ka o kuma faamu wa? (Ayi.) O ka mun miiri? (O k’a miiri ko Yesu tun b’a fe ka a yere sogo di o ma ko o y’a domu.)
- Yesu ta kuma, o kɔrɔ ye mun ye? (A bena a farisogo di ka ke saraka ye. Mɔgɔ ka kan ka son a ta saraka ma, ka la a ra.)
- Mɔgɔ be se ka na Yesu fe ni a Fa Ala ma se di o tigi ma wa? (Ayi.)
- Simɔn Piyeri ka mun jaabi ni Yesu ka karamɔgɔdenw tan ni fla nyininka ni o fana t’a fe ka bɔ a kɔ? (Nyanamanya min te ban, o kuma be Yesu le fe. O lara a ra. Sisan o fana k’a lon ko Den Saninman min bɔra Ala ra ko ale lo.)
- Yesu ka lon ko a karamɔgɔden kelen bena a janfa wa? (}nhɔn.)

Karan 49

Yesu ni Farisiw ni Sariya Karamoƙo
Matthieu 12:1-21; Marc 3:20-26; 3:1-6; 20-35, 31-35

ALA TA KUMA

Lon do Yesu ni a ta karamoƙodenw tun be temena foro do ce ma.

O lon tun kera Yahudiyaw ta Nenekirilon ye.

Koƙo tun be karamoƙodenw na.

O ka ke simankise doƙo kari kari ye ka a nyimi.

Farisi doƙo ka o ye minke, o ko Yesu ma ko: “A fe, o ko baara man kan ka ke Nenekirilon na, i ta karamoƙodenw do be siman kari karira.”

Yesu ka o jaabi. A ko: “Wagati min koƙo tun ka masace Dawuda ni a tagamanyoƙonw mina, a ka min ke aw ma o karan wa? Dawuda ni a tagamanyoƙonw ma don Alabatoso koƙo ka saraka buruw ta ka a nyimi wa? Ka kanya ni sariya ye, moko si tun man kan ka o buruw nyimi ni sarakalasebagaw doƙon te. Dawuda tun man kan ka a nyimi, a tagamanyoƙonw fana tun man kan ka a nyimi. Aw ma a karan fana ko Nenekirilon na, ko ni sarakalasebagaw ka baara ke Alabatosoba koƙo, ko o te jate kojugu ye wa? K'a soko do be yan min ka bon ni Alabatosoba ye.

“Ala ko: ‘Aw ye hina nyoƙon na, ne be o le fe k'a teme saraka kan.’

Ni aw tun ka o kuma koƙo lon, aw tun tena baga karamoƙodenw ma gbansan.

Ne min kera Adamaden ye, ni ne ko fen o fen be se ka ke Nenekirilon na, o le be ke jate.” (Matthieu 12:1-8)

O ko, Yesu tagara o yoko mokoƙo ta karanso ra. O y'a soko ce do tun be yi, a boro kelen faganin be. Doƙo ka Yesu nyininka ko: “Ka moko keneya Nenekirilon na, yala o daganin lo wa?” (12:9-10)
O tun be sababu le nyinina ten ka Yesu jaraki.

Yesu k'a fo o ye ko: “Jon le be aw ra yan ko ni sagaden kelenpe b'a fe, ni o benna dinga koƙo Nenekirilon na ko a te a labo? Yala moko ma fisa ni saga ye pewu wa? Ka konyuman ke Nenekirilon na, o bennin lo yere.” (12:11-12)

Yesu ka o jaabi ten minke, a ko ce boro faganin ma ko: “I boro foni.”

Ce ka a boro foni. A boro keneyara, ka a ni to kelen bee ke kelen ye. Farisiw bora kene ma; o bena Yesu mina cogo min ka a faga, o tagara nyoƙon ye o ra.

Nka Yesu bora o ta janfa koƙo ma. A bora ka taga. (Matthieu 12:13-14)

O kow bɛɛ kɔ, Yesu ni a ta karamɔɔɔdenw segira ka na don bon kɔɔ.
 Jama ba nana lajen a kɔɔ tuun; hali o tun tɛ wagati sɔɔ ka domuni kɛ
 jama caya kosɔn. Yesu ta somɔɔɔ dɔw ka o kow men tuma min na,
 o ko i b'a sɔɔ a kun nyagamina le.

O nana ko o bena a mina ka taga ni a ye. (Marc 3:20-21)

Sariya karamɔɔɔ minw tun bɔra Zeruzalemu ka na, olugu tun b'a fɔ ko
 jinaw kuntigiba, Setana, ko o le bɛ Yesu fɛ;
 ko o le tɔɔ baraka ra a bɛ jinaw gbenna k'a bɔ mɔɔɔw ra.

O tuma Yesu ka o wele ka na o jaabi ni kuma kɔɔman dɔw ye, ko:

“Setana bɛ sɔn ka kɛɛ kɛ ni a jennyɔɔɔnw ye cogo di,
 fɔ ka na o gben? Ni masaya min mɔɔɔw ka wuri
 nyɔɔɔn kama, o masaya bɛ cɛn.

A bɛ ten fana, ni so min mɔɔɔw ka wuri nyɔɔɔn kama, o so bɛ ci.

Ayiwa, o cogo ra fana, ni Setana wurira ka muruti

a jennyɔɔɔnw kama, a ta masaya tena nya, a bɛ ben.” (Marc 3:22-26)

Ka Yesu to o yɔɔ ra, a bamuso ni a dɔɔɔninw nana lɔ kɛɛ ma
 ka mɔɔɔ bla ka a wele. O y'a sɔɔ jama tun siginin bɛ ka a lamini.

Dɔw k'a fɔ a ye ko:

“I bamuso ni i dɔɔɔninw lɔnin bɛ kɛɛ ma. O bɛ i ko nyininkara.”

Yesu ka o jaabi ko:

“Aw bɛ a bisigi ko ne bamuso ni ne dɔɔɔninw ye jɔn ni jɔn le ye?”

A ka a nya munu ka jama flɛ, a ko: “Minw siginin flɛ yan, olugu le ye
 ne bamuso ni ne dɔɔɔninw ye; sabu mɔɔɔ minw bɛ Ala sago kɛ,
 o tigiw le ye ne dɔɔɔɛ ni ne dɔɔɔmuso ni ne bamuso ye.”

(Marc 3:31-35)

Yesu tagatɔ, banabagatɔ caman gbanna a kɔ. A ka o bɛɛ kɛneya

Nka a k'a gbɛleya o ma ko o kana ale ko fɔ mɔɔɔ si ye.

A ka o fɔ minke, cira Esayi tun ka min fɔ, o kɛra can ye, ko Ala ko:

“Ne ta baaraden ye nin ye, ne ka ale le woloma.

Ne ta mɔɔɔ kanunin lo, a ko ka di ne ye haali.

Ne bena ne Nin don a kɔɔ, a bena siya tɔw karan terenninya sira ra.

A tena sɔsɔri kɛ ni mɔɔɔ ye, a tena pɛɛn,

mɔɔɔ tena a pɛɛnkan men sira kan yɔɔ si.

Hali kara gbansan, a tena a kari, a tena a fanga digi desebagatɔw kan.

A tena sɔn ka hali fitina fagatɔ dufa, a tena fagantan jigi tige.

A bena to o le kan fɔ ka na terenninya sigi yɔɔ bɛɛ.

A tɔɔɔ bena kɛ siyaw bɛɛ jigiya ye.” (Matthieu 12:15-21)

ALA TA KUMA

Nyininkaliw:

- Yesu ta karamɔɔɔdenw ka mun ke ni kɔngɔ tun be o ra Nenekirilon na? (O ka simankise dɔw kari kari ye ka a nyimi.)
- Mun na o ta kewalew man di Farisiw ye? (O k'a fɔ ko baara man kan ka ke Nenekirilon na.)
- Yesu k'a fɔ o ye ko lon do, masace Dawuda ka mun ke? (A ni a tagamanyɔɔɔnw donna Alabatoso kɔnɔ ka saraka buruw ta ka a nyimi.)
- Ni Yesu ka fɔ ko, "Dɔ be yan min ka bon ni Alabatosoba ye," o kuma kɔrɔ ye mun ye? (Yesu yere ka bon ni Alabatosoba ye.)
- Ala ka mun fɔ hina ko ra? (Aw ye hina nyɔɔɔn na, ne be o le fe k'a teme saraka kan.)
- Ni Yesu ka fɔ ko: "Ne min kera Adamaden ye, ni ne ko fen o fen be se ka ke Nenekirilon na, o le be ke jate," a ka mun yira an na? (Yesu ye Ala ye.)
- Farisiw sɔnna ko Yesu ka mɔɔɔ keneya Nenekirilon na wa? (Ayi.)
- I be mun le miiri, mun na Farisiw ka sariyaw jate ka teme hina kan? (Ka hina, o ka kan k'o jusu yeɛma.)
- Mɔɔɔw be se ka sariya jate, ka konyuman ke ka o jusu man di wa? (}nhɔn.) Cogo di? (O be o yere bonya.)
- Sariya karamɔɔɔ k'a fɔ ko Yesu fanga bɔra min? (Setana ra.)
- Yesu ka mun fɔ o ye? (Setana te sɔn ka kere ke ni a jennyɔɔɔnw ye.)
- I be mun le miiri, mun na Farisiw ni Sariya karamɔɔɔ ma sɔn ka nimisi o ta jurumun na ani ka la Yesu ra? (O ta fanga ka bon. O tun t'a fe ka o jusu yeɛma. Yesu k'o kɔrɔfɔ.)
- Farisiw ni Sariya karamɔɔɔ tun b'a fe ka mun ke ni Yesu ye? (K'a faga.)
- Mun na Yesu sɔmɔɔɔw nana a fe? (O tun miiri ko a kun nyagamina le.)
- Ni mɔɔɔw k'a fɔ Yesu ye ko a bamuso ni dɔɔɔninw lɔnin be kene ma, Yesu ka o jaabi cogo di? (Mɔɔɔ minw be Ala sago ke, o tigiw le ye ne dɔɔɔce ni ne dɔɔɔmuso ni ne bamuso ye.)
- Fɔlɔfɔlɔ, cira Esayi tun ka mun fɔ siyaw beɛ jigiya ko ra? (Ala ta baaraden tɔɔɔ bena ke siyaw beɛ jigiya ye.)

Karan 50

Fen minw be se ka mɔgɔ lanɔgɔ
 Marc 7:1-8, 14-23; Luc 11:37-41, 43, 46; 12:4-9, 49-53

*Sariya karamɔgɔ dɔw tun bɔra Zeruzalemu ka na.
 O ni Farisiw tagara lajen Yesu kɔrɔ.
 O k'a kɔrɔsi k'a ye ko a ta karamɔgɔden dɔw be domuni kera,
 k'a sɔrɔ o ma o tɛgɛw ko ka a saninya
 ka kanya ni Yahudiyaw ta landaw ye.
 Sabu Farisiw ni Yahudiya tɔw, o si tun tɛ sɔn ka domuni kɛ ni o ma
 o boro fla lalaga ka a ko ka a saninya ka kanya ni o ta landa kɔrɔw ye.
 O cogo ra, ni o tun bɔra lɔgɔfiye ra, o tun bena ko ka o yere saninya fɔlɔ
 ka kanya ni landa ye, ka sɔrɔ ka domuni kɛ. (Marc 7:1-4)*

ALA TA KUMA

O Farisiw ni sariya karamɔgɔw ka Yesu nyininka ko:

“Mun na i ta karamɔgɔdenw te an bemaw ta landaw sira tagamana?
 Mun na o tɛ o tɛgɛw ko ka kanya ni an ta landaw ye ka sɔrɔ
 ka domuni kɛ?”

Yesu ka o jaabi ko: “Aw flankafuw, cira Esayi ka kuma min fɔ aw ko ra,
 o benna kosebe.

A ka a sɛbe ko Ala ko:

‘Nin mɔgɔ kɔni be a fɔ o da ra le ko o be ne bonya,
 k'a sɔrɔ a tɛ o jusu ra fiyewu! O be ne batora gbansan le,
 sabu o be mɔgɔw ta landa sigininw le ta ka mɔgɔw karan o ra.’”

Yesu k'a fɔ o ye ko: “Aw be ban Ala ta cifɔninw ma,
 ka tugu mɔgɔw ta landaw le kɔ.” (Marc 7:5-8)

O bɛɛ kɔ, Yesu ka jama wele tuun k'a fɔ o ye ko:

“Aw bɛɛ ye aw toro malɔ ne ta kuma ra ka a faamu kosebe.
 Domunifen si tɛ se ka don mɔgɔ kɔnɔbara ra, ni o be se ka mɔgɔ
 lanɔgɔ. Nka fen minw be bɔ mɔgɔ jusukunna, o le be mɔgɔ
 lanɔgɔ Ala nya kɔrɔ. Ni mɔgɔ min b'a fe ka o kow faamu,
 o ye jija ka o kumaw lamen de!” (7:14-16)

Wagati min na Yesu bɔra jama kɔrɔ ka taga so kɔnɔ,
 a ta karamɔgɔdenw ka a nyininka o kuma kɔrɔ ra.

A k'a fɔ o ye ko: “Aw yere o, hali bi hakiri tɛ aw fe wa?

Aw m'a lɔn ko fen min be don mɔgɔ kɔnɔbara ra,
 o tɛ se ka a tigi nɔgɔ wa? Sabu o domunifenw tɛ don mɔgɔ
 jusukunna, o be taga a kɔnɔbara le ra;
 o kɔ fe o tigi be taga so kɔ, o fenw be bɔ.”

O cogo ra Yesu k'a yira ko domunifen bɛɛ be se ka domu. (7:17-19)

A ko: “Fenw be bɔ mɔgɔ jusukunna, olugu le be a lanɔgɔ Ala nya kɔrɔ.
 Sabu miiriya juguw be bɔ mɔgɔ jusukun le ra, i n’a fɔ jatɔya,
 sonyari, mɔgɔ faga, nyamɔgɔya, wasabariya,
 juguya, mɔgɔ tɔnyɔri, jamuruya, nyangboya, mɔgɔ tɔgɔcɛn,
 yerebonya, ani hakirintanya kow. O fen juguw bɛɛ,
 o minw be bɔ mɔgɔ jusukunna, o le be mɔgɔ lanɔgɔ.” (Marc 7:20-23)

Yesu bannin kɔ o kumaw ra, Farisicɛ dɔ ka a wele ko a ye taga domuni ke
 ale ta so. Yesu tagara ni a ye; o tagara ke domunike ye nyɔgɔn fe.
 Yesu tun ma a tɛgɛ ko Farisiw ta tɛgɛko cogo ra ka sɔrɔ ka domuni ke minke,
 o ko ka Farisicɛ kabakoya. Yesu k’a kɔrɔsi k’a ye ten minke,
 a ka kuma kɔrɔman dɔ fɔ o ye, ko:
 “Aw Farisiw, aw be jifiye ni minanw kenɛmayɔrɔw le ko k’a gbɛ,
 ka a kɔnɔ nɔgɔnin to. Aw be aw fari saninya k’a sɔrɔ
 aw kɔnɔna fanin lo nanbara ni juguya ra. Nalomanw fle!
 Min ka aw fari dan, o tigi kelen le ma aw kɔnɔna fana dan wa?
 Aw ye juguya bɔ aw jusu ra, ka fagantanw sɔn;
 o le ye saninyari sira ye.” (Luc 11:37-41)

“Nka bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, Aw Farisiw!
 Sabu ni aw donna karanso kɔnɔ, aw be sigiyɔrɔ nyumanw le woloma.
 Ni aw be kenɛgbeyɔrɔ ra,
 aw b’a fe mɔgɔw ye aw bonya ka aw fɔ.” (Luc 11:43)

Ka Yesu to o kumaw fɔ ra, sariya karamɔgɔ dɔ ko a ma ko:
 “An karamɔgɔ, nin kuma ma dan Farisiw dɔrɔn ma tuun dɛ!
 I be anw fana le dɔgɔyara koyi!”
 Yesu ko: “Bɔnɔ bɛna aw fana sɔrɔ, aw sariya karamɔgɔw kɔni!
 Sabu aw be doni ba la mɔgɔw kun, doni min ta man di.
 Aw fana tɛ o dɛmɛ ka a ta hali dɔnɔnin!” (Luc 11:46)

O kɔ, Yesu ko tuun: “Ne teriw, ne b’a fɔ aw ye ko mɔgɔ minw be se
 ka mɔgɔ faga ka dan farisogo halakiri dɔrɔn ma,
 aw kana siran o mɔgɔw nya.
 Aw ka kan ka siran min nya, o fle: Ala min be se ka saya lase aw ma,
 o kɔ fe ka aw firi jahanama kɔnɔ fana,
 can ra, ne b’a fɔ aw ye ko aw ka kan ka siran ale le nya.”

“Ayiwa, aw fe, o tɛ kɔnɔ fitini looru fiyeere tama fla wa?
 Sabu aw nya na nafa tɛ o kɔnɔw ra,
 k’a sɔrɔ Ala hakiri be o bɛɛ kelen kelen na.
 Nka nafa be aw bɛɛ kelen kelen na ka tɛmɛ hali o kɔnɔnin
 caman lajennin kan. Hali aw kunsigiw yere jateda lɔnnin lo Ala fe.
 O kosɔn aw kana siran fiyewu!” (Luc 12:4-7)

O kɔ, Yesu ko fana ko:

“Ne b’a fɔ aw ye ko ni mɔɔɔ o mɔɔɔ ka sɔn k’a fɔ mɔɔɔw ye ko ale be ne kɔ, Min kera Adamaden ye, o fana bena sɔn k’a fɔ Ala ni a ta melekew nya na ko a be o tigi lɔn.
Nka ni mɔɔɔ min ka ban ne ra, k’a fɔ mɔɔɔw ye ko a tɛ ne fɛ,
Min kera Adamaden ye, o fana bena a fɔ Ala ta melekew nya na ko a tɛ o tigi fɛ.” (Luc 12: 8-9)

O kɔ, Yesu ko mɔɔɔw ma ko: “Ne nana tasuma le ke dugukolo kan.
Ne tun b’a fɛ a ye sɔrɔ ko a manana ka ban.
Nka tɔrɔ ba dɔ ka kan ka ne sɔrɔ fɔlɔ.
O le be ke i ko ne ta batizeri.
Ne jusu nyagaminin lo fɔ ka taga o kelon se.
Aw b’a miiri ko ne nana ni hera le ye dugukolo kan wa?
Ne ma na ni hera ye dugukolo kan dɛ!
Ne nana benbariya le bla mɔɔɔw cɛ.”

“Sabu ka bɔ bi ra mɔɔɔ looru bena ke lu kelen kɔnɔ, ne tɔɔɔ kosɔn,
o bena taran; saba bena ke fla kama, walama fla bena ke saba kama.
Gba dɔw ra, face bena ke a dence kama,
dence fana be ka a face kama;
bamuso be ke a denmuso kama,
denmuso fana be ke a bamuso kama;
bamuso be ke a dence muso kama,
muso be ke a cɛ bamuso kama.” (Luc 12:49-53)

ALA TA KUMA

Nyininkaliw:

- Mun na Farisiw ni Yahudiya tɔw, o si tun tɛ sɔn ka domuni ke ni o ma o boro fla lalaga ka a ko ka a saninya? (O ta landa kɔrɔw ka fɔ ko o ka kan ka o boro saninya ka kanya ni o ta landa kɔrɔw ye.)
- O tun be landa kɔrɔ caman were ke wa? (}nhɔn.)
- Ni Farisiw ni sariya karamɔɔɔw ka Yesu nyininka ko mun na a ta karamɔɔɔdenw o tɛ o tɛgɛw ko ka kanya ni o ta landaw ye, Yesu ka o jaabi cogo di? (Mɔɔɔw kɔni be a fɔ o da ra le ko o be ne bonya, k’a sɔrɔ o tɛ o jusu ra fiyewu.)
- Yesu k’a fɔ ko Farisiw ka mun ke? (O be ban Ala ta cifɔninw ma, ka tugu mɔɔɔw ta landaw le kɔ.)
- Ka tugu mɔɔɔw ta landaw kɔ wala ka Ala sago ke, juman ka fisa? (Ka Ala sago ke.)
- Mun na hali bi, dununyamɔɔɔ dɔw b’a fɛ ka tugu landaw le kɔ ani o tɛ sɔn ka Ala ta kuma lamɛn ani ka Ala sago ke? (Ka tugu landaw le kɔ, mako tɛ mɔɔɔ fɛ ka nimisi o ta jurumun na wala k’o jusukun yelemɛ. Mɔɔɔ be se ka tugu landaw le kɔ ani ka a yɛrɛ sago ke o yɔrɔ nin kelen.)
- Yesu ka mun fɔ o ye fɛn minw be se ka mɔɔɔ lanɔɔ ko ra? (Fɛn minw be bɔ mɔɔɔ jusukunna, o le be mɔɔɔ lanɔɔ Ala nya kɔrɔ.)
- Yesu ka mun yira o ma domunifen ko ra? (Domunifen beɛ be se ka domu.)

- Fɛn minw be bɔ mɔgɔ jusukunna minw be mɔgɔ lanɔgɔ Ala nya kɔrɔ, o ye mun ye? (Miiriya juguw, jatɔya, sonyari, mɔgɔ faga, nyamɔgɔya, wasabariya, juguya, mɔgɔ tɔnyɔri, jamuruya, nyangboya, mɔgɔ tɔgɔcɛn, yɛrɛbonya, hakirintanya kow.)
- Ni Yesu k'a fɔ Farisiw ye ko: "Aw be aw fari saninya k'a sɔrɔ aw kɔnɔna fanin lo nanbara ni juguya ra," Yesu ta kuma kɔrɔ ye mun ye? (Farisiw tun be tugu landaw kɔ mɔgɔ nya fe k'a yira o ma ko o ketaw saninyanin lo, ka a sɔrɔ o jusukunna, juguya be.)
- Yesu ka fɔ ko an kana siran jɔnw ma? (Mɔgɔ minw be se ka mɔgɔ faga.)
- An ka kan ka siran jɔn ma? (Ala min be se ka saya lase an ma, o kɔ ka an firi jahanama kɔnɔ fana.)
- Yesu ko mɔgɔw bɛna taran ale tɔgɔ kosɔn wa? (}nhɔn.) Mun bɛna kɛ? (Gba dɔw ra, face bɛna kɛ a dence kama, dence fana bɛna kɛ a face kama, mɔgɔ dɔw bɛna kɛ o mɔgɔ dɔw kama. O kɛra ten.)
- I be mun le miiri, mun na mɔgɔw be taran Yesu tɔgɔ kosɔn? (Ni gba be mɔgɔw te Yesu ta mɔgɔw ye, ni o sɔmɔgɔw kelen b'a fe ka tugu Yesu ko, gba mɔgɔw tɛna sɔn.)
- A diara Ala ye ka gba mɔgɔw taran na wa? (Ayi.)
- Jɔn be kɛrɛ ke ni Ala ye ani Ala sago kama? (Setana.) Jɔn b'a fe ka gba mɔgɔw taran? (Setana.)

Karan 51

Yesu ka fiyentɔɔ kɛnɛya
Jean 9

ALA TA KUMA

Yesu temɛtɔ, a ka fiyentɔɔ dɔ ye; o cɛ fiyennin le tun worora.

Yesu ta karamɔgɔdenw ka a nyininka ko:

"An karamɔgɔ, mun le k'a to nin cɛ fiyennin worora?"

A ta jurumun lo wa, walama a worobagaw ta jurumun lo?"

Yesu ka o jaabi ko: "A yɛrɛ ta jurumun tɛ, worobagaw fana ta jurumun tɛ; nka a kera, janko Ala ta sebaɣaya le ye yira.

An ka kan ka ne cibaga ta baara kɛ wagati min na ni tere yeelen bɛ yi; ni o tɛ, ni su nana ko, mɔgɔ si tena se ka baara kɛ.

Ka ne to dununya ra yan ne ye kɛnɛyeelen le ye dununyamɔgɔw fɛ."

Yesu ka o fɔ minke, a ka daji tu dugu ma, ka bɔgɔ nɔni ni a ye ,

ka o mun o fiyentɔ nyadenw na,

k'a fɔ a ye ko a ye taga a nya ko Silowe dinga ji ra.

(Silowe kɔrɔ ye ko "Ciraden".)

Cɛ tagara a nya ko minke, a nya yɛlɛra; a sekɔra ka taga. (Jean 9:1-7)

Ayiwa, a siginyɔgɔnw ani minw tun bɛ to ka a siginin ye daariri ra, olugu ko:

"Aa! Badi an tun tɛ cɛ nin le siginin yera,

A bɛ daariri kera wa?"

Dɔw ko: "Ale lo kɛ."

Dɔw ko: "Ale tɛ, a bɔnin b'a fɛ le dɔrɔn."

A laban, cɛ yɛrɛ ko: "Ne lo."

O ko a ma ko: "I nya dɔ kera cogo di le ka yɛlɛ?"

A ka o jaabi ko: "Cɛ min tɔgɔ ye ko Yesu, ale le ka bɔgɔ kɛ

ka a mun ne nya ra ko ne ye taga ne nya ko Silowe dingaji ra.

Ne tagara ne nya ko minke, ne nya yɛlɛra."

O ka a nyininka ko: "A bɛ min le?"

A ko: "Ne m'a lon." (9:8-12)

Ayiwa, o ka o fiyentɔɔ nya yɛlenin mina ka taga ni a ye Farisiw fɛ.

K'a sɔrɔ Yesu tun ka bɔgɔ mun cɛ nya ra lon min ka a nya yɛlɛ,

o lon tun ye Yahudiyaw ta Nenekirilon le ye.

O kosɔn Farisiw ka cɛ nyininka tuun ko a nya yɛlɛra cogo di le.

A ka o jaabi ko: "A ka bɔgɔ mun ne nyadenw na,

ne tagara ne nya ko, ne nya yɛlɛra."

A ka o fɔ minke, Farisi dɔw ko: "Cɛ min ka nin ko kɛ,

a tɛ se ka kɛ ko a bɛ bɔ Ala ra, sabu a tɛ an ta Nenekirilon jatera."

Nka dɔ wɛrɛw ko: "Jurumunkɛbaga bɛ se ka nin kabakow nyɔgɔn kɛ wa?"

A kera ten, o gbansan kan taranna. (9:13-16)

O ka fiyentɔɔ nya yɛlenin nyininka tuun ko:

"Cɛ min ka ele nya yɛlɛ o, ele dɔ bɛ min le miirira a ta ko ra?"

A ko a ma ko: "Ala ta cira lo."

Nka Yahudiya kuntigiw tun ma la a ra fiyewu ko
o ce fiyennin le tun worora, ani ko a nya nana yeLe.

O kosɔn o ka a worobagaw wele ka na,
ka na olugu nyininka ko: "Aw ta dence le ye nin ye wa?
Aw be se k'a fɔ can ra ko a fiyennin le worora wa?
A dɔ nana ke cogo di sisan a be yeri kera?"

Fiyentɔce worobagaw ka o jaabi ko:

"An kɔni k'a lɔn ko an ta dence le be nin ye,
ko a fiyennin le worora fana. Nka fen min nana a to
a be yeri kera sisan, an ma o lɔn;
mɔgɔ min fana ka nya yeLe, an ma o tigi lɔn.
Aw ye a yere nyininka; denmisen te tuun;
a yere bɛna a nyafɔ aw ye."

Ce worobagaw ka o fɔ Yahudiya kuntigiw nyasiranya le kosɔn,
sabu o tun bɛna a ra ka ban ko ni mɔgɔ o mɔgɔ
ka lɔ a ra k'a fɔ ko Yesu le ye Kisibaga ye,
ko a be o tigi gben ka nin bɔ o ta karanso konyaw ra pewu.
O nyasiran le kosɔn o ko ko: "Den te, aw ye a yere nyininka." (9:17-23)

Ayiwa o ka fiyentɔce kɔrɔ wele tuun a sinyaga flanan na ka na a fɔ a ye ko:

"Kari Ala ra, i ye can fɔ an ye.
Ce min ka i nya yeLe, anw k'a lɔn ko jurumunkebaga lo."

A ka o jaabi ko: "Ni jurumunkebaga lo, walama ni jurumunkebaga te,
ne m'a lɔn; nka ne kɔni ka fen kelen min lɔn,
o ye ko ne tun ye fiyentɔ le ye fɔlɔfɔlɔ,
nka sisan ne be yeri kera k'a nya; ne ka o le lɔn."

O ko a ma ko: "A ka mun le ke i ra? A ka i nya yeLe cogo di le?"

Ce ka o jaabi ko: "Ne k'a fɔ aw ye ka ban, nka aw ma sɔn ka ne lamɛn;
mun na aw b'a fe ne ye a nyafɔ aw ye tuun?
Kɔni aw fana t'a fe ka ke a ta karamɔgɔden dɔw le ye de?"

O ka a neni. O ko: "Ele le ye a ta karamɔgɔden ye,
anw ye cira Musa ta karamɔgɔdenw le ye.
An k'a lɔn ko Ala kumana cira Musa fe,
nka an ma nin ce tɔgɔ bɔyɔrɔ yere lɔn."

Ce ko: "Nin ye kabako le ye ke!
Aw ko ko aw ma a bɔyɔrɔ lɔn k'a sɔrɔ a dɔ ka ne nya yeLe.
An k'a lɔn ko Ala te jurumuntɔ lamɛn;
nka mɔgɔ min be a bato ka a sago ke, a be o lamɛn.
Kabini dununya danna an ma a men ban ko
mɔgɔ min fiyentɔman worora ko dɔ ka o nya yeLe."

Farisiw ko a ce ma ko: "Ele min kuturu bɛe worora jurumun na,
ele be anw karanna sisan ke?"

O ka a gben k'a bɔ karanso ra. (9:24-34)

Ayiwa Yesu nana a men ko o ka ce gben;
 a tagara ben ni a ye minke, a ko a ma ko:
 "Min kera Adamaden ye, i lara o ra wa?"
 Ce ko Yesu ma ko: "An karamoɗo, jontigi lo?
 A yira ne ra, janko ne ye la a ra."
 Yesu ko: "I nya be ale yere le ra ten,
 a be kumana i fe."
 Ce ko: "Matigi, ne lara i ra."
 A ka a kinbirigban Yesu koro ka a bato. (9:35-38)

Yesu ko: "Ne nana dununya ra ka na kiti le tige, janko minw te yeri ke,
 olugu ye yeri ke, minw be yeri kera, olugu nya ye fiyen."
 Farisi dow tun be Yesu koro yi, olugu ka o kuma men minke,
 o ko Yesu ma ko: "O tuma o koro le ye ko an fana fiyennin lo wa?"
 Yesu ka o jaabi ko: "Ni aw tun fiyennin lo, aw tun tena jaraki;
 nka aw ko minke ko aw be yeri kera de,
 o koson aw jarakinin lo tuma bee." (9:39-41)

ALA TA KUMA

Nyininkaliw:

- Yesu ta karamoɗodenw ka Yesu nyininka mun le ra tuma min na o ka fiyentoce ye? ("Mun le k'a to nin ce fiyennin worora? A ta jurumun lo wa, walama a worobagaw ta jurumun lo?")
- Yesu k'a fo ko nin ce fiyennin worora a ta jurumun le koson wala a ta worobagaw ta jurumun le koson wa? (Ayi.)
- Yesu ka mun fo a yere cogo ko ra? Ka ale to dununya ra, a ye keneyeelen le ye dununyamoɗow fe wa? (}nhon.)
- Yesu ta kuma, o koro ye mun ye? (Yesu be dibi gben.)
- Yesu ka mun ke ni fiyentoce ye? (A ka daji tu duguma, ka boɗo noni ni a ye, ka o mun o fiyentoc nyadenw na, k'a fo a ye ko a ye taga a nya ko Silowe dinga ji ra.)
- Fiyentoce ka Yesu kan lamen wa? (}nhon.)
- Mun kera ni fiyentoce ye? (Ce tagara a nya ko minke, a nya yelera; a sekora ka taga.)
- Ce ta siginyoɗonw ka mun ke wagati min na o ka ye ko Yesu k'a keneya Yahudiyaw ta Nenekirilon na? (O ka o ce mina ka taga ni a ye Farisiw fe.)
- Farisiw ka ce nyininka ko a be mun le miiri Yesu ko ra, a ka mun fo o ye? (Ala ta cira lo.)
- Ala ta cira dow Ala ka min ci dununya ra, o tun ye jurumunkelaw ye wa? (}nhon.) O face tun ye Ala Nin Saninman ye wa? (Ayi.) Ala ka o cira dow togola "Den min bora Ala ra" wa? (Ayi.)
- I n'a fo Yesu ma jurumun ke, a face ye Ala Nin Saninman ye, ani Ala k'a fo ko Yesu bora ale Ala ra, Yesu ye Ala ta cira doron ye wa wala Kisibaga lo? (Kisibaga lo.)
- Mun na ce worobagaw ka fo Farisiw ye ko: "Den te, aw ye a yere nyininka." (Yahudiya kuntigiw nyasiranya le koson, sabu o tun bena a ra ko ni moɗo o

mɔgɔ lara a ra k'a fɔ ko Yesu le ye Kisibaga ye, ko a be o tigi gben ka nin bɔ o ta karanso konyaw ra pewu.)

- Mɔgɔ dɔw be bi min b'a fɔ ko ni mɔgɔ min sɔnna ko Yesu ye Kisibaga ye, ko a be o tigi gben ka nin bɔ o ta karanso konyaw ra pewu wa? (Jnhɔn.)
- Yesu tagara ben ni ce ye minke ka fɔ ko: “Min kera Adamaden ye, i lara o ra wa?” ce ka mun jaabi? (Jɔntigi lo? A yira ne ra, janko ne ye la a ra.)
- Yesu k'a jaabi cogo di? (“I nya be ale yere le ra ten, a be kumana i fe.”)
- Ce ka mun fɔ? (“Matigi, ne lara i ra.”)
- Ce ka mun ke? (A ka kinbirigban Yesu kɔrɔ ka a bato.)
- Yesu k'a fɔ ko minw te yeri ke, olugu ye yeri ke, minw be yeri kera, olugu ye fiyen, a ta kuma kɔrɔ be di? (Mɔgɔ dɔw b'a fɔ ko o be Ala lɔn, nka o te Ala ta kan lamɛn ka la Yesu ra. O ye fiyen ye. Mɔgɔ dɔw b'a lɔn ko o ye jurumunkebagaw ye ani o te se ka foyi ke o yere ni Yesu te. Olugu ye yeri ke.)

Karan 52

Lazari saya ko ani Yesu ka Lazari su kunu
Jean 11

ALA TA KUMA

Ayiwa ce do tun banana, a tɔgo ye ko Lazari; a tun be Betani dugu le kɔnɔ.

A balemamuso fla, Mariti ni Mariyamu,
olugu fana tun be o dugu le kɔnɔ. (11:1)

O balemamuso fla le ka mɔgo ci ka taga a fo Yesu ye ko:

"Matigi, i terice min ko ka gbelen i ma, a man kene de."

Yesu ka o cira men tuma min na, a ko: "Nin bana ma dabo

Lazari saya yere kama. A kera le ka Ala ta bonya yira,
janko Den min bora Ala ra, bonya ye la o kan." (11:3-4)

Mariti, ni Mariyamu, ni Lazari, o mɔgo saba bee ko tun ka di Yesu ye kosebe.

Yesu ka Lazari ta bana ko men, nka a tun be yoro min na,
a belen tora yi ka tere fla ke.

O ko a ko a ta karamogodenw ma ko:

"Aw y'a wa an ye seko Zude mara ra."

Karamogodenw ko: "An karamogo, a ma men folo Yahudiyaw

tun t'a fe ka i bon ni kabakuru ye ka i faga o yoro le ra wa?
I belen ko an ye seko ka taga yi!" (11:5-8)

O ko Yesu ko a ma ko: "An terice Lazari sunogora;
ne be tagara ale le lakunu k'a bo sunogo ra."

Karamogodenw ko a ma ko: "An karamogo, ni sunogo dama lo o,
a bena keneya ke."

Yesu tun be Lazari sa ko le fora o ye, nka o m'a lon;

olugu tun b'a miirira ko Yesu ko ko a be sunogo yere le ra.

Ayiwa, Yesu sorora k'a gbe k'a fo o ye ko: "Lazari sara le.

Nka a ma ke ne nya na minke, o diyara ne ye aw koson;
sabu nin ko bena ke sababu ye k'a to aw ye la ne ra kosebe.
Aw ye wuri, an ye taga a fe yi." (11:11-15)

Ayiwa Yesu tagara se Betani tuma min na,

o y'a soro ko Lazari su tun ka tere naani ke kaburu ra ka ban.
Betani ni Zeruzalemu ce tun man jan;
a te teme kilo saba nyogon kan.

O koson Yahudiya caman tun nana Mariti ni Mariyamu fe

ka na o fo ka o jusu saaro o balemace saya koson. (11:17-19)

Mariti nana a men ko Yesu be nana minke, a wurira ka taga a kunben;
Mariyamu signin tora bon kono yi.

Mariti tagara se Yesu ma minke, a ko: "Matigi, ni ele koni tun be yan,
ne balemace tun tena sa.

Nka ne k'a lon ko hali sisan i be yoro min na,

ni i ka fɛn o fɛn nyini Ala fɛ, a bɛ o kɛ i ye."

Yesu ko: "Mariti, i balemace bena kunu!"

Mariti ko Yesu ma ko: "Ne k'a lɔn ko dununya labanlon na,
suw bena kunu tuma min na, ne balemace fana bena kunu." (11:20-24)

Yesu ko Mariti ma ko: "Ne le bɛ suw kunu, ne le bɛ nyanamanya di;
ni mɔgɔ o mɔgɔ ka la ne ra, hali ni o tigi sara,
a bena nyanamanya kura sɔrɔ, nyanamanya min tɛ ban.
Ni o nyanamanya kura bɛ mɔgɔ min fɛ, sabu a lanin bɛ ne ra,
lahara o tigi tena taga halaki tuun.
Mariti, i lara o ra wa?"

Mariti ko: "}nhɔn, Matigi, ne lara a ra jate ko
ele le ye Kisibaga ye; Den min bɔra Ala ra,
min tun ka kan ka na dununya ra, ele lo." (11:25-27)

Ayiwa Mariti ka o fɔ minke, a kɔsegira so kɔnɔ
ka taga a dɔgɔmuso Mariyamu wele dogo ra;
a ko: "An karamɔgɔ nana, a ko i ye taga yi."

Mariyamu ka o men minke, a wurira joona joona ka taga Yesu nɔ fɛ.
O y'a sɔrɔ Yesu tun ma don dugu kɔnɔ ban.

Mariti tun tagara a sɔrɔ yɔrɔ min na,
a belen tun bɛ o yɔrɔ kelen le ra yi. (11:28-30)

Mariyamu tagara se yi, a ka Yesu ye minke,
a ka a yɛrɛ ben a sen kɔrɔ, k'a fɔ a ye ko:
"Matigi, ni ele tun bɛ yan, ne balemace tun tena sa."

Yesu ka Mariyamu kuletɔ ye minke, ani Yahudiya minw tun bɛ
ni a ye ka olugu fana kuletɔ ye,
o ka a jusu tɔrɔ kosebɛ ka a hakiri nyagami.

Yesu ka o nyininka ko: "Aw ka a su don min le?"

O ko: "Matigi, na a yɔrɔ flɛ."

Yesu yɛrɛ kasira.

Yahudiya minw ka Yesu kasitɔ ye, olugu ko:
"Aw y'a flɛ! Cɛ nin ko tun ka di a ye dɛ!."

Nka dɔw ko: "Ale min ka fiyentɔcɛ nya yɛlɛ,
a tun tɛ se ka a kɛ Lazari kana sa wa?" (11:32-37)

O kuma ka Yesu jusu tɔrɔ tuun fɔ ka a dama temɛ.
O tagara se kaburu ma. O kaburu tun ye kuruwo dɔ le ye.
O ka kabakuru ba dɔ kɛ ka datugu.

Yesu ko o ma ko: "Aw ye kabakuru bɔ kaburu da ra."

Banbaga balemamusu min tun bɛ yi ko Mariti, ale ko Yesu ma ko:
"Matigi, i b'a sɔrɔ a kasa bɛ bɔra ka ban,
sabu a tere naani le ye bi ye kaburu ra."

Yesu ko Mariti ma ko: "Ne m'a fɔ i ye ko
ni i bɛ la ne ra ko i bena Ala ta se bagaya ye wa?"

O ka kabakuru bɔ kaburu da ra. Yesu ka a nya kɔrɔta san fɛ ka Ala daari ko:

"Ne Fa Ala, ne be baraka la i ye, sabu i ka ne lamɛn.

Ne k'a lɔn ko i be ne lamɛn wagati bɛɛ.

Nka mɔgɔ miinw ka ne lamini, ne ka o fɔ olugu le kosɔn,

janko o y'a lɔn ko ele yere le ka ne ci."

Yesu ka o fɔ minke, a kumana ni fanga ye ko:

"Lazari, bɔ kene ma yan."

Lazari kununa ka bɔ; fani gbe mininin tun be a ma

ka a borow ni a senw bɛɛ datugu;

a nya datuginin be ni kasanke ye.

Yesu ko o ma ko: "Aw ye faniw bɔ a ra k'a to a ye taga." (11:38-44)

Yahudiya minw tun nana Mariyamu lugu fɛ sanga ra, min kera,

olugu ka o ye minke, o caman lara Yesu ra.

Nka dɔw tagara o kow lakari Farisiw ye.

Farisiw ni sarakalasebaga kuntigiw ka kititigebaga jenkuru wele ka o sigi.

O ko: "Sisan an bena mun le ke?"

Sabu ce nin be kabako caman kera de! Ni an ka a to ten a yere ma,

a laban, bɛɛ bena la a ra. Ni o dɔ kera,

Rɔmukaw bena an ta Alabatosoba lu saninman cen,

ka an ta siya fana halaki!"

Dɔ tun be o ra yi, o tɔgɔ ye ko Kayife,

ale le tun ye sarakalasebaga kuntigiba ye o san na.

Ale le ko tɔw ma ko: "Aw kɔni, aw te foyi lɔn.

Aw m'a lɔn ko a ka fisa mɔgɔ kelen ye sa jamana bɛɛ kosɔn,

janko an ta siya bɛɛ kana ban ka halaki wa?"

Ayiwa Kayife tun ma o kuma fɔ a yere ma.

A tun kera sarakalasebaga kuntigiba ye o san na minke,

o le kosɔn Ala ka o kuma don a da ra ka fɔ ko

Yesu le ka kan ka sa Izirayelimɔgɔw kosɔn.

Nka a tena ke Izirayelimɔgɔw dama kosɔn.

Ala ta mɔgɔ minw yeregenin be dununya fan bɛɛ ra,

a bena sa ka olugu bɛɛ le jen ka o ke kelen ye.

Yahudiya kuntigiw k'a latige o lon yere ra ko Yesu ka kan ka faga.

O kosɔn Yesu ma sɔn ka yaala yaala ye Yahudiyaw ce ma kene kan.

A taara kungokolon dafe dugu dɔ ra; o tɔgɔ ye ko Efirayimu.

A ni a ta karamɔgɔdenw tagara to o yɔrɔ le ra yi. (11:45-54)

ALA TA KUMA

Nyininkaliw:

- Lazari balemamusow tɔgɔw be di? (Mariti ni Mariyamu.)
- Yesu ka mun fɔ ni a ka cira men ko Lazari tun man kene? ("Nin bana ma dabɔ Lazari saya yere kama. A kera le ka Ala ta bonya yira, janko Den min bɔra Ala ra, bonya ye la o kan.")
- O be an karan mun le ra ko Yesu bɔra min? (Ala ra.)
- Mun na Yesu ta karamɔgɔdenw tun t'a fe ko Yesu sekɔra Zude mara ra?

(Yahudiyaw tun be nyini k'a faga.)

- Lazari su tun ka tere jɔli ke kaburu ra ka ban? (Naani.)
- Yesu k'a fɔ Mariti ye ko Yesu be se ka mun di mɔgɔw ma? (Nyanamanya kura, nyanamanya min te ban.)
- Mariti larara ko Yesu ye Kisibaga ye wa? (}nhɔn.)
- Mun na Mariti tun t'a fe ko o be kabakuru bɔ kaburu da ra? (A ka miiri ko kasa be bɔra ka ban, sabu a ka tere naani ke kaburu kɔnɔ.)
- Yesu ka mun ke ni o be kabakuru bɔ kaburu da ra min ke? (A ka Ala daari k'a yira mɔgɔ dɔw ma ko Ala k'a ci. A k'a fɔ ko Lazari ka bɔ kene ma yi.)
- Mun kera? (Lazari su kununa ka bɔ.)
- Ko Yesu tun be se ka Lazari su kunu, o be an karan mun le ra Yesu ta cogoya ra? (Yesu ye Ala ye.)
- Mun kera ni Yahudiya minw tun nana Mariyamu lugu fe sanga ra? (Olugu ka o ye minke, o caman lara Yesu ra. Nka dɔw tagara o kow lakari Farisiw ye.)
- Mun na Farisiw ni sarakalasebaga kuntigiw ni kititigebaga jenkuru siranna Yesu nya wa? (O tun miiri ko mɔgɔw bɛɛ bena la Yesu ra, k'a ke o ta masaya ye dugukolo kan. O siranna ko kere bena ke ni Rɔmukaw ye, ani o yere ta fanga bena cen.)
- Ala ka kuma juman don sarakalasebaga kuntigiba Kayife da ra? ("Aw m'a lon ko a ka fisa mɔgɔ kelen ye sa jamana bɛɛ kosɔn, janko an ta siya bɛɛ kana ban ka halaki wa?")
- Mun na Ala ka nin kuma don Kayife da ra? Ala b'a fe ka mun yira Yesu ko ra? (Yesu le ka kan ka sa Izirayelimɔgɔw kosɔn. Nka a tena sa Izirayelimɔgɔw dama kosɔn. Ala ta mɔgɔ minw yeregenin be dununya fan bɛɛ ra, a bena sa ka olugu bɛɛ le jen ka o ke kelen ye.)
- Yahudiya kuntigiw k'a latige o lon yere ra k'o bena mun ke ni Yesu ye? (O bena Yesu faga.)

Karan 53

Yesu ka a ta saya ni a kunu ko fɔ

Luc 18:31-34

Jean 14:1-10, 15-20, 25-26, 30-31; 15:1-14, 18-20, 23-27

ALA TA KUMA

O kɔ, Yesu ka a ta karamɔɔɔden tan ni fla wele ka na a fɔ o ye ko:

"An tagatɔ ye Zeruzalemu. Min kɛra Adamaden ye,
ciraw ka fɛn o fɛn fɔ o ta ko ra, O bɛɛ bɛna kɛ can ye.

O bɛna a min ka a don jamana wɛrɛ mɔɔɔ boro.

Olugu bɛna a lɔɔɔɔ ka yɛrɛko a ma, ka a neni, ka daji tu a kan.

O bɛna a bugɔ ni gbɛnyɛ ye, ka sɔrɔ ka a faga.

Nka a saya tere sabanan, a bɛna kunu."

Nka karamɔɔɔdenw ma foyi faamu o kumaw ra.

Kuma kɔrɔ dogora o ma, o ma a tagafan lɔn. (Luc 18:31-34)

Ayiwa o kɔ, Yesu ko a ta karamɔɔɔdenw ma ko:

"Aw kana hami fɔ ka aw jusu nyagami.

Aw ye la Ala ra ka la ne fana ra.

Sigiyrɔ caman bɛ ne Fa Ala fɛ,

ni o tun tɛ can ye, ne tun tena a fɔ aw ye ko

ne bɛ taga yrɔ labɛn aw ye.

Ni ne ka yrɔ labɛn ka ban tuma min na,

ne bɛ sekɔ ka na aw ta; janko ne bɛ yrɔ min na,

alugu fana ye kɛ yi. Ne bɛ taga yrɔ min na, aw ka o sira lɔn."

Toma ko Yesu ma ko: "Matigi, an ma i tagayrɔ yɛrɛ lɔn o;

an bɛna kɛ cogo di le ka a sira lɔn?"

Yesu ko Toma ma ko: "Ne le ye sira ye, can bɛ sɔrɔ ne le fɛ,

ne le bɛ nyanamanya di mɔɔɔw ma;

ni mɔɔɔ o mɔɔɔ ma tɛmɛ ne fɛ, o si tena Fa Ala sɔrɔ.

Ni aw tun ka ne lɔn, aw tun bɛna ne Fa Ala fana lɔn,

nka sisan aw ka a lɔn, aw fana ka a ye." (Jean 14:1-7)

Filipe ko Yesu ma ko: "Matigi, a to an ye Fa Ala ye; o bɛna an wasa."

Yesu ko Filipe ma ko: "Bi ma ne ni aw bla nyɔɔɔn fɛ,

ele belɛn ma ne lɔn wa, Filipe?

Ni mɔɔɔ min ka ne ye, o tigi ka Fa Ala le ye.

Ele dɔ ko cogo di tuun ko ne y'a to aw ye Fa Ala ye?

O tuma ele ma la a ra ko ne ni ne Fa Ala ye kelen le ye

ko Fa Ala ni ne fana ye kelen ye wa?

Ne bɛ kuma min fɔra aw ye, o ma bɔ ne yɛrɛ ra dɛ.

Ne Fa Ala min ni ne ye kelen ye,

Ale yrɔ ni ne le bɛ jɛn ka a ta baara kɛ." (14:8-10)

"Ni aw bɛ ne kanu sɔbɛ ra, ne ka ci minw fɔ aw ye, aw bɛna o kɛ.

Ne bɛna ne Fa Ala daari ko a ye dɛmɛbaga wɛrɛ di aw ma,

janko o ye to ni aw ye tuma bæ.
 Nin Saninman min be Ala ta can yira mǝǝw ra, o le be o ye.
 Dununyamǝǝw te se ka o sǝrǝ, sabu o te se ka a ye,
 janko ka na a fǝ ko o be a lǝn. Nka aw kǝni ka a lǝn,
 sabu a be ni aw ye, a bena ke aw jusu ra fana." (14:15-17)

"Ne tena aw to aw kelen na i n'a fǝ feritaw;
 ne bena sekǝ ka na aw fe tuun. Sani dǝǝnin ce
 dununyamǝǝw tena ne ye, nka aw kǝni, aw bena ne ye;
 sabu ne bena nyanamanya tuun, o kosǝn aw fana bena nyanamanya.
 Ni o lon nana se, aw bena a lǝn o le ra ko
 ne ni ne Fa Ala ye kelen le ye, ko aw ni ne ye kelen ye,
 ko ne ni aw fana ye kelen ye." (14:18-20)

"Ka ne to ni aw ye sisan, ne ka nin kumaw bæ fǝ aw ye.
 Ka fara o kan Fa Ala bena Nin Saninman di aw ma ne tǝǝ kosǝn,
 ka a ke aw Demebaga ye, ale le bena aw karan fen bæ ra;
 ne ka fen o fen fǝ aw ye, a bena aw hakiri jigi o bæ ra." (14:25-26)

"Ne tena kuma ni aw ye tuun ka mǝen, sabu dununya kuntigi
 bena na ne kama; nka se foyisi t'a fe ne kan.
 Ne Fa Ala ka min fǝ ne ye, ne be o le ke,
 janko dununyamǝǝw ye a lǝn ko ne be Fa Ala kanu." (14:30-31a)

Ayiwa Yesu ka kuma kǝrǝman dǝ fǝ ko: "Ne le ye rezǝn sun sǝbe ye,
 ne Fa Ala le ye a senebaga ye. Yiriboro o yiriboro be ne ra,
 ni a te den ke, a be o tige ka a bǝ yi.
 Nka yiriboro o yiriboro be ne ra, ni a be den na,
 a be o kun tige tige ka a dakanya;
 janko a ye den caman ke ka teme fǝlǝ ta kan.
 Ne ka karan min di aw ma, o karan kosǝn aw saninyara ka ban.
 Aw ye to ne ta jennyǝǝnya ra, ne fana be to aw ta jennyǝǝnya ra.
 Rezǝn boro gbansan te se ka den ke a yere ma,
 ni a nǝrǝnin te a sun na.
 Aw fana be ten le. Ni aw ma to ne ta jennyǝǝnya ra,
 aw tena se ka foyi ke Ala ye. (15:1-4)

"Ne le ye rezǝn sun ye, aw ye a borow ye. Ni mǝǝ min tora
 ne ta jennyǝǝnya ra, ni ne fana tora o tigi ta jennyǝǝnya ra,
 o tigi le be se ka kewalenyuman caman ke Ala ye;
 sabu ni ne te ni aw ye, aw tena se ka foyi ke Ala ye.
 Ni mǝǝ min ma sǝn ka to ne ta jennyǝǝnya ra,
 o be firi kene ma. A be ke i n'a fǝ yiriboro
 minw tige tigera ka bǝ rezǝn sun na; o be ja o kǝ,
 o be o ce ka o ke tasuma ra, o be jeni.
 Ni aw tonin be ne ta jennyǝǝnya ra, ni ne ta kuma tonin be

aw kɔnɔ, aw bɛ fɛn o fɛn fɛ, aw ye o daari, a bɛna kɛ aw ye.
 Ni aw bɛ kewalenyuman caman kɛ Ala ye,
 o le b'a yira ko aw ye ne ta karamɔɔdenw ye;
 o le ra fana ne Fa Ala tɔɔ bɛ bonya.

Ne Fa Ala ka ne kanu cogo min na, ne ka aw kanu ten fana.

Aw ye to ne ta kanunyɔɔɔnya ra.

Ni aw bɛ ne ta cifɔninw kɛ, aw bɛna to ne ta kanunyɔɔɔnya ra
 i n'a fɔ ne ka ne Fa Ala ta cifɔninw kɛ cogo min na
 ka to a ta kanunyɔɔɔnya ra. (15:5-10)

"Ne ka nin kow bɛɛ fɔ aw ye le, janko nyagari min bɛ ne fɛ,
 o nyɔɔɔn ye kɛ aw fɛ, ani o ye kɛ nyagari dafanin ye.
 Ne ta cifɔnin flɛ nin ye, ko ne bɛ aw kanu cogo min na,
 aw fana ye nyɔɔɔn kanu ten. Ka i yɛɛ di ka sa i teriw kosɔn,
 kanuya si tɛ tɛmɛ o kan. Ne ka min fɔ aw ye, ni aw bɛ o kɛ,
 o le ra aw bɛna kɛ ne teriw ye. (15:11-14)

"Ni aw k'a ye ko dununyamɔɔɔw ka aw kɔninya,
 aw ka kan k'a lɔn ko o kɔnna ka ne le kɔninya aw nya.
 Ni aw ni dununyamɔɔɔw tun ye kelen ye, o tun bɛna aw kanu,
 sabu aw ye o dɔ ye. Nka aw ni dununyamɔɔɔw tɛ kelen ye minke,
 ani ne ka aw woloma ka bɔ dununya ra minke fana,
 o le kosɔn o bɛ aw kɔninyara. Ne ka kuma min fɔ aw ye fɔlɔfɔlɔ,
 aw ye aw hakiri to o ra, ko: 'Jɔn tɛ se ka bonya ni a matigi ye.'

O ka ne tɔɔɔ cogo min na, o bɛna aw fana tɔɔɔ ten le;
 dɔw sɔnna ka ne ta kuma mina cogo min na,
 dɔw fana bɛna sɔn ka aw ta kuma mina o cogo le ra. (15:18-20)

Mɔɔɔ min bɛ ne kɔninyara, o tigi bɛ ne Fa Ala le kɔninya fana.

Mɔɔɔ si ma kabako min nyɔɔɔn kɛ k'a ye, ni ne tun ma o kɛ o nya na, o tun
 tɛna jaraki o ta jurumun ko ra tuun. Nka sisan kɔni o ka o kow bɛɛ ye, o
 belɛn ka ne ni ne Fa Ala bɛɛ kɔninya nyɔɔɔn fɛ.

Nka o kɛra le, janko min sebera o ta sariya ra, o ye kɛ can ye ko:

'O ka ne kɔninya gbansan.' (15:23-25)

"Ayiwa ne bɛna Demɛbaga min ci aw ma ka bɔ ne Fa Ala fɛ,
 o ye Nin Saninman le ye, min bɛ can yira mɔɔɔw ra.

Ni ale ka na na, a bɛna kuma mɔɔɔw fɛ ne ko ra.

Aw fana, aw bɛna ne ko fɔ mɔɔɔw ye, sabu aw ni ne tun bɛ nyɔɔɔn fɛ kabini
 ne ta kow damina ra." (15:26-27)

ALA TA KUMA

Nyininkaliw:

- Yesu k'a fɔ a ta karandenw ye ko ni o bɛ taga Zeruzalemu tuma min, mun bɛna
 kɛ Yesu ye yi? (Ciraw ka fɛn o fɛn fɔ a ko ra, o bɛɛ bɛna kɛ can ye. O bɛna a bugɔ
 ni gbenye ye, ka sɔɔ ka a faga. Nka a saya tere sabanan, a bɛna kunu.)
- Yesu ka lɔn ko o bɛna a faga ani a bɛna kunu cogo di? (Yesu ye Ala ye.)

- Karandenw ka Yesu ta kuma faamu wa? (Ayi.)
- Yesu k'a fɔ o ye ko Yesu bɛna taga min ka mun kɛ? (A bɛna taga Ala fɛ ka sigiyɔɔ nyuman labɛn. Lon dɔ, a bɛna sekɔ ka na o ta ka taga ni o ye.)
- Yesu k'a fɔ o ye k'o bɛ sira lɔn, ani Toma k'a fɔ Yesu ma ko a ma a tagayɔɔ lɔn; Yesu k'a jaabi cogo di? (“Ne le ye sira ye, can bɛ sɔɔ ne le fɛ, ne le bɛ nyanamanya di mɔgɔw ma; ni mɔgɔ o mɔgɔ ma tɛmɛ ne fɛ, o si tena Fa Ala sɔɔ. Ni aw tun ka ne lɔn, aw tun bɛna ne Fa Ala fana lɔn.”)
- Yesu k'a fɔ o ye ko sira dɔw wɛrɛ bɛ min bɛ ta Ala fɛ wa? (Ayi.)
- O bɛ an karan mun le ra Yesu ta cogoya ra? (Yesu ye Kisiba le ye.)
- Yesu k'a fɔ Filipe ye ko ale ni Ala ye kelen ye wa? (}nhɔn.)
- O bɛ an karan mun le ra Yesu yɛrɛ ta cogoya ra? (Yesu ye Ala ye.)
- Yesu k'a fɔ ko a bɛna Ala daari janko Ala bɛ jɔn ci o ma? (Demebaga. Ala Nin Saninman.)
- Ala Nin Saninman bɛna sigi min? (A bɛna sigi ni Yesu karandenw ye, a bɛna kɛ o jusukun ra fana.)
- Ala Nin Saninman ta baara ye mun ye? (A bɛ Ala ta can yira mɔgɔw ra. A bɛna mɔgɔw karan fɛn bɛɛ ra, ka o hakiri jigi Yesu ta kuma bɛɛ ra.)
- Ni Yesu ka fɔ ko dununya kuntigi bɛna na k'a kama tuma min, dununya kuntigi ye jɔn ye? (Setana.)
- Yesu k'a fɔ ko a bɛna sa sabu Setana bɛ se sɔɔ a kan wa? (Ayi.)
- Mun na Yesu bɛ sa? (Janko dununyamɔgɔw ye a lɔn ko Yesu bɛ Fa Ala kanu. Yesu bɛna Ala kan lamɛn.)
- Ni Yesu bɛ i n'a fɔ rɛzɛn sun, Yesu ta mɔgɔw bɛ i n'a fɔ mun ye? (A borow.)
- Mun kɛra ni mɔgɔw min ma to Yesu ta jennyɔgɔnya ra? (O tɛ se ka foyi kɛ Ala ye.)
- Mɔgɔw bɛ se ka to Yesu ta kanunyɔgɔnya ra cogo di? (Ni o bɛ Yesu ta cifɔninw kɛ.)
- Kanuya si tɛ tɛmɛ fɛn juman le kan? (Ka i yɛrɛ di ka sa i teriw kosɔn.)
- Mun na dununyamɔgɔw bɛna Yesu ta mɔgɔw kɔninya? (O ka Yesu kɔninya. Yesu ta mɔgɔw ni dununyamɔgɔw tɛ kelen ye. Yesu ka a ta mɔgɔw nyanawoloma ka bɔ dununya ra.)

Karan 54

Jennyɔɔɔnya domuni
Yahudiyaw nana Yesu mina
Luc 21:7-11, 25-28, 34-36; 22:1-27, 31-34, 39-42, 45-54

ALA TA KUMA

Karamɔɔɔdenw ka Yesu nyininka dununyalaban tagamasiyenw ko ra.

O ko: "An karamɔɔɔ, o kow bɛna kɛ wagati juman le ra?"

Ni o kow kɛwagati nana se, an bɛna o lɔn ni tagamasiyen juman le ye?"

Yesu ka o jaabi k'a fɔ o ye ko: "Aw ye aw yɛrɛ kɔrɔsi,

aw kana a to mɔɔɔ si ye aw nɛgɛ ka aw lafiri.

Sabu mɔɔɔ caman bɛna na aw ma ni ne tɔɔ ye.

O bɛna a fɔ aw ye ko Ala ka Kisibaga min layiri ta ko olugu le bɛ o ye;

o bɛna a fɔ mɔɔɔw ye ko o ye na, ko wagati sera.

Aw kana gban o kɔ. Ni aw ka na ke kɛrɛ kow mɛn ye ani murutiri kow,

aw ja kana tige, sabu jagboya lo, o kow ye kɛ;

nka o si tɛ dununya laban ye fɔlɔ."

A ko: "Siya dɔ bɛna wuri dɔ wɛrɛ kama; jamana dɔ bɛna wuri kɔ wɛrɛ kama.

Dugukolo yɛrɛyɛrɛ baw bɛna kɛ yɔrɔ dɔw ra, ani bana juguw,

ani kɔngɔ baw. Siranyafenw ani tagamasiyen ba dɔw

bɛna kɛ sankolo ra." (Luc 21:7-11)

"Ayiwa, sankolo ra, tagamasiyen bɛna kɛ tere ni karo ni lolow ra.

Dugukolo kan, jikuru baw bɛna wuri kɔɔɔji ra

ka kɔ mankan ba bɔ ye ka siranya bla mɔɔɔw bɛɛ ra

fɔ ka o kɔnɔnɔban. Ko minw bɛna kɛ dugukolo kan,

mɔɔɔ dɔw jatigeninba bɛna to o miiriri ra fɔ ka na kirin,

sabu sankolokɔnɔfenw bɛɛ bɛna yuguyugu ka bɔ o nɔ ra.

O tuma ra, Min kɛra Adamaden ye, o bɛna o natɔ ye

sankaba kan ni sebgaya ba ni nɔrɔ ba ye.

Ayiwa, ni aw ka na o kow kɛtɔ ye tuma min na,

aw ye aw kun kɔrɔta ka aw nya lawuri san fɛ,

sabu aw ta kisiri wagati le surunya ra ten." (21:25-28)

"Aw ye aw yɛrɛ kɔrɔsi, aw kana na to domuni ba kɛ ra,

ani minni na, ka to ka hami dununyafenw sɔrɔri dɔrɔn na,

fɔ ka na a to ne nalon ye na bara aw ra.

Mɔɔɔ o mɔɔɔ bɛ dugukolo kɔ kan, ne nalon bɛna bara olugu bɛɛ ra

i ko jege bɛ bara ka a yɛrɛ ye jɔ kɔnɔ cogo min na.

O kosɔn, aw ye to nyana ka Ala daari wagati bɛɛ,

janko aw ye fanga sɔrɔ, kojugu minw bɛna kɛ,

ka bɔsi o bɛɛ ma; ni o kɛra, Min kɛra Adamaden ye,

aw kun kɔrɔtanin bɛna se ka lɔ o nya kɔrɔ." (21:34-36)

Ayiwa, Yahudiyaw tun bɛ deri ka buru funubari nyanagbɛ min ke san o san,

o tun bɛ surunyara ka na. O ta Jɔnyaban Nyanagbɛ le tun bɛ o ye.

Ayiwa, sarakalasebaga kuntigiw ani sariya karamogow
 tun be Yesu faga cogo nyinina.
 Nka o tun ma cogoya sorɔ fɔɔ,
 sabu o tun be siranna jama nya. (22:1-2)

Jaga Setana ka miiriya do don Zudasi Sikariyoti jusu ra.
 Ale tun ye Yesu ta karamogoden tan ni fla do le ye.
 A wurira o le ra ka taga kuma ka ben ni sarakalasebaga kuntigiw ye,
 ani Alabatosoba korosibagaw kuntigiw,
 ko ale be se ka Yesu mina cogoya yira o ra.
 Olugu ka o men minke, o diyara o ye.
 O ko ko ni a sera ka o ke, o bena wari di a ma.
 Zudasi sonna.
 K'a damina o wagati ra, a bena ke cogo min na
 ka Yesu sorɔ ka a di o ma janko jama kana a lon,
 Zudasi ka ke o cogoya nyini ye. (22:3-6)

Buru funubari nyanagbe lon nana se. Yahudiyaw tun ka kan ka
 sagajigi ke saraka ye o lon le ra, o ta jonyaban koson.
 Yesu ka Piyeri ni Yuhana ci. A ko o ma ko:
 "Aw ye taga nyanagbe domuni laben an ye."
 O ka Yesu jaabi ko: "I b'a fe an ye taga a laben min le?"

Yesu ko: "Ni aw donna dugu konɔ, aw bena ben ni ce do ye,
 ji be daga ra a kunna. Aw ye gban a ko fo ka taga se lu konɔ.
 Ni aw sera yi, aw y'a fo lutigi ye ko:
 'An karamogɔ ko ka na i nyininka ko
 ale ni a ta karamogodenw bena Jonyaban Nyanagbe
 domuni ke bon min konɔ, o bon be min?'
 Ayiwa, o ce bena bon ba do yira aw ra sankaso san fe.
 O labennin be k'a nya kosebe.
 Aw bena Jonyaban Nyanagbe domuni laben an ye o bon le konɔ."
 Ayiwa, Piyeri ni Yuhana tagara. O tagara a sorɔ
 i ko Yesu k'a fo o ye cogo min na.
 O ka Jonyaban Nyanagbe domuni laben. (22:7-13)

Yesu ni karamogoden tow nana Piyeri ni Yuhana sorɔ yi.
 Domunike wagati sera minke,
 a ka ke domuni ke ye ni a ta karamogodenw ye.
 Ka o to domuni na, Yesu k'a fo o ye ko: "Ne koni tun b'a fe yere le
 ka nin nyanagbe domuni ke ni aw ye sani ne ye toɔɔ.
 Sabu ne b'a fo aw ye ko ne tena a nyogon domu tuun fiyewu
 fo ka taga se lon min na, a korɔ ye min ye,
 o bena ke Ala fe a ta Masaya ra." (22:14-16)

Yesu ka buru ta, ka baraka la Ala ye, k'a tige tige ka do di o ma,

k'a fɔ o ye ko: "Buru nin ye ne farisogo le ye, o le dira aw kosɔn.

Aw ye to ka nin domuni nyɔɔɔn ke nyɔɔɔn fe ka aw hakiri jigi ne ra."

O cogo ra, domuni bannin kɔ, Yesu ka jifiye ta, rezenji tun b'a kɔnɔ.

A k'a di o ma. A ko: "Ala be jennyɔɔɔnya kura min don ni mɔɔɔw ye
ne jori baraka ra, o le be nin ye. O jori le bɔra aw kosɔn.

Nka o n'a ta beɛ, aw ra min bena ne janfa ka di mɔɔɔw ma,

o tigi be ni ne ye domuni na yan. Min kera Adamaden ye, o kɔni bena sa. A

latigera ten le. Nka mɔɔɔ min bena ke a mina sababu ye ka a di,

bɔnɔ bena o tigi sɔrɔ."

Karamɔɔɔdenw ka o kuma men minke, o ka ke nyɔɔɔn nyininka ye ko

olugu ra jɔn kelen le dɔ bena sɔn ka o ko nyɔɔɔn ke sa. (22:17-23)

Ayiwa, sɔsɔri dɔ nana wuri karamɔɔɔdenw ce ma ko

olugu ra jɔn le ka kan ka jate nyamɔɔɔ ye. (22:24)

Yesu ka o jaabi ko: "Aw ra min ye nyamɔɔɔ ye, o tigi ye ke i n'a fɔ baraden."

A ko tuun ko: "Baaraden min be gba ke, ani a matigi min bena sigi

ka domuni ke dɔrɔn, o fla ra, juman le ka bon?

Min bena sigi ka domuni ke, o le ma bon wa?

O n'a ta beɛ, ne be aw ce ma i ko baaraden. (22:26-27)

O kɔ, Yesu ko Simɔn Piyeri ma ko: "Simɔn, Simɔn,

Setana tun k'a nyini Ala fe ko a be aw kɔrɔbɔ k'a fle.

Nka ne ka Ala daari ele ye, janko i ta lanaya kana cen.

Ni ele nana nimisa tuma min ka na ne fe,

i ye i balema tɔw jabgeleya."

Simɔn ko Yesu ma ko: "Matigi, ni kaso lo,

walama ni saya yere lo, ne labennin be ka o beɛ ke ni i ye. "

Yesu ko Simɔn ma ko: "Simɔn, ne b'a fɔ i ye ko sani dondo ye kasi bi,

ele bena a fɔ mɔɔɔw ye fɔ sinyaga saba ko i ma ne lɔn." (22:31-34)

O kɔ, oliviye sunw be kuru min kan, Yesu bɔra ka taga o kuru kan,

i n'a fɔ a tun derira ka a ke cogo min na.

A ta karamɔɔɔdenw tugura a nɔ fe.

O sera yi minke, Yesu ko a ma ko: "Aw ye Ala daari, janko aw kana kɔrɔbɔ."

O fɔnin kɔ, a bɔra o kɔrɔ ka gbara nya fe dɔɔnin,

ka a kinbirigban ka Ala daari.

A ko: "Ne Fa, ni i be sɔn, i ye nin tɔrɔ yɔrɔ janya ne ra.

Nka ne yere sago kana ke, fɔ ele sago." (22:39-42)

A banna Ala daari ra minke, a wurira ka na a ta karamɔɔɔdenw fe.

A nana a sɔrɔ olugu beɛ sunɔɔɔra, nyanasisi kojugu fe.

A ko o ma ko: "A kera di aw be sunɔɔɔra?

Aw ye wuri, aw ye Ala daari janko

Setana kana aw nege ka aw bla kojugu ra." (22:45-46)

Ka Yesu to o kuma ra, o barara ka jama ba dɔ nato ye.

Zudasi tun be o nya fe, Yesu to karamogoden tan ni fla kelen tun lo.

A nana se Yesu ma minke, Zudasi gbarara Yesu ra, ka a fo ni kanuya fori ye.

O yoro ra, Yesu ko a ma ko: "Zudasi! Min kera Adamaden ye,
ele ka fori le ke tagamasiyen ye ka o janfa k'a di mogow ma ke!"

Karamogodenw nana a ye ko o nana Yesu minayoro le ra minke,
o ko Yesu ma ko: "Matigi, an te famuru ta o kama wa?"

O yoronin bee, Yesu ta karamogoden kelen ka famuru ke
ka sarakalasebaga kuntigiba ta jonce
kininboroyanfan toro caron k'a bo yi.

Yesu ko: "Aw y'a to ten!"

A magara ce toro ra ka a keneya. (22:47-51)

O ko, Yesu kumana sarakalasebaga kuntigiw fe,
ani Alabatosoba korosibagaw kuntigiw, ani ce korobaw.

Olugu le tun nana a minayoro ra. A ko o ma ko:

"Aw nana ne ko ni berew ni famuruw ye ko aw bena ne mina,
k'a ke i ko ne ye benkannikebaga le ye;
k'a soro ne tun be ni aw ye Alabatosoba konon lon bee,
Aw ma son ka ne mina. Ayiwa, aw ta wagati le sera sisan,
Setana ta wagati lo fana."

Ayiwa o ka Yesu mina ka taga ni a ye sarakalasebaga kuntigiba ta so.
(22:52-54)

ALA TA KUMA

Nyininkaliw:

- Yesu ka mun fo dununyalaban tagamasiyenw ko ra? (Siya do bena wuri do were kama; jamana do bena wuri ko were kama. Dugukolo yereyere baw bena ke yoro dow ra, ani bana juguw, ani kongow baw. Siranyafenw ani tagamasiyen ba dow bena ke sankolo ra.)
- Yesu bena na cogo juman? (Yesu bena sankaba kan ni sebgaya ba ni noro ba ye.)
- Yesu ta mogow ka kan ka mun ke ka Yesu nato laben? (O ye to nyana ka Ala daari wagati bee.)
- Mun na Zudasi Sikariyoti tun be nyini ka Yesu janfa? (Setana ka miiriya do don Zudasi Sikariyoti jusu ra.)
- O be an karan mun le ra, Setana bara ye mun ye? (Setana be kere ke ni Ala ye ani Ala sago kama.)
- Setana be can fo wa? (Ayi.) Mun na? (Setana ye faninyafobaga ye ani janfanden.)
- Yesu k'a lon cogo di ko Piyeri ni Yuhana bena ben ni ce do ye dugu konon janko ka lutigi ta bon ye? (Ala be fenw bee lon.)
- Yesu ni a ta kalandenw domuni keto tuma min na, Yesu ka mun fo buru ko ra? ("Buru nin ye ne farisogo le ye, o le dira aw koson. Aw ye to ka nin domuni nyogon ke nyogon fe ka aw hakiri jigi ne ra.")
- Yesu k'a fo ko a jori bena bo jontigi koson? (Ala be jennyogonya kura min don ni mogow ye Yesu jori baraka ra. O jori le bora adamadenw koson.)

- Mun na Yesu k'a fɔ Piyeri ye ko ale bena Ala daari Piyeri ko ra? (Setana bena a kɔrɔbɔ. Yesu ka Ala daari janko Piyeri ta lanaya kana cɛn.)
- Ka Yesu to oliviye kuru kan, a ka mun daari Ala fɛ? ("Ne Fa, ni i be sɔn, i ye nin tɔrɔ yɔrɔ janya ne ra. Nka ne yɛrɛ sago kana kɛ, fɔ ele sago.")
- Ko Yesu tun be daari ko nin tɔrɔ yɔrɔ janya a ra, o be an karan mun le ra Yesu yɛrɛ ta cogoya ra? Yesu kera adamadenw ye wa? (}nhɔn.)
- Yesu ta karandenw ka Ala daari i n'a fɔ Yesu k'a fɔ cogo min na wa? (Ayi.) O ka mun kera? (O sunɔgɔra.)
- Zudasi ka Yesu janfa cogo di? (Zudasi gbarara Yesu ra, ka a fɔ ni kanuya fɔri ye.)
- Ni Yesu ta karamɔgɔden kelen ka famuru ke ka sarakalasebaga kuntigiba ta jɔnce toro caron k'a bɔ yi, Yesu ka mun ke? (Yesu ko: "Aw y'a to ten!" A magara cɛ toro ra ka a kenɛya.)
- Mun na Yesu sɔnna ka taga ni o ye? (A tun b'a fɛ ka Ala sago kɛ.)
- Jurumun ye mun ye? (Jurumun ye fen min ye ka ban Ala sago ma murutiri fɛ wala lɔnibariya.)
- Adamadenw ye jurumunkɛbagaw ye wa? (}nhɔn.)
- Mun na Ala ka kan ka jurumun koro? (Ala be jurumun kɔninya.)
- Jurumun laban ye mun ye? (Jurumun be faranyɔgɔnya don Ala ni mɔgɔw cɛ ka saya lasɛ mɔgɔw ma.)
- Izirayelimɔgɔw fɛ, Ala ta jennyɔgɔnya fɔlɔ tun ye mun ye? (Ni Izirayelimɔgɔw ka sɔn ka Ala kan mina, Ala bena ke o ta Ala ye.)
- Izirayelimɔgɔw k'o jennyɔgɔnya fɔlɔ mara wa? (Ayi.)
- Jennyɔgɔnya fɔlɔfɔlɔ, Izirayelimɔgɔw ka mun ke ka yafali sɔrɔ Ala fɛ o ta jurumun na? (O ka saraka bɔ, ka bɛgan ta jori bɔ.)
- Jɔntigi bena ke mɔgɔw ta saraka ye jennyɔgɔnya kura kɔnɔ? (Yesu.)
- Mun na Ala ka jennyɔgɔnya kura di adamadenw bɛɛ ma? (Ala ye kanuyatigi ye, hinetigi lo, ani nɛematigi.)

Karan 55

O ka Yesu gbengben yiri ra
Luc 22:54-71; 23:1-46; Matthieu 27:27-31; Yuhana 19:25-27, 38-42

ALA TA KUMA

Ayiwa, o ka Yesu mina ka taga ni a ye sarakalasebaga kuntigiba ta so.
Ka o tagato to, Yesu ta karamogoden Piyeri tora yoro jan, ka to ka ke den den ye
ka gban o ko fo ka taga se lu konko.
O ka tasuma do kundon lu ce ma ka sigi o koro.
Piyeri nana sigi o koro. (Luc 22:54-55)

Baardenmuso do nana Piyeri siginin ye ta koro minke,
a ka a lalaga ka a fle k'a fo mogow ye ko:
"Nin fana ye Yesu ta mogodo le ye."
Nka Piyeri ma son ka lo a ra. A ko:
"Muso, ne yere m'a lon."
Donnin kera, mogodo sere nana Piyeri ye. Ale fana ko a ma ko:
"N' ko ele fana ye Yesu ta mogodo le ye ke!"
Piyeri ko o tigi ma ko: "Ee, ce! Ne te o ko ye de!"
Wagati dama temenin ko, mogodo were nana ka na Piyeri ye.
Ale k'a fo k'a gbeleya yere ko: "Sigiya t'a ra, ce nin tun be ni Yesu ye,
sabu ale fana bora Galile mara ra."
Piyeri ko: "Ce, ne ma i ta kuma faamu han!"
Piyeri be banna o kuma fo ra yoro min na, dondo kasira.
Matigi Yesu ka a nya munu ka Piyeri fle. Piyeri hakiri ka jigi
Matigi ta kuma ra, ko: "Sani dondo ye kasi bi,
ele bena a fo mogow ye fo sinyaga saba ko i ma ne lon."
O tuma na, Piyeri nimisara. A bora kene ma ka taga kasi kosebe. (22:56-62)

Yesu korosibagaw tun be Yesu logobora lu konko yi, ka to ka a bugo.
O ka a nya siri ka ke a nyininka ye ko:
"Jon le ka i bugo? A tigi togo fo an ye ke!"
O ka neni ka kuma jugujugu caman were fo a ma. (22:63-65)

Dugu gbera minke, Yahudiya cekorobaw ta jenkuru, ani
sarakalasebaga kuntigiw, ani sariya karamogow,
ka o ta kititige jenkuru lajen, ka Yesu wele ka na.
Yesu nana se yi minke, o ka a nyininka ko:
"Ni ele le ye Kisibaga ye, a fo an ye."
Yesu ka o jaabi ko: "Ni ne k'a fo, aw tena la a ra;
ni ne fana ka aw nyininka, aw tena ne jaabi.
Nka ka bo bi ra, Min kera Adamaden ye,
o bena taga sigi Sebetigi Ala kininboroyanfan fe."
O bee ko o le ra ko: "O tuma Den min bora Ala ra, ele lo ke?"
Yesu ka o jaabi ko: "Aw k'a fo cogo min na, ne lo."
O ko: "An mako te mogodo si ta seereya ra tuun!"

An k'a men a yere da ra ka ban." (22:66-71)

Ayiwa, kititige jenkuru bee jenna ka wuri ka taga ni Yesu ye fagamace Pilati fe yi.

O sera Pilati fe yi minke, o ka ke faninya fo ye k'a la Yesu ra;

O ko: "An k'a korosi k'a ye ko nin ce be an ta jamana magow kononosura ka o lamuruti; a b'a fora o ye ko o kana ninsara di masaceba Sezari ma.

A yere ko ko ale le ye Kisibaga ye, o koru ye ko ale le ye masace ye."

Ayiwa, Pilati ka Yesu nyininka, a ko:

"Ele le ye Yahudiyaw ta masace ye wa?"

Yesu ka a jaabi ko: "I k'a fo cogo min na, ne lo."

O ko, Pilati kumana sarakalasebaga kuntigiw ni jama fe, ko:

"Ne ma kojugu si soru nin ce ra min be se ka ke a jaraki sababu ye."

(Luc 23:1-4)

Pilati k'a men minke ko Yesu bora Galile mara le ra,

k'a soru masace Herodi le do be o yoru kunna,

a ko o ye taga ni Yesu ye Herodi fe yi,

sabu Herodi yere tun be Zeruzalemu o wagati ra. (Luc 23: 6-7)

Yesu sera Herodi fe yi tuma min na, o diyara Herodi ye haali,

sabu a tun ka fen caman men Yesu ta ko ra.

A menna, Herodi tun b'a fe ka Yesu ye janko a ye kabako do

ketu ye Yesu fe. O koson Herodi ka nyininkari caman ke Yesu fe, nka Yesu ma a jaabi o si ra.

Masace Herodi ni a ta sorasiw ka Yesu dogoya, ka a logobo kosebe.

O ka masacefani do don a ra, ka a logobo,

ka soru ka a laseko ka taga a di Pilati ma tuun. (Luc 23:8-9, 11)

Ayiwa, Yesu sera Pilati fe yi minke, Pilati ka sarakalasebaga kuntigiw ani jamana nyamagow ani Yahudiya tow lajen.

Pilati ko o ma ko: "Aw nana ni nin ce ye ne fe ka na a fo ne ye ko

a be jamana magow lamurutira, nka ne ka a nyininka

aw bee nya na, ne k'a ye ko aw ka fen o fen fo ne ye a ta ko ra,

ne ma o si son ye a ra.

Nin ce koni ma foyi ke min be se ka ke a faga sababu ye.

O koson, ne bena a fo ko o y'a bugu ni gbenye ye ka a bla." (23:13-16)

Ayiwa, san o san, Yahudiyaw ta Jonyaban Nyanagbe ra,

Pilati tun ka kan ka kasoden do bla. (23:17)

Magow bee jenna ka peren k'a fo Pilati ye ko:

"Ce nin faga, i ye Barabasi le bla!"

(K'a soru o Barabasi tugo tun ye mago murutinin do le ye.

Lon do a tun ka jama nyagami nyogon na dugu konu;

a tun ka mago do faga fana.) (23:18-19)

Pilati ka o nyininka tuun a sinyaga sabanan na ko:

"A dɔ ka kojugu juman kelen le ke sa?

Ne ma foyi ye a ra min be se ka ke a faga sababu ye;

o kosɔn ne bena a fe ko o y'a bugɔ ka a bla."

Nka o perenna ni fanga ye k'a fɔ Pilati ye ko

Yesu ye gbengben yiri ra le. O perɛnkan kosɔn, Pilati sɔnna. (23:22-23)

O tun ka ce min daari, Pilati ka o bla,

o min tun blara kaso ra murutiri ni mɔgɔ faga kosɔn.

A ka Yesu di o ma ko a ye ke o sago ye. (23:25)

Jamanatigi ta sorasiw tagara ni Yesu ye fagamace ta lu ba kɔnɔ.

O nana ni sorasiw ta jenkuru beɛ ye ka na a lamini.

O ka a yere ta faniw bɔ a ra ka deregeba wulenman dɔ don a ra.

O ka #ani dan k'a ke masafugula ye ka o biri a kunna.

O ka kalama dɔ don a boro, ko a ye o mina a kininboro ra.

O kɔ o ka ke o kinbirigban ye a kɔrɔ ka a lɔgɔbɔ ko:

"Yahudiyaw ta masace, an be i fɔra!"

O ka ke daji tu ye a kan, ka kalama mina a boro ka a bugɔ ni a ye a kunna.

O ka a lɔgɔbɔ ten ka ban tuma min, o ka deregeba bɔ a ra,

ka a yere ta faniw don a ra tuun,

ka bɔ ni a ye ka taga a gbengben yiri ra. (Mat 27:27-31)

O tun be tagara ni Yesu ye, ani kojugukebaga fla,

ka taga olugu faga ni Yesu ye.

Ayiwa, yɔrɔ min tɔgɔ ko "Kunkolo yɔrɔ," o tagara se yi minke,

o ka Yesu gbengben yiri ra yi, ani kojugukebaga fla.

O ka kelen gbengben yiri dɔ kan Yesu kininboroyanfan fe,

ka tɔ kelen gbengben yiri dɔ were kan Yesu numanboroyanfan fe.

Yesu tora gbengbenyiri ra k'a fɔ ko:

"Ne Fa, yafa o ma, sabu o be ko min kera, o ma o lɔn."

Sorasiw ka karala ke ka Yesu ta faniw taran taran nyɔgɔn na

janko o beɛ ye o ta sɔrɔta lɔn.

Jama tun lɔnin be yi ka to ka fleri ke.

Yahudiyaw ta nyamɔgɔw tun be Yesu lɔgɔbɔra ko:

"A ka mɔgɔ tɔw kisi; a ye a yere kisi sisan sa,

ni a kera ko ale le be Kisibaga ye, Ala ka min woloma!"

Sorasiw fana gbarara Yesu ra ka a lɔgɔbɔ, ka minnifen kumunin dɔ yira a ra.

O k'a fɔ a ye ko: "Ni ele le ye Yahudiyaw ta masace ye,

i yere kisi, an y'a fle!"

O tun ka seberi dɔ ke ka a gban Yesu kunyanfan fe ko:

"YAHUDIYAW TA MASAC{ LE B{ NIN YE." (Luc 23:32-38)

Kojugukebaga fla minw tun gbengbenna ni Yesu ye,

o kelen tun be a nenina, ko: "Ele le te Kisibaga ye wa?

I yere kisi sa, i ye an fana kisi!"

Nka tɔ kelen sɔngɔra ale ra k'a fɔ a ye ko:

"I te siran Ala nya wa? I be nin kuma nyɔɔɔn fɔ a ye k'a sɔrɔ ele fana be o tɔrɔ kelen le ra.

An kɔni ka kan ni nin ye, sabu an ka kojugu min ke, an be tɔrɔra o le kosɔn.

Nka ale ma kojugu si ke min ka kan ni nin tɔrɔ ye."

O kɔ, a ko Yesu ma ko: "Yesu, ni i nana ke i ta masaya ra tuma min na, i ye i hakiri to ne ra o."

Yesu ko a ma ko: "Ne b'a fɔ i ye can ra, bi yere i bɛna ke ni ne ye arijana ra." (Luc 23:39-43)

O y'a sɔrɔ Yesu bamuso Mariyamu ani muso dɔw tun lɔnin be

Yesu gbengbenyiri kɔrɔ. Yesu ka a bamuso ye minke, a ta karamɔɔɔden min be a kɔrɔ, a ko a bamuso ma ko: "N' na, i dence le ye nin ye."

O kɔ a ko o karamɔɔɔden ma ko: "I bamuso le ye nin ye."

K'a ta o lon na, o karamɔɔɔden ka Yesu bamuso mina ka ke a yere ta gbamɔɔɔ dɔ ye. (Jean 19:25-27)

Ayiwa, tere sera kuncɛ tuma min na, dibi barara ka don

jamana fan be ra ka wagati dama ke fɔ ka taga wulada surunya.

Alabatosoba ce tigefani faranna fla ye.

O tuma, Yesu perenna ni fanga ye k'a fɔ ko:

"Ne Fa, ne be ne nin bla i boro ra."

Yesu ka o kuma fɔ ka ban minke, a sara. (Luc 23:44-46)

O kɔ, Yusufu Arimatekace tagara Pilati daari ko a ye a to o ye Yesu su lajigi ka a bɔ yiri ra. Pilati sɔnna. Ayiwa Yusufu tun ye Yesu ta karamɔɔɔden dɔ le ye, nka a tun be a dogora Yahudiyaw nyasiran kosɔn. A tagara o le ra ka taga Yesu su lajigi.

Ayiwa Nikodemu min tun tagara Yesu nɔ fe lon dɔ su fe, ale fana nana ni sumadiyanan suguya fla nyagaminin ye nyɔɔɔn na. O ka Yesu su ta ka a kasanke, ka o turu suma diman ke a kan ka kanya ni Yahudiyaw ta sudon cogo ye. O tun ka Yesu gbengben yiri ra yɔrɔ min na, yiritu dɔ tun be yi.

Kaburu dɔ fana tun soginin be farawo ra o yiritu ra. Su si tun ma don o kaburu ra fɔlɔ. I n'a fɔ o lon tun ye Yahudiyaw ta Nenekirilon nyasigi le ye, ani kaburu fana yɔrɔ tun ka surun, o kosɔn o teliyara ka Yesu su don o kaburu kɔnɔ yi. (Jean 19:38-42)

ALA TA KUMA

Nyininkaliw:

- Mɔɔɔ dɔw ko Piyeri ma ko a ye Yesu ta karamɔɔɔden ye min ke, Piyeri ka o jaabi cogo di? ("Ne yere m'a lɔn.")
- Dondo kasira tuma min na o, mun le kera? (Matigi Yesu ka a nya munu ka Piyeri fle. Piyeri hakiri ka jigi Matigi ta kuma ra ko a bɛna a fɔ ko a ma Yesu lɔn. Piyeri nimisara. A bɔra kene ma ka taga kasi kosebe.)

- O be an karan mun le ra, jurumun laban ye mun ye? (Jurumun be faranyogonya don Ala ni magow ce ka saya lase magow ma.)
- Sorasiw ka mun ke ni Yesu ye? (O tagara ni Yesu ye, ka deregeba wulenman do don a ra. O ka #ani dan k'a ke masafugula ye ka o biri a kunna. O ka ke daji tu ye a kan, k'a bugo.)
- Ni kititige jenkuru tagara ni Yesu ye Pilati fe minke, o ka mun fo Yesu ko ra? (A be an ta jamana magow kononosura ka o lamuruti, ko ale ye masace ye.)
- Pilati ka Yesu nyininka min ke koni ni a ye Yahudiyaw ta masace ye, Yesu ka Pilati jaabi cogo di? ("I k'a fo cogo min na, ne lo.")
- Mun na Pilate ka Yesu ci Herodi fe? (Yesu bora Galile mara le ra, k'a soro masace Herodi le do be o yoro mara kunna. Herodi yere tun be Zeruzalemu o wagati ra.)
- Herodi tun b'a fe ka mun ye Yesu fe? (Ka kabako do keto ye Yesu fe.)
- I be mun le miiri, mun na Yesu ma son ka kabako do ke? (Yesu ma son k'a fanga yira gbansan. A b'a fe ka Ala sago ke.)
- O ka Yesu gbengben yiri ra ni jnw ye? (Kojugukebaga fla.)
- Mun na o ka nin kojugukebaga gbengben yiri ra? (O ta kojugu koson.)
- O ka Yesu gbengben yiri ra a ta kojugu koson wa? (Ayi.)
- Yesu tora gbengbenyiri ra, a ka mun fo Ala ye magow ko ra? ("Ne Fa, yafa o ma, sabu o be ko min kera, o ma o lon.")
- Kojugukebaga kelen k'a fo Yesu ye ko ni a nana ke a ta masaya ra tuma min na, Yesu ye a hakiri jigi ale ra, Yesu ka a jaabi cogo di? ("Ne b'a fo i ye can ra, bi yere i bena ke ne fe arijana ra.")
- Kojugukebaga bena taga arijana ra sabu a ka konyuman caman ke ka teme a kojugu kan wa? (Ayi.)
- Mun na a bena taga arijana ra ka ke ni Ala ye? (A sonna Yesu ma.)
- Ko se be Yesu fe ka a to mago bena ke ni Ala ye arijana ra, o be an karan mun le ra Yesu yere ta cogoya ra? (Yesu ye Ala ye.)
- Fofofof Yesu tun ye dennyenin ye tuma min na Simeyon k'a fo Mariyamu ye ko dimi do bena ale toro a jusukun na k'a ke i n'a fo famuru le ka a sogo, Simeyon kuma kera ten wa? (}nhon.)
- Jnw ka Yesu sutara? (Yusufu Arimatekace ani Nikodemu.)
- Mun na Yusufu dogora, a ma son k'a fo ko a ye Yesu ta karamogoden ye? (Yahudiyaw nyasiran koson.)
- Mun na o teliyara ka taga Yesu su don o kaburu kon? (O lon tun ye Yahudiyaw ta Nenekirilon nyasigi le ye.)
- Yesu k'a fo Nikodemu ye folo ko: "Sabu Ala ka dununyamagow kanu haali fo Den kelenpe min bora Ala ra, a ka o di ka a ke saraka ye, janko ni mago o mago ka la o Den na, o tigi kana taga halaki lahara, nka o tigi ye nyanamanya banbari soro." I be mun le miiri, Nikodemu ka Yesu ta kuma faamu sisan wa? (}nhon.)

Karan 56

Yesu kununa ka bɔ saya ra
 Yesu yelenna ka taga sankolo ra
 Luc 24:1-49; Actes des Apôtres 1:3-11

ALA TA KUMA

Nenekirilon temenin kɔ, lɔgɔkun tere fɔlɔ sɔgɔmada jooɔa fɛ, (Matthieu 28:1)
 o musow tun ka turu suma diman ni wusunan minw labɛn,
 o wurira ka taga ni o ye kaburuda ra.

O sera yi minke, o k'a ye ko kabakuru ba min tun kenin bɛ
 ka kaburu datugu, o kolonkolonna k'a bɔ kaburuda ra.

O dɔɔna kaburu kɔɔ nka o ma Matigi Yesu su ye.

O hakiri ka nyagami. Ka o lɔnin to, o barara ka cɛ fla ye,
 fanigbɛ pepepe bɛ o ra. O musow siran kojugu fɛ,
 o ka o kinbirigban ka o nyaw biri dugu ma.

O ka cɛ fla min ye, olugu k'a fɔ o ye ko:

"Mun kosɔn mɔgɔ min nyanaman lo, aw bɛ o nyini suw cɛ ma?

A tɛ yan. A kununa ka bɔ saya ra.

Wagati min na a tun bɛna aw ye Galile, a ka kuma min fɔ aw ye,
 aw ye aw hakiri jigi o kuma ra.

A tun ko ko 'Min kera Adamaden ye,
 o bɛna labla mɔgɔ jurumuntɔw boro,
 o bɛna gbengben yiri ra ka a faga;
 a saya tere sabanan, a bɛna kunu."

O fɔnin kɔ, musow hakiri ka jigi Yesu ta kuma fɔninw na. (Luc 24:1-8)

O bɔra kaburu ra ka taga o kow bɛɛ lakari ciraden tan ni kelen ye
 ani o tɔɔnyɔgɔn tɔw bɛɛ.

Nka o musow ka min fɔ, ciradenw ka o ye manamanakan ye,
 o ma la a ra fiyewu. Nka o n'a ta bɛɛ,
 Piyeri wurira ka bori ka taga kaburuda ra.

A sera yi minke, a birira ka kaburu kɔɔ fle;
 a ma foyi ye ni kasanke dɔɔɔn tɛ.

A kɔɔɔɔɔbannin sekɔra ka taga so. (Luc 24:9-12)

Ayiwa, o lon kelen na, karamɔgɔden fla tun bɛ tagara dugu dɔ ra,
 o dugu tɔgɔ ye ko Emayusi.

O dugu ni Zeruzalemu cɛ tun tɛ temɛ kilo tan ni kelen kan.

Ko minw bɛɛ tun kera Zeruzalemu o wagati ra, o cɛ fla tun bɛ o baro le kera.

Ka o to o kumaw ra ni nyɔgɔn ye,

Yesu yere nana gbara o ra ka ke taga ye ni o ye.

O nya tun bɛ Yesu ra, nka a kera i n'a fɔ fɛn dɔ le
 tun ka o bari ka a lɔn. (24:13-16)

Yesu ka o nyininka ko: "Aw tagatɔ bɛ kumana mun ko le ra de?"

Kabini Yesu ka o fɔ, o lɔra; o nyanasisininba le tun ye

O ra, kelen min tɔgɔ ko Kilopasi, ale ko:

"Ni ele kelen kɔni tɛ, mɔgɔ si tɛ Zeruzalemu yan min b'a fɔ ko
ko minw kera yan, a ma dɔ lɔ a ra."

Yesu ka o nyininka ko: "Ko juman le kera?"

O ka a jaabi ko: "Ko min kera Yesu Nazaretikacɛ ra kɛ!

A tun kera cira barakaman ye kɛwalew ra ani kuma ra,

Ala nya na ani mɔgɔw nya na fana.

An ta sarakalasebaga kuntigiw ni an ta jamana nyamɔgɔw

ka a mina ka a di Rɔmu fagamaw ma, ko o y'a faga;

o k'a gbengben yiri ra. An jigi tun b'a kan ko ale le bɛna kɛ

Izirayelimɔgɔw Kisibaga ye, nka a faganin tere sabanan le bɛ bi ye.

An ta jɛnkuru ra, muso dɔw nana kuma dɔ fɔ an ye

min ka an kɔnɔnɔban fɔ k'a tɛmɛ.

O kɔ o tagara kaburuda ra sɔgɔmada jona fɛ,

ko olugu ma su ye kaburu kɔnɔ yi; ko olugu ka mɛleke dɔw ye,

ko o mɛlekew k'a fɔ olugu ye ko Yesu nyanaman lo.

An tɔnnyɔgɔn dɔw fana tagara kaburuda ra,

olugu tagara a sɔrɔ i ko musow k'a fɔ an ye cogo min na,

nka o ma ale yɛrɛ ye." (24:17-24)

O kɔ, Yesu yɛrɛ kumana o fɛ, a ko: "Aw mɔgɔ hakirintanw,

ciraw ka min o min fɔ, aw tɛ la o ra jona.

Kisibaga tun man kan ka tɔrɔ o cogo ra ka sɔrɔ

ka taga don a ta nɔrɔ ra wa?"

O kɔ, kuma minw bɛɛ sebera Ala ta Kuma ra a ta ko ra,

a ka kɛ o nyafɔ ye o ye, k'a damina cira Musa ta sariya kitabu ra

fɔ ka na se cira tɔw bɛɛ ta kitabuw ma. (24:25-27)

Ayiwa, o surunyara dugu donda ra tuma min na,

Yesu k'a kɛ i n'a fɔ a bɛ tɛmena ka taga nya fɛ le.

Nka o ka a lalɔ ka a daari ko a ye to ni o ye, ko su bɛ nyini ka ko.

A donna ni o ye dugu kɔnɔ ka to ni o ye.

Ayiwa, o nana sigi domuni na minke, Yesu ka buru ta

ka baraka la Ala ye, ka taran taran ka a di di o ma.

Yesu ka buru di o ma tuma min na, o hakiri yɛlɛra, o k'a lɔn ko Yesu yɛrɛ lo.

Nka o barara ka fɔn a ra. O mɔgɔ fla tora o b'a fɔra nyɔgɔn ye ko:

"A tun bɛ Ala ta Kitabu kumaw nyafɔra an ye k'a nya sira kan minke,

an jusudiyaninba le tun bɛ o wagati ra dɛ!" (24:28-32)

O yɔrɔnin bɛɛ, o wurira ka sekɔ ka taga Zeruzalemu.

O tagara se yi minke, o ka karamɔgɔden tɔ tan ni kelen

ni o tɔnyɔgɔnw lajennin sɔrɔ.

Karamɔgɔdenw k'a fɔ o mɔgɔ fla ye ko:

"Can ra, Matigi kununa ka bɔ saya ra. Simɔn yɛrɛ ka a ye!"

Ko minw kera o cɛ fla fana ra sira ra, ani o ka Yesu lɔn

cogo min na wagati min a ka buru taran taran k'a di o ma,

o ka o lakari karamogoden tow ye fana. (24:33-35)

Ayiwa, ka karamogodenw to o kumaw fo ra,
o barara ka Yesu yere lonin ye o cema.

A k'a fo o ye ko: "Ala ye hera ke aw ye."

Karamogodenw bee ja wurira; o siranna, sabu o tun be miirira ko
o nya be su korɔ do ja le ra.

Nka Yesu k'a fo o ye ko: "Aw ta hakiri nyagami kun ye juman le ye?
Mun na o miiriya nyogon be aw jusu ra?" (24:36-38)

O ko Yesu ko: "Aw ye ne borotegew ni ne senw fle, ne yere lo.
Aw ye maga ne ra k'a fle ke. Bu ni kolo te su korɔ ja ra
i ko aw nya be ne ra cogo min na."

Yesu ka o fo minke, jorifon minw tun be a borow ni a senw na,
a ka o yira o ra. (24:39-40)

Ayiwa, karamogodenw jusu diyara kosebe,
nka o kononban kojugu fe o tun ma la a ra hali bi.

Yesu ka o nyininka ko: "Domunifen do be aw fe yan wa?"

Jegge jeninin do tun be yi, karamogodenw ka o do di a ma.

A k'a mina k'a domu o bee nya na. (24:41-43)

O ko, a k'a fo o ye ko: "Wagati min na ne tun be ni aw ye,
ne tun ka o le fo aw ye; ko fen o fen sebera ne ko ra
cira Musa ta sariya ra ani cira tow ta kitabu ra,
ani Zaburu kitabuw ka min fo ne ko ra, o kow bee tun ka kan ka ke."

O cogo ra, a ka karamogodenw hakiri yeje janko o ye
Ala ta Kitabu korɔ faamu.

O ko, a k'a fo o ye tuun ko a sebera Ala ta Kuma ra ko
Ala ka Kisibaga min woloma, ko mogow bena o towɔ,
ka a faga, nka a saya tere sabanan a bena kunu,
ko k'a damina Zeruzalemu, waajuri ka kan ka ke
dununyamogow bee ye ale togɔ ra;
ko mogow ka kan ka nimisa o ta jurumun na ka son Ala ma,
janko o ye o ta jurumun yafa sorɔ. (24:44-47)

O ko, Yesu k'a fo o ye ko: "Aw le ye ne ta kow bee seere ye.
Ne Fa Ala ka Nin Saninman min layiri ta aw ye, ne bena o ci aw ma.
Nka aw ye to Zeruzalemu dugu konɔ fo o sebagaya
ye jigi aw kan folɔ ka bo san fe." (24:48-49)

Yesu ta towɔ bannin ko, a nyanaman ka a yere yira a ta karamogodenw na;
a ka o ke ka se fo tere binaani, janko o y'a lon ko
sigiya t'a ra ko ale nyanaman lo.

Ala bena a ta Masaya sigi cogo min na, a ka o nyafɔ o ye.

Lon do, ka Yesu ni a ta karamogodenw lajennin to domuni na nyogon fe,

a k'a fɔ o ye k'a gbɛɛya, ko: "Aw kana aw yɔrɔ janya Zeruzalemu na; ne tun ka ne Fa ta layiri min ko fɔ aw ye, aw ye o makɔnɔ. Sabu Yuhana ka mɔgɔw batize ji le ra, nka sani tere dama cɛ Ala bɛna aw batize ni Nin Saninman le ye." (Kɛwalew 1:3-5)

Ayiwa, ka Yesu ni a ta karamɔgɔdenw lajennin to,
 karamɔgɔdenw ka a nyininka ko:
 "Matigi, i bɛna Izirayeli ta masaya sigi kokura o wagati le ra wa?"
 Yesu ka o jaabi k'a fɔ o ye ko: "Ne Fa Ala ka wagati min
 ni tuma min latige ni a yɛrɛ ta fanga ye, aw man kan ka o lɔn.
 Nka Nin Saninman bɛna jigi aw kan;
 o cogo ra aw bɛna sebagaya sɔrɔ ka kɛ ne seerew ye
 ka kuma ne ta ko ra, k'a damina Zeruzalemu,
 ani Zude mara bɛɛ, ani Samari mara,
 fɔ ka taga se dununya dan bɛɛ ma."

Yesu banna o kumaw bɛɛ ra wagati min na, ka karamɔgɔdenw to
 o bɛ a flɛra, a kɔrɔtara ka bɔ o cɛ ma ka taga sankolo ra.
 Sankaba dɔ k'a dogo o ma.

Ka karamɔgɔdenw nya lɔnin to sankolo ra ka Yesu tagatɔ flɛ,
 o barara ka cɛ deregegbetigi fla ye o kɔrɔ;
 o cɛ fla ka o nyininka ko:
 "Aw Galilekaw, mun le kosɔn aw lɔnin bɛ yan ka to ka sankolo flɛ?
 Yesu min kɔrɔtara aw nya na ka taga sankolo kɔnɔ,
 ale kelen le bɛna kɔsegi ka na,
 i ko aw ka a tagatɔ ye cogo min na." (Kɛwalew 1:6-11)

ALA TA KUMA

Nyininkaliw:

- Musow tagara kaburu flɛ lon juman le ra? (Yahudiyaw ta Nɛnɛkirilon tɛmenin kɔ, lɔgɔkun lon fɔlɔ sɔgɔmada jooɔna fɛ, dimansi.)
- O ka Yesu su ye wa? (Ayi.)
- O ka mun ye? (O k'a ye ko kabakuru ba min tun kɛnin bɛ ka kaburu datugu, o kolonkolonna k'a bɔ kaburuda ra. O barara ka cɛ fla ye, fanigbɛ pepepe bɛ o ra.)
- I bɛ mun le miiri, nin cɛ fla tun ye jɔnw ye? (Mɛlekew.)
- Cɛ fla ka mun fɔ musow ye? ("Mun kosɔn mɔgɔ min nyanaman lo, aw bɛ o nyini suw cɛ ma? A tɛ yan. A kununa ka bɔ saya ra.")
- Musow tagara min? (O bɔra kaburu ka taga o kow bɛɛ lakari ciraden tan ni kelen ye ani o tɔnnyɔgɔn tɔw bɛɛ.)
- Jɔn ka a yɛrɛ yira karamɔgɔden fla ra Emayusi sira ra? (Yesu.)
- Yesu tun bɛ se ka a yɛrɛ yira o ra cogo di? (A kununa ka bɔ saya ra.)
- Karamɔgɔden fla ka Yesu lɔn wa? (Ayi.) Mun na? (O nya tun bɛ Yesu ra, nka a kɛra i n'a fɔ fɛn dɔ le tun ka o bari ka a lɔn.)
- Cɛ fla ka lɔn ko Yesu ye Kisiba kelenpe le ye wa? (Ayi. O m'a lɔn fɔlɔ.)
- Kuma minw bɛɛ sebera Ala ta kuma ra Yesu ta ko ra, Yesu ka kɛ o nya fɔ ye o ye wa? (}nhɔn.)
- Cɛ fla ka Yesu lɔn tuma juman? (Yesu ka buru di o ma tuma min na, o hakiri

yelera.)

- Ni ce fla ka Yesu lon tuma min na, Yesu ka mun ke? (Barara ka fon a ra.)
- Ni Yesu k'a yere lonin ye o karamogoden tow ce ma, a ka mun fo o ye? ("Ala ye hera ke aw ye.")
- Mun na karamogodenw siranna? (Sabu o tun be miirira ko o nya be su koru do ja le ra.)
- Ni Yesu ka karamogodenw hakari yele janko o ye Ala ta kitabu koru faamu, a ka mun fo o ye? (A sebera Ala ta kuma ra ko Ala ka kisibaga min nyanawoloma, ko mogow bena o tawu, ka a faga, nka a saya tere sabanan a bena kunu.)
- Yesu k'a fo ko karamogodenw ka kan ka mun ke? (K'a damina Zeruzalemu, waajuri ka kan ka ke dununyamogow bee ye ale togu ra; ko mogow ka kan ka nimisa o ta jurumun na ka son Ala ma, janko o ye o ta jurumun yafa soru.)
- Yesu bena mun ci a ta mogow ma? (Fa Ala ta Nin Saninman.)
- Yesu ka a yere yira a ta karamogodenw na, a ka o ke ka se tere joli? (Tere binaani.)
- Yesu ka o karan mun le ra o wagati ra? (Ala bena a ta masaya sigi cogo min na, a ka o nyafu o ye.)
- Mun na Yesu ka fo o ye ko o kana o yoru janya Zeruzalemu ra? (O ka kan ka Fa Ala ta layiri makonu.)
- Ala bena o batize ni mun ye? (Ala Nin Saninman.)
- Ni Nin Saninman bena jigi o kan tuma min na, karamogodenw bena mun ke? (O bena sebagaya soru ka ke Yesu seerew ye ka kuma Yesu ta ko ra, fo ka taga se dununya dan bee ma.)
- Yesu yelenna ka taga sankolo ra cogo juman? (A korotara ka bu o ce ma ka taga sankolo ra. Sankaba do k'a dogo o ma.)
- Ce deregegbetigi fla ka o koru ka mun fo karamogodenw ye? ("Mun le koson aw lonin be yan ka to ka sankolo fle? Yesu min korotara aw nya na ka taga sankolo konu, ale kelen le bena kosegi ka na, i ko aw ka a tagatu ye cogo min na.")
- O be an karan mun le ra, lon do, Yesu bena kosegi wa? (}nhon.)

Karan 57

Nin Saninman jigira lanabagaw kan
Actes des Apôtres 1:15-26; 2

ALA TA KUMA

Yesu yelenna ka taga sankolo ra ka ban.

Ayiwa, o lonw dɔ ra, ka lanabagaw lajennin to,

o tun be mɔɔ keme ni mugan bɔ,

Piyeri wurira ka lɔ o ce ma k'a fɔ o ye ko:

"Zudasi tun kera an ta jenkuru mɔɔ dɔ ye,

an bee tun be baara kelen le ke.

A ka wari min sɔɔ a ta kojugu sara ye,

a tagara o wari ke ka foro san. O kɔ fe, a ka a yere kan don juru ra;

a su nana ben fɔ ka yerege, ka a nogow be bɔ kene ma.

Zeruzalemukaw bee ka o ko lon fɔ

o ka o foro tɔɔla 'jori foro.' (Kewalew 1:15-19)

"O le kosɔn mɔɔ kelen ka kan ka fara an kan, o ye ke

an seere ye k'a yira ko Matigi Yesu kununa ka bɔ saya ra.

O tigi ka kan ka ke mɔɔ dɔ ye min tun be ni an ye,

ka a damina Yesu batize tuma ra Yuhana fe,

fɔ ka taga se a kɔɔtalɔn ma ka bɔ an ce ma

ka taga sankolo ra." (1:21-22)

Lanabagaw ka mɔɔ fla yira, Yusufu ni Matiyasi.

Yusufu tɔɔ dɔ ye ko Barisabasi; o b'a wele fana ko mɔɔ terennin.

O kɔ, o bee lajennin ka Ala daari ko:

"Matigi, ele min be mɔɔ bee jusukun lon, nin mɔɔ fla ra

i ka kelen min nyanawoloma, o yira an na;

janko o ye ke baarden ni ciraden ye ka bla Zudasi nɔ ra,

sabu Zudasi bɔra o ciradenya ra ka taga a yere faga."

O ka karala ke, kara ka Matiyasi le yira;

ale farara ciraden tan ni kelen kan. (1:23-26)

Pantekoti lon na Yesu ta lanabagaw bee lajennin tun be yɔɔ kelen na.

Mankan ba dɔ barara ka bɔ sankolo ra; a be i ko fɔnyɔ ba mankan.

Lanabagaw tun siginin be bon min kɔɔ, a nana o bon fa.

O ka nenden dɔw ye, o be i ko tasumamana.

O taran taranna ka na sigi sigi o bee kelen kelen kan.

Lanabagaw bee fara Ala Nin Saninman na, o bee ka ke kuma ye

kan werew ra Nin Saninman baraka ra. (2:1-4)

K'a sɔɔ o lon na Yahudiya Ala nyasiranbaga minw tun be

dununya kɔɔ jamana werew ra, olugu caman nana Zeruzalemu.

O mankan ba bɔra minke, o caman borira ka taga lajen o yɔɔ ra.

O sera yi minke, o bee kɔɔɔbanna, sabu o bee kelen kelen

ka o ta siyakan men lanabagaw da ra.
 O mɔ̀gɔw bɛɛ kabakoyara fɔ ka o kɔ̀nɔ̀nɔ̀ban.
 O tun b'a fɔra nyɔ̀gɔn ye ko: "Mɔ̀gɔ minw bɛ kumana ten,
 o bɛɛ tɛ Galilekaw le ye wa? Mun kosɔn an bɛɛ kelen kelen
 bɛ an yere ta siyakan menna o da ra?"

Mɔ̀gɔw ko: "A kera cogo di o bɛ sera ka Ala ta kabakow fɔ an ta kanw na?"
 O mɔ̀gɔw bɛɛ kɔ̀nɔ̀nɔ̀banna fɔ o m'a lɔn o bɛna min fɔ tuun.
 Dɔw tun b'a fɔra nyɔ̀gɔn ye ko: "Nin ye mun ko ye?
 Nka o mɔ̀gɔw ra dɔw tun bɛ yerekora lanabagaw ma ka kɛ a fɔ ye ko:
 "O ka dɔrɔ le min ka fa." (2:5-13)

O le ra Piyeri wurira ka lɔ ni karamɔ̀gɔden tɔ tan ni kelen ye
 ka kuma fanga ra, k'a fɔ ko:
 "Aw Yahudiyaw ani aw minw bɛɛ bɛ Yahudiyaw ani aw
 minw bɛɛ bɛ Zeruzalemu yan bi, aw ye aw toro sigi
 ka ne ta kuma lamen, k'a lɔn, k'a faamu.
 Nin mɔ̀gɔw ma dɔrɔ min ka fa, i n'a fɔ aw b'a miirira cogo min na;
 sabu sɔ̀gɔma jona nin nyɔ̀gɔn na mɔ̀gɔ tɛ se ka dɔrɔ min ka fa.
 Ala ka kuma min don cira Zoweli da ra ka a fɔ,
 o le bɛ kera aw nya na bi; a fɔra ko:
 'Dununyalaban wagati lonw na
 ne bɛna ne Nin lajigi adamadenw bɛɛ kan:
 aw ta dencɛw, ni aw ta denmusow
 bɛna kuma sɔ̀rɔ Ala fɛ
 ka a lase mɔ̀gɔw ma, Ala bɛna aw ta kanbelenw kawandiya
 ka a ta kow yira o ra;
 aw ta cɛkɔ̀rɔbaw bɛna Ala ta kow ye siko ra.
 Can lo, a bɛna kɛ ten, o lonw na;
 ne bɛna ne Nin lajigi ne ta jɔncɛw
 ani ne ta jenmusow bɛɛ kan.
 O bɛna kuma sɔ̀rɔ ne Ala fɛ ka a lase mɔ̀gɔw ma.
 Ne bɛna kabakofen dɔw yira san fɛ sankolo ra
 ka tagamasiyɛn dɔw yira dugukolo kan:
 jori, tasuma, ani bugun sisiman;
 tere bɛna kɛ dibi ye,
 karo bɛna wulen i ko jori.
 O bɛɛ le kɔ fɛ Matigi ta lon bɛ se;
 o bɛna kɛ lon ba le ye,
 lon min nɔ̀rɔ ka bon.
 O wagati ra ni mɔ̀gɔ o mɔ̀gɔ ka Matigi tɔ̀gɔ wele,
 o tigi bɛna kisi.'" (2:14-21)

Piyeri tagara nya fɛ ni kuma ye. A ko: "Aw Izirayeli cɛw,
 aw ye aw toro sigi ka ne ta kuma lamen.
 Yesu Nazaretikacɛ tun kera mɔ̀gɔ dɔ ye,

Ala ka a ta se bagaya yira aw ra min fe ni ko baw,
 ni kabakow, ni tagamasiyenw keru ye aw ce ma,
 i ko aw be o kow lon cogo min na.
 Nka ka kanya ni Ala ta latige ni a ta lonniya ye a ta ko ra,
 aw ka a mina ka a don mago juguw boro;
 o k'a gbengben yiri ra k'a faga.
 Nka Ala k'a kisi k'a bo saya ra ka a lakunu,
 sabu saya tun te se ka Yesu mina k'a to a ta fanga koru." (2:22-24)

Piyeri ka do fara a ta kuma kan, a ko: "Ne balemaw,
 aw y'a to ne ye an bemace Dawuda ta ko gbeya k'a fo aw ye bi.
 Ale sara, a su donna; hali bi a kaburu be an fe yan.
 Dawuda tun ye cira le ye. A tun k'a lon fana ko Ala ka dajuru ta
 a ye ko lon do a bena a mamaden do sigi a ta masasiganan kan ale ko.
 Ayiwa, Kirisita, Ala ta mago nyanawolomanin tun bena kunu
 ka bo saya ra cogo min na, Ala tun konna ka o le yira Dawuda ra.
 O le koson a ko ko
 'a tena to saya dibi ra, ani ko a farisogo tena tori kaburu ra.'
 Kirisita min ko fra, Yesu lo. Ala ka ale le lakunu k'a bo saya ra.
 Anw bee ye a seerew ye. A korotara ka taga sigi
 Ala kininboroyanfan fe tuma min na,
 a tun ka Nin Saninman min layiri ta an ye, a Fa Ala ka o di a ma.
 A fana ka o Nin Saninman le jigi ka na an kan,
 i ko aw b'a yera, ani aw b'a menna cogo min na. (2:29-33)
 O koson aw Izirayelimogow bee ka kan k'a lon bi ko sigiya t'a ra
 ko Yesu min gbengbenna yiri ra aw fe,
 ko Ala ka ale le ke Matigi ni Kisibaga ye." (2:36)

O mogow ka o kumaw men tuma min na, o kumaw ka o jusu sogu kosebe.

O ka Piyeri ni karamogoden tow nyininka ko:

"An balemaw, an ka kan ka mun le ke sisan?"

Piyeri ka o jaabi ko: "Aw ka kan ka nimisa aw ta jurumunw na;
 aw bee kelen kelen ka kan ka batize Yesu Kirisita togu ra,
 ka aw ta jurumun yafa soru. Ni o kera, aw bena Ala Nin Saninman soru.
 Sabu Nin Saninman layiri tara aw fana ye,
 ani aw ta den minw bena na aw ko, ani siyamogu minw be yoru jan,
 ani an Matigi Ala bena mago minw bee wele fana."

Piyeri ka o mogow waaju ka men k'a fo o ye k'a gbeleya ko:

"Aw ka kan ka jija ka faran bi mago juguw ra, janko aw ye kisi."

Mogu minw sonna Ala ta Kuma ma, o ka olugu bee batize.

O lon na mago minw farara lanabagaw kan,
 o tun be mago waga saba bo. (2:37-41)

Kabini o lon na o mogow tun be lajen wagati bee ka ciradenw ta karan lamenu.

O tora lanabagaw ta jennyogonya ra.

O tun be buru taran taran o ni nyogon ce, k'a nyimi,

ka o hakiri jigi Matigi ta kuma ra, ka to ka Ala daari nyɔɔɔn fe.
 Ala nyasiran tun be o bee ra, sabu ciradenw tun be kabako caman
 ani tagamasiyen caman kera.
 Lanabagaw bee tun bennin lo. Mɔɔɔ si tun te a borofen jate a kelen ta ye.
 O tun be o ta fenw bee taran o ni nyɔɔɔn ce.
 Tuma dɔw ra, dɔw tun be o ta foro, walama o borofenw dɔw fiyeere,
 ka o wari lajen ka o taran taran nyɔɔɔn ce
 ka kanya ni o bee ta makonya ta ye.
 Lon o lon o tun be lajen Alabatosoba kɔnɔ nyɔɔɔn fe
 ni miiriya kelen ye ka Ala bato. O tun jijara o ra kosebe.
 O tun be lajen o ta sow kɔnɔ ka buru taran taran nyɔɔɔn ce
 k'a nyimi, ka o hakiri jigi Matigi ta kuma ra.
 O tun be domuni ke nyɔɔɔn fe ni ninsɔndiya ye ani yeremajigiya.
 O tun be Ala tando wagati bee. O ko tun ka di dugu mɔɔɔw bee ye.
 Minw tun welera kisiri kama, Matigi tun be olugu farara
 lanabagaw ta jenkuru kan lon o lon. (2:42-47)

ALA TA KUMA

Nyininkaliw:

- Mun na Piyeri k'a fɔ lanabagaw ye ko mɔɔɔ kelen ka kan ka fara karamɔɔɔdenw kan? (Sabu Zudasi ka a yere faga. O b'a fɔ ka karamɔɔɔden kelen dɔ sɔɔɔ o ye ke seere ye k'a yira ko Matigi Yesu kununa ka bɔ saya ra.)
- Lanabagaw, o ye jɔnw ye? (O ye mɔɔɔw min lara Yesu ra, ko Yesu ye Kisibaga kelenpe le ye.)
- Pantekoti lon na, Yesu ta lanabagaw tun be min? (O bee lajennin tun be yɔɔɔ kelen na.)
- Nin Saninman jigira cogo di? (Mankan ba dɔ barara ka bɔ sankolo ra; a be i ko fɔnyɔ ba mankan. Lanabagaw tun siginin be bon min kɔnɔ, a nana o bon fa. O ka nenden dɔw ye, o be i ko tasumamana. O taran taranna ka na sigi sigi o bee kelen kelen kan.)
- Mun kera ni lanabagaw ye? (Lanabagaw bee fara Ala Nin Saninman na, o bee ka ke kuma ye kan werew ra Nin Saninman baraka ra.)
- Mun na mɔɔɔ caman kɔnɔnɔbanna? (Sabu o bee kelen kelen ka o ta siyakan men lanabagaw da ra.)
- I be mun le miiri, ko Ala Nin Saninman ka siyakan caman di lanabagaw ma, o be an karan mun le ra? Ala b'a fe dununyamɔɔɔ bee ye a ta kibaro diman men wa? (}nhɔn.)
- O mɔɔɔw ra dɔw tun be yerekora lanabagaw ma ka mun fɔ o ye? (O ka dɔɔɔ le min ka fa.)
- Jɔn wurira ka kuma fanga ra? (Piyeri.)
- A ka mun fɔ o ye o ta kuma ko ra? (Ala Nin Saninman jigira o kan.)
- Piyeri k'a fɔ ko ni mɔɔɔ o mɔɔɔ ka Matigi tɔɔɔ wele, mun bena ke o ye? (O tigi bena kisi.)
- Piyeri k'a fɔ ko Kirisita min ko fɔra, a ye jɔn ye? (Yesu lo.)
- Piyeri k'a fɔ ko Yesu min gbengbenna yira ra o fe, ko Ala ka mun ke ni a ye? (Ala ka ale le ke Matigi ni Kisibaga ye.)

- O mɔ̀gɔ̀w ka mun nyininka Piyeri ni karamɔ̀gɔ̀den tɔ̀w fɛ? (“An balemaw, an ka kan ka mun le ke sisan?”)
- Piyeri ka o jaabi cogo di? (Aw ka kan ka nimisa aw ta jurumunw na; aw bɛɛ kelen kelen ka kan ka batize Yesu Kirisita tɔ̀gɔ̀ ra, ka aw ta jurumun yafa sɔ̀rɔ̀. Ni o kera, aw bena Ala Nin Saninman sɔ̀rɔ̀.)
- Mɔ̀gɔ̀ minw tun bɛ o lon na, o dɔ̀rɔ̀n bɛ se ka Ala Nin Saninman sɔ̀rɔ̀ wa? (Ayi.) Jɔ̀nw bɛ se ka Ala Nin Saninman sɔ̀rɔ̀ ni o nimisa o ta jurumunw na ka la Yesu ra? (Siyamɔ̀gɔ̀ minw bɛ yɔ̀rɔ̀ jan, ani Matigi Ala bena mɔ̀gɔ̀ minw wele fana.)
- O bɛ an karan ko ne do, ko ne bɛ se ka kisi wa? (}nhɔ̀n.)
- O bɛ an karan ko aw do, ko aw bɛ se ka kisi wa? (}nhɔ̀n.)
- Mun kera ni mɔ̀gɔ̀ min sɔ̀nna Ala ta Kuma ma? (O ka olugu bɛɛ batize.)
- O lon na, mɔ̀gɔ̀ jɔ̀li farara lanabagaw kan? (Mɔ̀gɔ̀ waga saba.)
- Lanabagaw kura ka mun ke? (Kabini o lon na o mɔ̀gɔ̀w tun bɛ lajɛn wagati bɛɛ ka ciradenw ta karan lamɛn. O tora lanabagaw ta jennyɔ̀gɔ̀nya na. Mɔ̀gɔ̀ si tun tɛ a borofɛn jate a kelen ta ye. O tun bɛ Ala tando wagati bɛɛ. O ko tun ka di dugumɔ̀gɔ̀w bɛɛ ye.)
- Ni mɔ̀gɔ̀ o mɔ̀gɔ̀ ka Matigi tɔ̀gɔ̀ wele, o tigi bena kisi, o kɔ̀rɔ̀ ye mun ye? (O tigi bena kisi a ta jurumun na.)
- Yesu k’a fɔ̀ a ta karandenw ye fɔ̀lɔ̀ ko a bena taga ka yɔ̀rɔ̀ labɛn o ye. O bɛ an karan mun le ra, ni mɔ̀gɔ̀ bɛ la Yesu ra, a bena taga min ni a sara tuma min na? (A bena taga Yesu fɛ arijana ra.)
- Yesu k’a fɔ̀ ko mɔ̀gɔ̀ bɛɛ bena taga arijana ra wa? (Ayi.)
- Piyeri k’a fɔ̀ mɔ̀gɔ̀ ye ko sira bɛɛ bɛ se ka o kisi wa? (Ayi.)
- O bɛ an karan mun le ra Yesu yɛrɛ ta cogoya ra? (Yesu Kirisita ye Kisiba kelenpe le ye.)

Ko kolatigeni bɛ Ala fɛ ka adamadenw kisi, o ye Kibaro Diman ye.

Ala ta Kuma b’a fɔ̀ an ye Kibaro Diman ko ra ko:

Sabu Kibaro Diman fɔ̀ maroya tɛ ne ra fiyewu;
 sebagaya lo Ala fɛ ka lanabagaw bɛɛ kisi;
 a kɔ̀nna ka lase Yahudiyaw le ma, o kɔ̀, siya tɔ̀w.
 Sabu o Kibaro Diman le b’a fɔ̀ ko Ala bɛ mɔ̀gɔ̀ jate mɔ̀gɔ̀ terennin ye;
 o bɛ ke lanaya dɔ̀rɔ̀n le sababu ra, k’a ta a damina ra fɔ̀ a laban,
 i n’a fɔ̀ a sɛbenin lo Ala ta Kitabu ra cogo min na ko:
 “Mɔ̀gɔ̀ min bɛ Ala ta terenninya nyini, o bena nyanamanya
 sɔ̀bɛ sɔ̀rɔ̀ lanaya baraka le ra.” (Romains 1:16-17)

Aw m’a ye? Ka sariya sira tagama, o tɛ se k’a to Ala bɛ
 mɔ̀gɔ̀ jate mɔ̀gɔ̀ terennin ye. Nka sariya ka min fɔ̀, an ma se ka o ke;
 o le b’a yira an na ko an ka jurumun ke.
 Ala bɛ i jate mɔ̀gɔ̀ terennin ye; faranfasi t’a ra; sabu mɔ̀gɔ̀ bɛɛ ka jurumun ke,
 o kosɔ̀n mɔ̀gɔ̀ si tɛ se ka Ala ta nɔ̀rɔ̀ ye.
 Nka Ala nɛɛmara o ye gbansan ka o jate mɔ̀gɔ̀ terenninw ye,
 sabu Yesu Kirisita ka o kunmabɔ̀ o ta jurumun na.
 Ala ka a ke saraka ye, janko a ye sa gbengbenyiri kan an nɔ̀ ra,

ka ke an ta jurumun sara ye.
 Minw lara Yesu ra, Ala ka o sira dayele o mɔgɔw ye a ta jori baraka le ra.
 Ale Ala terennin lo cogo min na, a tun b'a fe ka o le yira.
 Fɔɔfɔɔ, mɔgɔw tun be jurumun min ke,
 a tun be o munyu; a te o jurumun sara o ra.
 Nka sisan a be mɔgɔw jate mɔgɔ terenninw ye cogo min, a ka o cogo yira:
 minw lara Yesu Kirisita ra, Ala be to a ta terenninya ra,
 ka olugu jate mɔgɔ terenninw ye fana. (Romains 3:20, 22-26)

An k'a lon fana ko Yesu Kirisita kununa ka bo saya ra,
 ko a tena sa tuun; saya te se a korɔ tuun.
 A sara sinyaga kelenpe ka jurumun ta fanga ban.
 Nka a kununa ka bo saya ra; a be nyanamanya min na sisan,
 a be nyanamanyara Ala le ye.
 O cogo kelen na aw fana ye aw yere jate k'a ke i n'a fo
 aw sara ka bo jurumun ta fanga korɔ;
 sisan aw y'a lon ko aw be nyanamanya ra
 Ala le ye Yesu Kirisita ta jennyɔgɔnya ra. (Romains 6:9-11)

Sara min be sorɔ jurumun na, o ye saya le ye;
 nka Ala be neema min di gbansan, o ye nyanamanya banbari
 le ye an Matigi Yesu Kirisita ta jennyɔgɔnya ra. (Romains 6:23)

Ala be mɔgɔ jate mɔgɔ terennin ye cogo min, mɔgɔ ma o faamu.
 O b'a fe ka ke mɔgɔ terennin ye ni o yere ta kewalew le ye.
 O cogo ra, Ala be mɔgɔ jate mɔgɔ terennin ye sira min fe,
 o ma son o ma. Kirisita le kera sariya laban ye, janko min o min
 ka la ale ra, Ala ye o tigi jate mɔgɔ terennin ye. (Romains 10:3-4)

An be o Kibaro Diman le lasera mɔgɔw ma, k'a fo o ye ko o ye la Yesu ra.
 Ni mɔgɔ min ka a bo a da ra ka a fo ko Yesu le ye Matigi ye,
 ani ka la a ra a jusu ra ko Ala k'a lakunu k'a bo saya ra, o tigi be kisi.
 Sabu ka la Yesu ra i jusukunna,
 o le b'a to Ala be mɔgɔ jate mɔgɔ terennin ye;
 k'a bo i da ra ka a fo, o le be i kisi. (Romains 10:8-10)

*Ni aw be nimisa aw ta jurumun na,
 ni aw be la a ra ko Ala ka Yesu ke saraka ye, janko a ye sa
 gbengbenyiri kan an no ra, k'a ke an ta jurumun sara ye,
 ani ni aw be son ka tugu Yesu no fe,
 aw be se ka yafa sorɔ aw ta jurumun na,
 ani ka nyanamanya banbari sorɔ an Matigi Yesu Kirisita
 ta jennyɔgɔnya ra.*

*Ala bena a Nin Saniman di aw ma ani aw kera Ala ta denw ye.
 Min o min b'a fe ka son nin Kibaro Diman ma, hali bi o be se ka o ke.*